แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการเกษตรในช่วงฤดูฝน จังหวัดนครปฐม

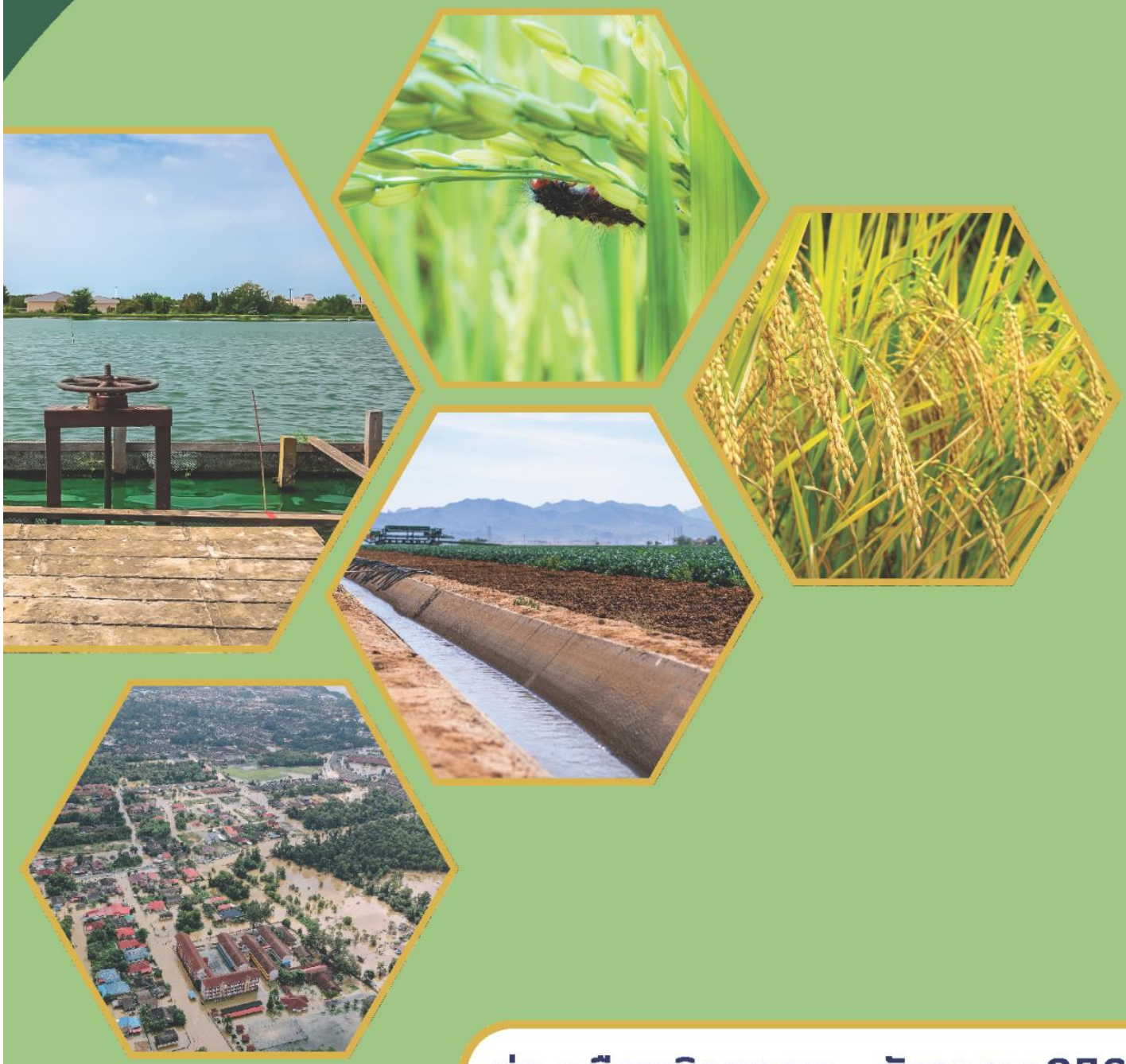

ช่วงเดือนมิถุนายน - ธันวาคม 2568)

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร
จังหวัดนครปฐม

คำนำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดตั้งศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร ระดับจังหวัด โดยมีหน้าที่ติดตามสถานการณ์ เพื่อประเมินผลกระทบด้านการเกษตร รวมทั้งแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรได้ทราบอย่างทันท่วงที เพื่อป้องกันและบรรเทาความเสียหายแก่พื้นที่การเกษตรและผลผลิตทางการเกษตรที่เกิดภัยธรรมชาติ

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดนครปฐม จึงได้จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูฝนจังหวัดนครปฐม(ช่วงเดือนมิถุนายน–ธันวาคม๒๕๖๗) โดยนำแนวทางดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดนครปฐม เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ การป้องกันและบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติรวมทั้งโรคระบาดในพืชและสัตว์ ที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูฝนตลอดจนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยได้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดนครปฐม
พฤษภาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

		หน้า
ส่วนที่ ๑	**บทนำ**	**๑-๘**
	วัตถุประสงค์	
	เป้าหมาย	
	กรอบการดำเนินงาน	
	ระยะเวลาดำเนินงาน	
	งบประมาณ	
	ความเชื่อมโยงกลไกการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร กับการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ	
	แนวทางการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร	
	บทบาทหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
	การติดตามและรายงานผล	
	นิยามศัพท์	
ส่วนที่ ๒	**ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดนครปฐม**	**๙-๒๕**
	ประวัติความเป็นมา	
	สัญลักษณ์ประจำจังหวัด	
	ต้นไม้ประจำจังหวัด	
	คำขวัญประจำจังหวัด	
	เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด	
	ประเด็นการพัฒนาจังหวัด	
	ลักษณะทางภูมิศาสตร์	
	ลักษณะทางการปกครอง	
	ประชากร	
	พื้นที่เศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่สำคัญ	
	อุณหภูมิปริมาณน้ำฝน	
	ภาวะเศรษฐกิจและข้อมูลด้านการเกษตรแหล่งน้ำ	
ส่วนที่ ๓	**การเตรียมรับสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร**	**๒๖ - ๔๑**
	สถานการณ์ทั่วไป	
	สถานการณ์น้ำและปริมาณน้ำต้นทุนในเขตจังหวัดนครปฐม	
	การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์อุทกภัยจังหวัดนครปฐม	
	บัญชีทรัพยากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
	เบอร์ติดต่อประสานงาน	
ส่วนที่ ๔	**แผนป้องกันและเผชิญเหตุสาธารณภัยด้านการเกษตร**	**๔๒- ๕๕**
ภาคผนวก		
	พื้นที่การเกษตรที่เกิดน้ำท่วมซ้ำซาก จังหวัดนครปฐม	ก
	ฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ จังหวัดนครปฐม	ข

ส่วนที่ ๑
บทนำ

ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของมรสุมจึงทำให้มีฤดูกาลที่เด่นชัด๒ฤดูคือฤดูฝนกับฤดูแล้ง (Wet and Dry Seasons)สลับกันโดยฤดูฝนเริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงประมาณกลางเดือนตุลาคม เมื่อมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งเป็นลมชื้นพัดปกคลุมประเทศไทยขณะที่ร่องความกดอากาศต่ำ(แนวร่องที่ก่อให้เกิดฝน)พาดผ่านประเทศไทยทำให้มีฝนชุกทั่วไปร่องความกดอากาศต่ำนี้ปกติจะเริ่มพาดผ่านภาคใต้ในเดือนเมษายน แล้วจึงเลื่อนขึ้นไปพาดผ่านภาคกลางและภาคตะวันออก ภาคเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือในเดือนพฤษภาคมและมิถุนายนตามลำดับ ประมาณปลายเดือนมิถุนายนจะเลื่อนขึ้นไปพาดผ่านบริเวณประเทศจีนตอนใต้ ทำให้ฝนในประเทศไทยลดลงระยะหนึ่งและเรียกว่าเป็น "ช่วงฝนทิ้ง" ซึ่งอาจนานประมาณ ๑ - ๒ สัปดาห์หรือบางปีอาจเกิดขึ้นรุนแรงและมีฝนน้อยนานนับเดือนได้ ประมาณเดือนสิงหาคมถึงพฤศจิกายนร่องความกดอากาศต่ำจะเลื่อนกลับลงมาทางใต้พาดผ่านบริเวณประเทศไทยอีกครั้งหนึ่งโดยจะพาดผ่านตามลำดับจากภาคเหนือลงไปภาคใต้ ทำให้ช่วงเวลาดังกล่าวประเทศไทยจะมีฝนชุกต่อเนื่องโดยประเทศไทยตอนบนจะตกชุกช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน และภาคใต้จะตกชุกช่วงเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน ตลอดช่วงเวลาที่ร่องความกดอากาศต่ำเลื่อนขึ้นลงนี้ ประเทศไทยก็จะได้รับอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ที่พัดปกคลุมอยู่ตลอดเวลา เพียงแต่บางระยะอาจมีกำลังแรง บางระยะอาจมีกำลังอ่อน ขึ้นอยู่กับตำแหน่งของแนวร่องความกดอากาศต่ำ ประมาณกลางเดือนตุลาคมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นลมหนาวจะเริ่มพัดเข้ามาปกคลุม ประเทศไทยแทนที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งเป็นสัญญาณว่าได้เริ่มฤดูหนาวของประเทศไทยตอนบน เว้นแต่ทางภาคใต้จะยังคงมีฝนตกชุกต่อไปจนถึงเดือนธันวาคม ทั้งนี้เนื่องจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดลงมาจากประเทศจีนจะพัดผ่านทะเลจีนใต้ และอ่าวไทยก่อนลงไปถึงภาคใต้ ซึ่งจะนำความชื้นลงไปด้วย เมื่อถึงภาคใต้ โดยเฉพาะภาคใต้ฝั่งตะวันออกจึงก่อให้เกิดฝนตกชุกดังกล่าวข้างต้น (เว็บไซต์กรมอุตุนิยมวิทยา)

กรมอุตุนิยมวิทยา ประกาศประเทศไทยได้สิ้นสุดฤดูร้อนและเริ่มต้นเข้าสู่ฤดูฝน เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เนื่องจากบริเวณประเทศไทยตอนบน สภาพอากาศมีฝนตกชุกหนาแน่นครอบคลุมพื้นที่มากกว่าร้อยละ ๖๐ และต่อเนื่อง ๓ วัน ขึ้นไป ประกอบกับลมชั้นบนที่พัดปกคลุมประเทศไทยที่ระดับความสูงประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร ได้เปลี่ยนทิศเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งจะพัดความชื้นจากทะเลอันดามันเข้ามาปกคลุมบริเวณประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ส่วนลมชั้นบนที่ระดับสูงประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ได้เปลี่ยนทิศเป็นลมฝ่ายตะวันออกซึ่งถือว่าเป็นการเข้าสู่ฤดูฝนของประเทศไทยในปีนี้ สำหรับฤดูฝนของประเทศไทยตอนบนจะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนตุลาคม ส่วนภาคใต้โดยเฉพาะฝั่งตะวันออกจะมีฝนตกชุกหนาแน่นไปอีกจนถึงกลางเดือนมกราคม

ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ภัยด้านการเกษตรที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูฝนปี ๒๕๖๘ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดนครปฐม จึงได้จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูฝนจังหวัดนครปฐม (เดือนมิถุนายน - ธันวาคม ๒๕๖๘)เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประจำจังหวัดนครปฐม สามารถป้องกันและลดผลกระทบจากภัยพิบัติด้านการเกษตรที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงการช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ ซึ่งแบ่งเป็น๓ ระยะ คือ ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัยโดยกำหนดแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแนวคิดการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management) ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention & Mitigation) ด้านการเตรียมความพร้อม (Preparedness) ด้านการจัดการภาวะฉุกเฉิน(Emergency Response) และด้านการฟื้นฟู (Recovery) เพื่อการช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพและช่วยบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกรผู้ประสบภัยได้อย่างทันท่วงที

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการป้องกันและลดความเสี่ยงด้านการเกษตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนแก่เกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

๓. เพื่อเป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการงานในพื้นที่

เป้าหมาย

๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแก่เกษตรกร รวมทั้งการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาภัยพิบัติ ได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์

๒. สร้างการรับรู้แก่เกษตรกรในการปรับช่วงเวลาการผลิต เพื่อลดความเสี่ยงการได้รับผลกระทบจากภัยที่อาจเกิดขึ้น

๓. บริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบการดำเนินงาน

การเตรียมรับสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร ตามแนวคิดการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management) ซึ่งเป็นแนวคิดการนำเรื่องความเสี่ยงมาเป็นปัจจัยหลักในการจัดการสาธารณภัยเชิงรุกไปสู่การจัดการอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction: DRR) ได้แก่ การป้องกัน (Prevention) การลดผลกระทบ (Mitigation) และการเตรียมความพร้อม (Preparedness)ควบคู่กับการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) ได้แก่ การเผชิญเหตุ (Response) และการบรรเทาทุกข์ (Relief) รวมถึงการฟื้นฟู (Recovery) ได้แก่ การฟื้นสภาพและการซ่อมสร้าง (Rehabilitation and Reconstruction) การสร้างให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer)

แผนภาพ:วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

โดยมีแนวทางดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติแบ่งเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

๑. ระยะก่อนเกิดภัย

๑.๑ การป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention & Mitigation) เป็นการดำเนินการช่วงก่อนเกิดภัยทั้งที่ใช้โครงสร้างและไม่ใช้โครงสร้าง โดยการวิเคราะห์และจัดการกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลกระทบของสาธารณภัย เพื่อลดโอกาสที่สาธารณภัยจะสร้างผลกระทบต่อบุคคล ชุมชนหรือสังคม รวมถึงป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตดังนี้

๑) มาตรการที่ใช้โครงสร้าง ได้แก่ การพัฒนาแหล่งน้ำ ระบบชลประทานเพื่อป้องกันอุทกภัย/ภัยแล้ง การอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อป้องกันดินโคลนถล่ม

๒) มาตรการที่ไม่ใช้โครงสร้าง ได้แก่ วางแผนการจัดสรรน้ำ วิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงเพื่อกำหนดพื้นที่เสี่ยงด้านพืช ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ รวมทั้งพื้นที่ชุมชนพร้อมแผนบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว แผนปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัยฝนทิ้งช่วงและเติมน้ำในแหล่งน้ำที่มีปริมาณน้อย

๑.๒ การเตรียมความพร้อม (Preparedness)เป็นการดำเนินการช่วงก่อนเกิดภัยเพื่อให้ประชาชนหรือชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีองค์ความรู้ ขีดความสามารถ และทักษะต่างๆ พร้อมที่จะรับมือกับสาธารณภัย ดังนี้

๑) การปรับตัว ได้แก่ การให้คำแนะนำการเพาะปลูกในช่วงฤดูฝน การส่งเสริมอาชีพเสริมหรือวิสาหกิจชุมชนให้แก่เกษตรกรเพื่อเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพ การปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

๒) การเตรียมรับมือกับภัยพิบัติ ได้แก่ การแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำ การเตรียมพร้อมด้านเครื่องมืออุปกรณ์ เครื่องจักร ยานพาหนะ การสำรองเสบียงสัตว์ การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ ให้เป็นปัจจุบัน การจัดทำแผนปฏิบัติการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยด้านการเกษตรเช่น แผนเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์เพื่อป้องกันโรคระบาดพืชและสัตว์ แผนการจัดหน่วยเฉพาะกิจลงพื้นที่เพื่อให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ประสบภัย การดูแลสุขภาพสัตว์ แผนการสำรวจและประเมินความเสียหาย วิธีการช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกร และแผนสร้างการรับรู้ให้เกษตรกรรู้จักเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ภัยพิบัติ

๒. ระยะเกิดภัยการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management)

๒.๑ การเผชิญเหตุ (Response) ได้แก่ การบริหารจัดการน้ำ การติดตั้งเครื่องสูบน้ำ การแจ้งเตือนเกษตรกร

๒.๒ การบรรเทาทุกข์ (Relief) ได้แก่ แจกจ่ายเสบียงสัตว์และดูแลสุขภาพสัตว์ จัดหน่วยเฉพาะกิจลงพื้นที่ประสบภัยเพื่อให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเกษตรกร สำรวจและประเมินความเสียหายเบื้องต้นรายงานสถานการณ์

๓. ระยะหลังเกิดภัยการฟื้นฟู (Recovery) และสร้างใหม่ให้ดีกว่าเดิม (Build Back Better)

๓.๑ การซ่อมสร้าง (Reconstruction) ได้แก่ การประเมินความเสียหายและซ่อมสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทาน การป้องกัน รักษา และกำจัดโรคระบาดหรือศัตรูพืชระบาด การฟื้นฟูพื้นที่การเกษตร

๓.๒ การฟื้นสภาพ (Rehabilitation) ได้แก่ การวิเคราะห์ความเสียหาย (Damages) และความสูญเสีย (Losses) ด้านการเกษตรที่เกิดจากภัย การประเมินความต้องการ/จำเป็นในการฟื้นฟูหลังเกิดภัย การช่วยเหลือเยียวยาตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลาดำเนินงาน

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ (มิถุนายน - ธันวาคม ๒๕๖๘)

งบประมาณ

งบประมาณประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความเชื่อมโยงกลไกการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตรกับการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ

การบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตรของกระทรวงเกษตและสหกรณ์ ได้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ โดยในระดับนโยบายได้ร่วมบูรณาการและปฏิบัติงานภายใต้ กอปภ.ช. ทั้งในภาวะปกติและภาวะเกิดภัย ส่วนในระดับปฏิบัติการหน่วยงานในระดับสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้า และกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตามระดับความรุนแรงของภัย

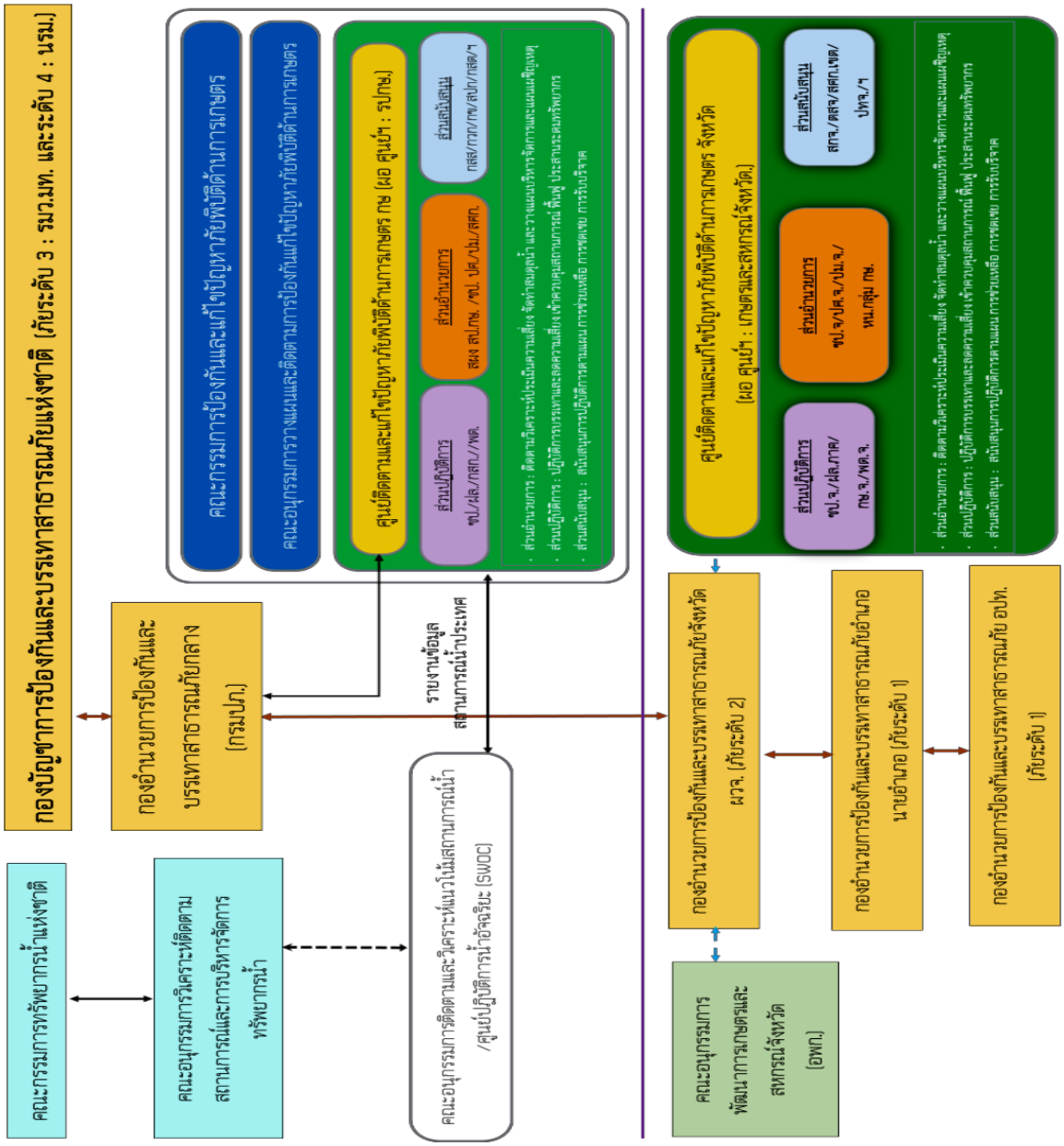

แนวทางการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดโครงสร้างเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับภัยพิบัติด้านการเกษตรอย่างเป็นระบบ ดังนี้

ระดับนโยบาย

๑) คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน

๒) คณะอนุกรรมการวางแผนติดตามการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร โดยมีปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน

ระดับปฏิบัติการ

๑) ส่วนกลาง : ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เฝ้าระวังติดตามสภาวะทางอุตุ-อุทกวิทยา จากหน่วยงานต่างๆ ประเมินสถานการณ์ และแจ้งเตือนภัยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัตด้านการเกษตร จังหวัด เพื่อเตรียมการป้องกันและให้การช่วยเหลือเกษตรกร รวมทั้งประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปรับทราบผ่านสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์https://www.moac.go.th/service_all-agriculture_situation

- กรมชลประทาน โดยศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (SWOC) และศูนย์เครือข่าย(SWOC ๑-๑๗) ติดตามเฝ้าระวัง สถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำ สภาพน้ำท่า และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกร และประชาชนทราบผ่านทางสื่อต่างๆ รวมทั้งเว็บไซต์ www.rid.go.thและhttp://wmsc.rid.go.th/ พร้อมทั้งให้บริการสายด่วน ๑๔๖๐

- กรมพัฒนาที่ดิน เฝ้าระวังและคาดการณ์พื้นที่ที่ประสบภัยล่วงหน้า เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปทราบผ่านทางเว็บไซต์ http://irw๑๐๑.ldd.go.th/index.php

- กรมปศุสัตว์โดยศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านปศุสัตว์ (ศปภ.ปศ.) ติดตามข้อมูลสภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา และรายงานผล ผ่านทาง Line : DLD Disaster

๒)ส่วนภูมิภาค : ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัด ติดตามข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เฝ้าระวังสถานการณ์ และประเมินสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรทราบผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ในพื้นที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่าย

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ติดตามวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์และผลกระทบด้านการเกษตร แจ้งเตือนภัย ตลอดจนติดตาม เร่งรัดการช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านการเกษตรของหน่วยงานต่างๆ ให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพและรายงานสถานการณ์และการให้ความช่วยเหลือให้ผู้บริหารทราบ

๒. ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัด (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครปฐม) ติดตามสถานการณ์และผลกระทบด้านการเกษตร แจ้งเตือนภัย รวมทั้งติดตามเร่งรัดการช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านการเกษตรของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์และรวบรวมข้อมูลความเสียหายเบื้องต้น การให้ความช่วยเหลือขณะเกิดภัย แล้วรายงานสถานการณ์และผลการให้ความช่วยเหลือต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์และส่วนกลางทราบ

๓. โครงการชลประทาน ดำเนินการบริหารจัดการน้ำ ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำ วิเคราะห์ข้อมูลปริมาณฝน ปริมาณน้ำท่า พื้นที่เสี่ยง วางแผนจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชให้สอดคล้องกับ

น้ำต้นทุนประชาสัมพันธ์/รณรงค์ให้ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ แจ้งเตือนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรที่อาจได้รับผลกระทบ รวมถึงจัดเตรียมความพร้อมของทรัพยากร เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติบรรเทาภัย ให้การช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัย

๔. สำนักงานเกษตรจังหวัด ประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำในการดูแลพืช การป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้องเหมาะสม รวมถึงจัดชุดเฉพาะกิจเคลื่อนที่เร็วเพื่อฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรม และจัดฝึกอบรมอาชีพด้านการเกษตรแก่เกษตรกรผู้ประสบภัย/จัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืช ติดตามสถานการณ์เพื่อประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนภัยแก่เกษตรกร และให้คำแนะนำในการดูแลพืช วางแผนการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และช่วงฤดูกาล แนะนำการป้องกันกำจัดศัตรูพืช รวมทั้งดำเนินการสำรวจความเสียหาย และให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยด้านการเกษตร

๕. สำนักงานประมงจังหวัด จัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนภัยเกษตรกรให้คำแนะนำด้านวิชาการ วางแผนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้เหมาะสมกับช่วงฤดูกาล รวมถึงการป้องกันและกำจัดโรคระบาดสัตว์น้ำ การติดตามสถานการณ์ รายงานความเสียหาย และให้การช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ

๖. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด จัดทำทะเบียนผู้เลี้ยงสัตว์ ให้คำแนะนำในการวางแผนการเลี้ยงสัตว์ให้เหมาะสมกับช่วงฤดูกาล รวมถึงการดูแลสุขภาพสัตว์ วางแผนอพยพสัตว์การเตรียมเสบียงสัตว์และเวชภัณฑ์เพื่อสนับสนุนในกรณีที่ขาดแคลน ติดตามสถานการณ์ รายงานความเสียหาย และการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

๗. สถานีพัฒนาที่ดิน จัดทำแผนที่เสี่ยงภัย เฝ้าระวังและคาดหมายพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยเพื่อแจ้งเตือนเกษตรกร และให้คำแนะนำการปลูกพืชในเขตที่ดินที่เหมาะสม รวมถึงได้จัดทำแผนงาน/โครงการต่างๆ เพื่อช่วยป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติด้านการเกษตร

๘. ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ติดตาม เฝ้าระวัง สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าวเพื่อแจ้งเตือนภัยแก่เกษตรกร ประชาสัมพันธ์และให้คำแนะนำในการดูแลรักษาวางแผนการปลูกข้าวให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และช่วงฤดูกาลผ่านสื่อต่างๆ รวมทั้งจัดเตรียมสำรองเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีและจัดทำแผนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพิ่มเติม

๙. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำ ขุดลอกคูคลองในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินฯ รวมถึงสนับสนุนเครื่องสูบน้ำรถบรรทุกน้ำและให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเขตปฏิรูปที่ดินฯ

๑๐. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ให้คำแนะนำความรู้ด้านบัญชีแก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

๑๑. สำนักงานสหกรณ์จังหวัดจัดทำและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่การเกษตรทรัพย์สินหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเพื่อให้การช่วยเหลือด้านหนี้สิน รวมทั้งฝึกอบรมเพื่อฟื้นฟูอาชีพให้เกษตรกรที่ประสบภัย

๑๒. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร วิเคราะห์สถานการณ์พยากรณ์แนวโน้มการผลิตและการตลาดพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ การประเมินมูลค่าความเสียหายด้านเศรษฐกิจการเกษตรจากการเกิดภัยพิบัติรวมถึงการกำหนดมาตรการต่างๆ ในการช่วยเหลือเกษตรกร

การติดตามและรายงานผล

การติดตามและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนเตรียมรับสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดนครปฐม ประจำปี ๒๕๖๘ ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดนครปฐม กำหนดแนวทางการติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงานและความก้าวหน้าในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ดังนี้

๑. ก่อนเกิดภัย

๑) โครงการชลประทานนครปฐม สถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม รายงานสถานการณ์ทุกวัน

๒) ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัดนครปฐม ติดตามสถานการณ์น้ำ สภาพอากาศ และประเมินสถานการณ์

๓) ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัดนครปฐม กำหนดจัดประชุมคณะกรรมการศูนย์ติดตามฯ อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อรับทราบสถานการณ์

๔) จัดทำรายงานการประชุมคณะกรรมการศูนย์ติดตามฯ ส่งให้ศูนย์ติดตามฯ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใน ๗ วัน ทำการ และรายงานการแจ้งเตือนภัยด้านการเกษตรและการประชาสัมพันธ์ ตามแบบรายงานที่กำหนดส่งให้ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายในวันที่ ๓๐ ของทุกเดือน

๒. ขณะเกิดภัย

๒.๑ สำนักงานเกษตร ประมง ปศุสัตว์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่ติดตามสถานการณ์ผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ประเมินความเสียหายและให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น

๒.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรเบื้องต้น ให้ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัดนครปฐม ดังนี้

๑) สถานการณ์ภัย

๒) การประเมินความเสียหายเบื้องต้น

๓) การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น

๔) ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงาน

ทั้งนี้ ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัดนครปฐม รวบรวมข้อมูลส่งให้ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทุกวันจนกว่าสิ้นสุดภัยหรือสถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติ

๒.๓ ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัดนครปฐม จัดประชุมคณะกรรมการศูนย์ติดตามฯ เพื่อติดตามสถานการณ์และปรับแผนให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัตด้านการเกษตรตามความเหมาะสม

๓. หลังเกิดภัย

เมื่อสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติที่สามารถประเมินความเสียหายด้านการเกษตรได้แล้วศูนย์ติดตามฯ จังหวัดนครปฐม รายงานความเสียหายด้านการเกษตร (พืช ประมง ปศุสัตว์) และรายงานการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ตามระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม ทราบ

นิยามศัพท์

อุทกภัย หมายถึง เหตุการณ์ที่มีน้ำท่วมพื้นดินสูงกว่าระดับปกติ ซึ่งมีสาเหตุจากมีปริมาณน้ำฝนมากจนทำให้มีปริมาณน้ำส่วนเกินมาเติมปริมาณน้ำผิวดินที่มีอยู่ตามสภาพปกติจนเกินขีดความสามารถการระบายน้ำของแม่น้ำ ลำคลอง และยังมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์ โดยการปิดกั้นการไหลของน้ำตามธรรมชาติทั้งเจตนาและไม่เจตนาจนเป็นอันตรายต่อชีวิตทรัพย์สินและพืชผลทางการเกษตร สัตว์ พื้นที่ทำการประมงได้รับความเสียหาย สามารถจำแนกตามลักษณะการเกิดได้ ดังนี้

๑) น้ำท่วมขัง/น้ำล้นตลิ่ง (Inundation / Over bank flow) เป็นสภาวะน้ำท่วมหรือสภาวะน้ำล้นตลิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากระบบระบายน้ำไม่มีประสิทธิภาพ มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป อันเป็นผลจาก

เกิดฝนตกหนัก ณ บริเวณนั้นๆ ติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน มักเกิดขึ้นในบริเวณที่ราบลุ่มริมแม่น้ำและบริเวณชุมชนเมืองใหญ่ๆ น้ำท่วมขังส่วนใหญ่จะเกิดบริเวณท้ายน้ำและแผ่เป็นบริเวณกว้างไหลเข้าท่วมเรือกสวนไร่นาเนื่องจากไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน

๒) น้ำท่วมฉับพลัน (Flash Flood) เป็นภาวะน้ำท่วมที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันในพื้นที่เนื่องจากฝนตกหนักในบริเวณพื้นที่ซึ่งมีความชันมาก และมีคุณสมบัติในการกักเก็บน้ำหรือต้านน้ำน้อย หรืออาจเกิดจากสาเหตุอื่นๆ เช่น เขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำพังทลาย น้ำท่วมฉับพลัน มักเกิดขึ้นหลังจากฝนตกหนักและมักเกิดขึ้นในบริเวณที่ราบระหว่างหุบเขา ซึ่งอาจจะไม่มีฝนตกหนักในบริเวณนั้นมาก่อน แต่มีฝนตกหนักมากบริเวณต้นน้ำที่อยู่ห่างออกไป การเกิดน้ำท่วมฉับพลันมีความรุนแรงและเคลื่อนที่ด้วยความเร็วมาก โอกาสที่จะป้องกันและหลบหนีจึงมีน้อย

วาตภัย(Windstorm) หมายถึง ภัยที่เกิดขึ้นจากพายุลมแรงจนทำให้เกิดความเสียหายแก่อาคารบ้านเรือน ต้นไม้ และสิ่งก่อสร้างต่างๆ สำหรับในประเทศไทย วาตภัยหรือพายุลมแรงมีสาเหตุมาจากพายุหมุนเขตร้อน ได้แก่ ดีเปรสชั่น พายุโซนร้อน พายุไต้ฝุ่น และลมงวง (ทอร์นาโด) ซึ่งเมื่อพายุหมุนเขตร้อนมีกำลังแรงขึ้นเป็นพายุโซนร้อนหรือไต้ฝุ่นจะก่อให้เกิดความเสียหายเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากฝนตกหนัก อุทกภัย ลมพัดแรงจัด ในทะเลมีคลื่นสูงและมีคลื่นซัดชายฝั่ง (Storm Surge) ทำให้เรือประมงเกิดความเสียหาย

ฝนทิ้งช่วงหมายถึง ระยะเวลาที่มีปริมาณฝนตกไม่ถึง ๑ มิลลิเมตร ติดต่อกันเกิน ๑๕ วัน ในช่วงฤดูฝน เดือนที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงสูง คือ ปลายเดือนมิถุนายนถึงต้นเดือนกรกฎาคม ทั้งนี้เนื่องจากร่องความกดอากาศต่ำได้เลื่อนขึ้นไปทางเหนือ พาดอยู่ทางตอนใต้ของประเทศจีน เป็นเวลานานทำให้ฝนบริเวณประเทศไทยลดลงโดยทั่วไป

โรค แมลง สัตว์ ศัตรูพืชระบาด เกิดจากการปฏิบัติและรักษาของเกษตรกรไม่เหมาะสม หรือเกิดจากสภาพดินฟ้าอากาศที่กระตุ้นให้เกิดศัตรูพืช ศัตรูพืชที่เคยระบาดรุนแรง คือ เพลี้ยแป้ง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและโรคไหม้คอรวง

โรคระบาดสัตว์ หมายถึง โรคติดเชื้อซึ่งสามารถระบาด หรือแพร่จากสัตว์ป่วยไข้ไปยังสัตว์อื่นๆ ได้อย่างรวดเร็วทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม โดยมีสาเหตุของโรคที่เกิดจากตัวสัตว์เอง เช่น ชนิด อายุ เพศ พันธุ์ เป็นต้น และสาเหตุที่เกิดมาจากภายนอกตัวสัตว์ เช่น สภาพแวดล้อม การจัดการ การเกิดภัยพิบัติทางด้านอุทกภัย/ภัยแล้ง เป็นต้น

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดนครปฐม

ประวัติความเป็นมา

"นครปฐม" เป็นอู่อารยะธรรมสำคัญที่มีประวัติความเป็นมายาวนานในแผ่นดินสุวรรณภูมิ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์กล่าวว่า เมืองนครปฐมแต่เดิมนั้นตั้งอยู่ริมทะเล เป็นเมืองเก่าแก่ มีความเจริญรุ่งเรืองมานับตั้งแต่สมัยสุวรรณภูมิ และเป็นราชธานีสำคัญในสมัยทวารวดี ในยุคนั้นนครปฐมเป็นแหล่งเผยแพร่อารยะธรรมจากประเทศอินเดีย ซึ่งรวมทั้งพุทธศาสนา นครปฐมจึงเป็นศูนย์กลางของความเจริญ มีชนชาติต่างๆ อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมาได้เกิดความแห้งแล้งขึ้นในเมืองนครปฐม เพราะกระแสน้ำที่ไหลผ่านตัวเมืองเปลี่ยนเส้นทาง ประชาชนจึงอพยพไปตั้งหลักแหล่งอยู่ริมน้ำ และสร้างเมืองใหม่ขึ้นชื่อ "เมืองนครไชยศรี" หรือ "ศรีวิชัย" นครปฐมจึงกลายเป็นเมืองร้างมาเป็นเวลาหลายร้อยปี จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะที่ทรงยังผนวชได้ธุดงค์ไปพบพระปฐมเจดีย์ และทรงเห็นว่าเป็นเจดีย์องค์ใหญ่ไม่มีที่ใดเทียบเท่า ครั้นเมื่อได้ครองราชย์ จึงโปรดฯ ให้ก่อเจดีย์แบบลังกาครอบองค์เดิมไว้ โดยให้ชื่อว่า "พระปฐมเจดีย์" ทรงปฏิสังขรณ์สิ่งต่างๆ ในบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ให้มีสภาพดี และโปรดฯ ให้ขุดคลองเจดีย์บูชาเพื่อให้การเสด็จมานมัสการสะดวกขึ้น

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เริ่มก่อสร้างทางรถไฟสายใต้ผ่านเมืองนครปฐม ซึ่งขณะนั้นยังเป็นป่ารก พระองค์จึงโปรดฯ ให้ย้ายเมืองจากตำบลท่านา อำเภอนครชัยศรีมาตั้งที่บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์เหมือนเช่นครั้งสมัยโบราณ

ครั้งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดฯ ให้สร้างพระราชวังสนามจันทร์เป็นที่เสด็จแปรพระราชฐานและฝึกซ้อมรบแบบเสือป่า โดยโปรดฯ ให้ตัดถนนเพิ่มขึ้นอีกหลายสาย รวมทั้งสร้างสะพานเจริญศรัทธาข้ามคลองเจดีย์บูชาเชื่อมระหว่างสถานีรถไฟกับองค์พระปฐมเจดีย์ ตลอดจนสร้างพระร่วงโรจนฤทธิ์ทางด้านทิศเหนือขององค์พระปฐมเจดีย์และบูรณะองค์พระปฐมเจดีย์ให้สมบูรณ์สวยงามดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน และได้โปรดให้เปลี่ยนชื่อจากเมือง "นครไชยศรี" เป็น "นครปฐม"

สัญลักษณ์ประจำจังหวัด

รูปเจดีย์องค์ใหญ่และมีมงกุฎติดอยู่ที่พระปฐมเจดีย์

เจดีย์องค์ใหญ่ หมายถึง องค์พระปฐมเจดีย์ที่พระโสณะและพระอุตระได้ สร้างขึ้นแต่เดิม แล้วสร้างครอบให้ใหญ่ขึ้นดังปัจจุบัน

มงกุฎ หมายถึง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงอุปถัมภ์สร้างองค์พระปฐมเจดีย์ต่อเติมให้สูงใหญ่สง่างาม ตามที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

จังหวัดนครปฐม ใช้อักษรย่อว่า "นฐ"

ต้นไม้ประจำจังหวัด

"ต้นจันทน์"(Diospyros decandraLour)

คำขวัญประจำจังหวัดนครปฐม

"ส้มโอหวาน ข้าวสารขาว ลูกสาวงาม ข้าวหลามหวานมัน สนามจันทร์งามล้นพุทธมณฑลคู่ธานี พระปฐมเจดีย์เสียดฟ้า สวยงามตาแม่น้ำท่าจีน"

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

"เมืองอัจฉริยะที่มีอัตลักษณ์ที่รู้จักในด้านการเกษตรแปรรูปด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เขตการลงทุน การศึกษาและประตูเศรษฐกิจด้านตะวันตกรวมถึงการท่องเที่ยวเชิงอาหารและวัฒนธรรม"

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด

<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๑</u>การเป็นศูนย์กลางเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านเกษตรและอาหารปลอดภัย และเกษตรแปรรูป

- ส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมอัตโนมัติและนำงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ตามกรอบ CWEC ด้านอาหารปลอดภัย เกษตรแปรรูปและท่องเที่ยวเชิงอาหาร
- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และศูนย์กระจายสินค้าเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๒</u>การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัยให้สอดคล้องกับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคม

- บูรณาการองค์ความรู้ระหว่างภาคีเครือข่ายมหาวิทยาลัย ภาครัฐและภาคอุตสาหกรรม เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับทุกระดับชั้น และสร้างแหล่งเรียนรู้ด้านอาชีพที่เข้าถึงได้ให้กับประชาชนทุกช่วงวัย
- พัฒนาแรงงานและทักษะบุคลากรที่ตอบโจทย์ภาคเกษตรกรรมสมัยใหม่และภาคอุตสาหกรรม

<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๓</u>การเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและยกระดับคุณภาพชีวิต

- สร้างความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมเพื่อผลักดันไปสู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศโดยใช้หลัก ๓R
- พัฒนาสุขภาวะขั้นพื้นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

ลักษณะทางภูมิศาสตร์

จังหวัดนครปฐมตั้งอยู่ภาคกลางด้านตะวันตกอยู่เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง ๔ - ๗ เมตร ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีน ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางมีเนื้อที่ประมาณ ๒,๑๖๘.๓๒๗ ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ ๑,๓๕๕,๒๐๔ ไร่เท่ากับร้อยละ ๐.๔๒ ของประเทศ และมีพื้นที่เป็นอันดับที่ ๖๒ ของ

ประเทศห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางถนนเพชรเกษม ๕๖ กิโลเมตรหรือตามเส้นทางถนนบรมราชชนนี (ถนนปิ่นเกล้า- นครชัยศรี) ๕๑ กิโลเมตรและตามเส้นทางรถไฟ ๖๒ กิโลเมตร

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดนครปฐมโดยทั่วไปมีลักษณะเป็นที่ราบถึงค่อนข้างราบเรียบ ไม่มีภูเขาและป่าไม้ ระดับความแตกต่างของความสูงของพื้นที่อยู่ระหว่าง ๒–๑๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง สภาพพื้นที่โดยทั่วไปลาดจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ และตะวันตกสู่ตะวันออกมีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ พื้นที่ทางตอนเหนือและทางตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ดอน ส่วนพื้นที่ทางตอนกลางของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่ม มีที่ดอนกระจายเป็นแห่งๆ และมีแหล่งน้ำกระจาย สำหรับพื้นที่ด้านตะวันออกและด้านใต้เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน มีคลองธรรมชาติและคลองซอยที่ขุดขึ้นเพื่อการเกษตรและคมนาคมอยู่มาก พื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเล ๒–๔ เมตรมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงคือ

ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรีและอำเภอลาดบัวหลวงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอกระทุ่มแบนอำเภอบ้านแพ้วจังหวัดสมุทรสาครและอำเภอดำเนินสะดวกจังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอไทรน้อยอำเภอบางใหญ่อำเภอบางกรวยจังหวัดนนทบุรีเขตทวีวัฒนาเขตหนองแขมกรุงเทพมหานครและอำเภอบางไทรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอบ้านโป่งอำเภอโพธารามจังหวัดราชบุรีและอำเภอท่ามะกาอำเภอพนมทวนจังหวัดกาญจนบุรี

แผนที่จังหวัดนครปฐม

ลักษณะทางการปกครอง

จังหวัดนครปฐม แบ่งตามเขตลักษณะการปกครองท้องที่ จำนวน ๗ อำเภอ ๑๐๖ ตำบล ๙๓๐ หมู่บ้าน ดังนี้

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร (แห่ง)	เทศบาลเมือง (แห่ง)	เทศบาลตำบล (แห่ง)	อบต. (แห่ง)
เมืองนครปฐม	๔๑๗.๔๔๐	๒๕	๒๑๔	๑	๒	๖	๑๙
กำแพงแสน	๔๐๕.๐๑๙	๑๕	๒๐๔	-	-	๑	๑๕
ดอนตูม	๑๗๑.๓๕๔	๘	๖๙	-	-	๑	๖
นครชัยศรี	๒๘๔.๐๓๑	๒๔	๑๐๘	-	-	๔	๒๑
บางเลน	๕๘๘.๘๓๖	๑๕	๑๘๐	-	-	๔	๑๕
สามพราน	๒๔๙.๓๔๗	๑๖	๑๓๗	-	๓	๒	๑๒
พุทธมณฑล	๕๒.๓	๓	๑๘	-	-	๒	๒
รวม	๒,๑๖๘.๓๒๗	๑๐๖	๙๓๐	๑	๕	๒๐	๙๐

ที่มา :ที่ทำการปกครองจังหวัดนครปฐม (ธันวาคม ๒๕๖๖)

- การปกครองท้องถิ่น มีหน่วยการปกครอง รวม ๑๑๗ แห่ง ดังนี้

หน่วยการปกครอง	จำนวน	
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	๑	แห่ง
เทศบาลนคร	๑	แห่ง
เทศบาลเมือง	๕	แห่ง
เทศบาลตำบล	๒๐	แห่ง
องค์การบริหารส่วนตำบล	๙๐	แห่ง
รวม	**๑๑๗**	แห่ง

ประชากร (จำนวนแยกตามเพศจำนวนครัวเรือน)

จังหวัดนครปฐมมีจำนวนครัวเรือน	รวมทั้งสิ้น	๔๔๒,๔๘๒	ครัวเรือน
มีประชากรรวมทั้งสิ้น	จำนวน	๙๒๕,๗๕๘	คน
เป็นเพศชาย	จำนวน	๔๔๓,๓๙๕	คน
เป็นเพศหญิง	จำนวน	๔๘๒,๓๖๐	คน

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)				จำนวนครัวเรือน (หลัง)
	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ	
เมืองนครปฐม	๑๓๑,๓๕๔	๑๔๕,๐๑๗	๒๗๖,๓๗๑	๒๙.๘๕	๑๒๕,๖๑๘
สามพราน	๑๐๕,๔๘๓	๑๑๗,๐๗๖	๒๒๒,๕๕๙	๒๔.๐๔	๑๓๙,๘๓๘
นครชัยศรี	๕๒,๗๔๓	๕๘,๖๓๗	๑๑๑,๓๘๐	๑๒.๐๓	๔๘,๐๑๕
บางเลน	๔๖,๖๑๕	๔๗,๙๖๓	๙๔,๕๗๘	๑๐.๒๒	๓๘,๐๒๙
กำแพงแสน	๖๐,๘๑๕	๖๔,๔๗๐	๑๒๕,๒๘๕	๑๓.๕๓	๔๖,๘๒๑
ดอนตูม	๒๔,๐๘๑	๒๕,๖๘๐	๔๙,๗๖๑	๕.๓๘	๑๗,๑๖๒
พุทธมณฑล	๒๒,๓๐๔	๒๓,๕๒๐	๔๕,๘๒๔	๔.๙๕	๒๖,๙๙๙
รวม	**๔๔๓,๓๙๕**	**๔๘๒,๓๖๓**	**๙๒๕,๗๕๘**	**๑๐๐.๐๐**	**๔๔๒,๔๘๒**

ที่มา : ระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง (ปี ๒๕๖๗)

พื้นที่เศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม

๑) ตลาดบางหลวงร.ศ. ๑๒๒ อ.บางเลน
๒) ตลาดน้ำลำพญาอ.บางเลน
๓) พระปฐมเจดีย์อ.เมืองนครปฐม
๔) พระราชวังสนามจันทร์
๕) ตลาดท่านาอ.นครชัยศรี
๖) วัดไร่ขิงอ.สามพราน
๗) ตลาดริมน้ำวัดดอนหวายอ.สามพราน
๘) เขตอุตสาหกรรมอ้อมใหญ่อ.สามพราน
๙) พุทธมณฑล

อุณหภูมิ

ข้อมูลอุณหภูมิของจังหวัดนครปฐม โดยใช้ข้อมูลของสถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม ย้อนหลัง ๓ ปี ดังนี้

เดือน	๒๕๖๕			๒๕๖๖			๒๕๖๗		
	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๓๕.๖	๑๗.๔	๓๕.๖	๑๗.๔	๓๕.๖	๑๗.๔	๓๒.๖	๒๑.๐	๒๖.๘
กุมภาพันธ์	๓๕.๖	๑๘.๒	๓๕.๖	๑๘.๒	๓๕.๖	๑๘.๒	๓๕.๒	๒๒.๘	๒๙.๐
มีนาคม	๓๗.๒	๒๓.๐	๓๗.๒	๒๓.๐	๓๗.๒	๒๓.๐	๓๖.๕	๒๕.๕	๓๑.๐
เมษายน	๓๘.๗	๑๗.๐	๓๘.๗	๑๗.๐	๓๘.๗	๑๗.๐	๓๘.๗	๒๖.๙	๓๒.๘
พฤษภาคม	๓๖.๗	๒๒.๕	๓๖.๗	๒๒.๕	๓๖.๗	๒๒.๕	๓๗.๐	๒๖.๕	๓๑.๘
มิถุนายน	๓๗.๕	๒๔.๐	๓๗.๕	๒๔.๐	๓๗.๕	๒๔.๐	๓๕.๒	๒๖.๐	๓๐.๖
กรกฎาคม	๓๗.๓	๒๐.๐	๓๗.๓	๒๐.๐	๓๗.๓	๒๐.๐	๓๓.๖	๒๕.๕	๒๙.๖
สิงหาคม	๓๖.๙	๒๓.๗	๓๖.๙	๒๓.๗	๓๖.๙	๒๓.๗	๓๕.๒	๒๕.๖	๓๐.๔
กันยายน	๓๕.๖	๒๓.๘	๓๕.๖	๒๓.๘	๓๕.๖	๒๓.๘	๓๔.๑	๒๕.๗	๒๙.๙
ตุลาคม	๓๓.๘	๒๑.๐	๓๓.๘	๒๑.๐	๓๓.๘	๒๑.๐	๓๐.๔๓๓.๖	๒๕.๐	๒๙.๓
พฤศจิกายน	๓๓.๖	๑๘.๘	๓๓.๖	๑๘.๘	๓๓.๖	๑๘.๘	๓๒.๐	๒๔.๑	๒๘.๑
ธันวาคม	๓๒.๘	๑๕.๗	๓๒.๘	๑๕.๗	๓๒.๘	๑๕.๗	๓๐.๔	๒๐.๕	๒๕.๕
เฉลี่ย	**๓๘.๘**	**๒๔.๕**	**๓๘.๘**	**๒๔.๕**	**๓๘.๘**	**๒๔.๕**	**๓๔.๕**	**๒๔.๖**	๒๙.๕

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม (๒๕๖๗)

ปริมาณน้ำฝน

ข้อมูลปริมาณน้ำฝนของจังหวัดนครปฐม โดยใช้ข้อมูลของสถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐมย้อนหลัง ๓ ปีดังนี้

เดือน	๒๕๖๕		๒๕๖๖		๒๕๖๗	
	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)	จำนวนวันที่ฝนตก(วัน)	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)	จำนวนวันที่ฝนตก(วัน)	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)	จำนวนวันที่ฝนตก(วัน)
มกราคม	๑๐.๖	๓	๐.๐	๐	๐.๐	๐
กุมภาพันธ์	๓๙.๘	๔	๐.๐	๒	๗.๗	๒
มีนาคม	๒๕.๖	๖	๑.๗	๔	๑๑.๘	๒
เมษายน	๗๖.๔	๓	๐.๓	๖	๑๓.๘	๑
พฤษภาคม	๑๒๘.๗	๑๖	๑๐๑.๕	๑๖	๒๔๐.๑	๑๑
มิถุนายน	๕๖.๖	๑๑	๖๓.๗	๒๙	๔๗.๑	๑๑
กรกฎาคม	๘๔.๓	๑๙	๘๕.๖	๔๖	๑๖๓.๗	๒๐
สิงหาคม	๑๔๘.๖	๑๓	๑๗.๖	๖๐	๑๒๓.๒	๑๗
กันยายน	๓๐๘.๓	๒๑	๑๑๕.๙	๘๓	๑๑๙.๗	๑๗
ตุลาคม	๓๒๗.๕	๑๔	๑๓๗.๙	๑๔	๑๙๒.๔	๒๐
พฤศจิกายน	๑๐๕.๑	๑๐	๔๓	๘	๒๖.๘	๗
ธันวาคม	๑๕.๒	๑	๔๖.๒	๖	๕.๔	๑
รวม	**๑,๓๒๖.๗**	**๑๒๑**	**๖๓.๔**	**๒๗๔**	**๙๕๑.๗**	**๑๐๙**

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม (๒๕๖๗)

ภาวะเศรษฐกิจและข้อมูลด้านการเกษตร

๑. ภาวะเศรษฐกิจ

๑.๑ ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดนครปฐม ในปี ๒๕๖๗

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดนครปฐม ในปี ๒๕๖๗ หดตัวร้อยละ ๓.๐ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน ราคาปัจจัยการผลิตหลายชนิดยังอยู่ในระดับสูง ประกอบกับราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ หลายชนิดลดลง ทำให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนลดลง โดยสาขาที่หดตัว ได้แก่ สาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง และสาขาบริการทางการเกษตร โดยมีรายละเอียดแต่ละสาขา ดังนี้

๑.๑.๑ สาขาพืช ในปี ๒๕๖๗ หดตัวร้อยละ ๓.๒ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน โดยในช่วงครึ่งปีแรกสภาพอากาศร้อนจัดและแห้งแล้ง ช่วงปลายปีเกิดมรสุมและมีฝนตกหนักและต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืช ราคาปัจจัยการผลิตหลายชนิดยังอยู่ในระดับสูง ทำให้การผลิตสินค้าเกษตรมีต้นทุนสูง เกษตรกรบางส่วนมีการปรับลดการใช้ปัจจัยการผลิต ส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิต โดยผลผลิตพืชที่สำคัญที่ลดลง ได้แก่ ข้าวรวม กล้วยไม้ และอ้อยโรงงาน

๑) ข้าวรวม ผลผลิตข้าวรวม ปี ๒๕๖๗ เท่ากับ ๓๕๙,๖๗๗ ตัน โดยเป็นผลผลิตข้าวนาปี ๑๘๗,๑๒๐ ตัน และข้าวนาปรัง ๑๗๒,๕๕๗ ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ ๓๖๔,๐๓๐ ตัน หรือลดลงร้อยละ ๑.๒เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืช ประกอบกับมีวัชพืชและข้าวดีดมาก ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง ทำให้ภาพรวมผลผลิตลดลง

๒) กล้วยไม้ผลผลิตกล้วยไม้ ปี ๒๕๖๗ เท่ากับ ๑๕,๙๖๘ ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ ๑๖,๗๐๙ ตัน หรือลดลงร้อยละ ๔.๔ เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน ไม่เอื้ออำนวยต่อการติดดอกและเจริญเติบโตของต้นกล้วยไม้ ประกอบกับราคาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชปรับตัวสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรมีการดูแลรักษาแปลงน้อยลง เกษตรกรบางรายลดพื้นที่เพาะปลูกลงส่งผลให้ผลผลิตกล้วยไม้ลดลง

๓) อ้อยผลผลิตอ้อยโรงงาน ปี ๒๕๖๗ เท่ากับ ๔๖๕,๘๐๘ ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ ๕๙๔,๙๑๒ ตัน หรือลดลงร้อยละ ๒๑.๗ เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ราคาปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชยังอยู่ในระดับสูง ทำให้เกษตรกรมีการดูแล และบำรุงต้นอ้อยน้อยกว่าปีที่ผ่านมา ทำให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลง ประกอบกับเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมไปปลูกพืชอื่นแทน เช่น พืชผักและอื่นๆ ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตลดลง

๑.๑.๒ สาขาปศุสัตว์ในปี ๒๕๖๗ หดตัวร้อยละ ๑.๐ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ราคาสินค้าเกษตรสาขาปศุสัตว์มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนลดลง เกษตรกร จึงปรับลดการผลิตลง โดยมีผลผลิตปศุสัตว์ที่สำคัญที่ลดลง ได้แก่ไก่เนื้อ โคเนื้อ และสุกร ในขณะที่ผลผลิตปศุสัตว์ ที่สำคัญที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ ไข่ไก่ และน้ำนมดิบ

๑) ไก่เนื้อผลผลิตไก่เนื้อ ปี ๒๕๖๗ เท่ากับ ๑๕.๗ ล้านตัว ลดลง เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต ๑๗.๗ ล้านตัว หรือลดลงร้อยละ ๑๑.๒ เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะวัตถุดิบอาหารสัตว์และพลังงาน ประกอบกับเกษตรกรไม่มั่นใจในสถานการณ์ โรคไข้หวัดนกในประเทศเพื่อนบ้าน จึงทำให้เกษตรกรรายย่อยชะลอการลงเลี้ยงไก่เนื้อ ทำให้ภาพรวมผลผลิตลดลง

๒) โคเนื้อ ผลผลิตโคเนื้อ ปี ๒๕๖๗ เท่ากับ ๕,๗๒๔ ตัว ลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต ๖,๑๘๐ ตัว หรือลดลงร้อยละ ๗.๔ เนื่องจากราคาอาหารสัตว์ปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่ราคาขายปรับตัวลดลง เกษตรกรบางรายปรับลดจำนวนการเลี้ยงโคลง

๓) น้ำนมดิบ ผลผลิตน้ำนมดิบ ปี ๒๕๖๗ เท่ากับ ๔๒,๒๖๕ ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ ๔๑,๔๒๐ ตัน หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒.๐ เนื่องจากราคาน้ำนมดิบอยู่ในเกณฑ์ดี ประกอบกับเกษตรกรมีศักยภาพในการดูแลโคนมให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณน้ำนมดิบเพิ่มขึ้น

๔) สุกร ผลผลิตสุกร ปี ๒๕๖๗ เท่ากับ ๑๒๘,๒๙๘ ตัว เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต ๑๑๐,๘๗๕ ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๗ เนื่องจากสถานการณ์โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรสามารถควบคุมได้ดี ประกอบกับการเลี้ยงที่มีมาตรฐานและเข้มงวด เกษตรกรบางรายเริ่มขยายการเลี้ยงเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณสุกรเพิ่มขึ้น

๕) ไข่ไก่ ผลผลิตไข่ไก่ ปี ๒๕๖๗ เท่ากับ ๘๒๙ ล้านฟอง เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต ๘๒๘ ล้านฟอง หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑ เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเนื่องจากเกษตรกร มีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี มีมาตรฐาน มีการควบคุมโรคระบาดอย่างเข้มงวด อัตราการให้ไข่เพิ่มขึ้น ทำให้ปริมาณ ไข่ไก่ออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น

๑.๑.๓ สาขาประมงในปี ๒๕๖๗ หดตัวร้อยละ ๓.๘ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของกุ้งขาวแวนนาไม ประกอบกับการผลิตมีต้นทุนสูง เกษตรกรบางส่วนมีการปรับลด การใช้ปัจจัยการผลิต ปรับลดรอบการผลิต และปรับลดปริมาณการปล่อยลูกกุ้ง ส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิต โดยผลผลิตประมงที่สำคัญที่ลดลง ได้แก่ กุ้งขาวแวนนาไม ส่วนผลผลิตประมงที่สำคัญที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ ปลานิล และปลาดุก

๑) กุ้งขาวแวนนาไมผลผลิตกุ้งขาวแวนนาไม ปี ๒๕๖๗ เท่ากับ ๒๕,๗๙๐ ตัน ลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งมีปริมาณการผลิต ๒๗,๙๙๖ ตัน หรือลดลงร้อยละ ๗.๙ เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน และอุณหภูมิที่ร้อนจัดในช่วงกลางวัน ทำให้อุณหภูมิของน้ำสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของกุ้งขาวแวนนาไม ประกอบกับต้นทุนการผลิตยังอยู่ในระดับสูง ทำให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนลดลง เกษตรกรมีการปรับลดรอบการผลิต และบางรายปรับเปลี่ยนไปเลี้ยงสัตว์น้ำชนิดอื่น เช่น ปลานิล ปลาสลิด ปลาน้ำจืดชนิดอื่น เป็นต้น

๒) ปลานิล ผลผลิตปลานิล ปี ๒๕๖๗ เท่ากับ ๑๓,๕๒๐ ตัน เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งมีปริมาณการผลิต ๑๒,๒๐๑ ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๘ เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งบางรายประสบปัญหาขาดทุนเพราะต้นทุนการผลิตสูง จึงปรับเปลี่ยนมาเลี้ยงปลานิลแทน

๓) ปลาดุก ผลผลิตปลาดุก ปี ๒๕๖๗ เท่ากับ ๑,๑๒๐ ตัน เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งมีปริมาณการผลิต ๑,๐๗๑ ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๖ เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งบางรายประสบปัญหาขาดทุนเพราะต้นทุนการผลิตสูง จึงปรับเปลี่ยนมาเลี้ยงปลาดุกแทน

๑.๑.๔ สาขาบริการทางการเกษตร ในปี ๒๕๖๗ หดตัว ร้อยละ ๑.๒ เนื่องจากการใช้บริการเตรียมดิน บริการเก็บเกี่ยว และบริการฉีดปุ๋ย/ยา ด้วยเครื่องจักรกลลดลง ตามพื้นที่เพาะปลูกและเก็บเกี่ยวพืชสำคัญที่ลดลง เช่น ข้าว และอ้อยโรงงาน

๑.๒ แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดนครปฐม ในปี ๒๕๖๘

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดนครปฐม ในปี ๒๕๖๘ คาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ ๐.๗ – ๑.๗ เมื่อเทียบกับ ปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชคาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ ๒.๕ – ๓.๕ สาขาปศุสัตว์คาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ ๐.๘ – ๑.๘ สาขาประมงคาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ (-๓.๓) – (-๒.๓) และสาขาบริการทางการเกษตรคาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ ๓.๖ – ๔.๖ โดยรายละเอียดในแต่ละสาขาการผลิตมีดังนี้

๑.๒.๑ สาขาพืชในปี ๒๕๖๘ คาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ ๒.๕ – ๓.๕ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยคาดการณ์ว่าปริมาณน้ำฝนจะมีมากขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งจะส่งผลดีต่อการเจริญเติบโตของพืช ประกอบกับราคาสินค้าเกษตร ที่สำคัญหลายชนิดมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะข้าว และอ้อยโรงงานที่ราคาอยู่ในเกณฑ์ดี จูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูก ประกอบกับการดำเนินนโยบายของภาครัฐอย่างต่อเนื่องทำให้สาขาพืชขยายตัว

๑.๒.๒ สาขาปศุสัตว์ในปี ๒๕๖๘ คาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ ๐.๘ – ๑.๘ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าต้นทุนการผลิตยังคงมีแนวโน้มอยู่ในระดับสูง แต่คาดว่าการผลิตปศุสัตว์จะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะ โคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ ไข่ไก่ และน้ำนมดิบ จากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัว เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรเพิ่มปริมาณการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ และจากนโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมและพยายามเพิ่มจำนวนเกษตรกรให้ทำการเลี้ยงปศุสัตว์อย่างมีศักยภาพและมีมาตรฐาน ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพและปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น

๑.๒.๓ สาขาประมงในปี ๒๕๖๘ คาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ (-๓.๓) – (-๒.๓) เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากต้นทุนการผลิต เช่น ค่าพันธุ์สัตว์น้ำ ค่าอาหาร ค่าไฟฟ้า ค่าแรงงาน เป็นต้น ที่ยังคงอยู่ในระดับสูง เกษตรกรได้รับผลตอบแทนลดลง ประกอบกับความต้องการซื้อจากต่างประเทศมีแนวโน้มชะลอตัวลง ส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนปรับลดการเพาะเลี้ยง หรือปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปเพาะปลูกพืชชนิดอื่นที่ราคาจูงใจมากกว่า

๑.๒.๔ สาขาบริการทางการเกษตรในปี ๒๕๖๘ คาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ ๓.๖ – ๔.๖ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยคาดการณ์ว่าจะขยายตัวตามพื้นที่เพาะปลูกและเก็บเกี่ยวพืชที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การใช้เครื่องจักรกลในการบริการทางการเกษตร ด้านการเตรียมดิน การฉีดปุ๋ย/ยา และการเก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ตารางแสดงอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร

หน่วย : ร้อยละ

สาขา	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗
ภาคเกษตร	**-๓.๐**	**๐.๗ – ๑.๗**
พืช	-๓.๒	๒.๕ – ๓.๕
ปศุสัตว์	-๑.๐	๐.๘ – ๑.๘
ประมง	-๓.๘	(-๓.๓) – (-๒.๓)
บริการทางการเกษตร	-๑.๒	๓.๖ – ๔.๖

ตารางแสดงผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ปีปฏิทิน)

หน่วย : ตัน

สาขา	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวรวม	๓๖๔,๐๓๐	๓๕๙,๖๗๗	-๑.๒
- ข้าวเปลือกเจ้านาปี	๑๘๗,๗๙๕	๑๘๗,๑๒๐	-๐.๔
- ข้าวเปลือกเจ้านาปรัง	๑๗๖,๒๓๕	๑๗๒,๕๕๗	-๒.๑
กล้วยไม้	๑๖,๗๐๙	๑๕,๙๖๘	-๔.๔
อ้อยโรงงาน	๕๙๔,๙๑๒	๔๖๕,๘๐๘	-๒๑.๗
โคเนื้อ (ตัว)	๖,๑๘๐	๕,๗๒๔	-๗.๔
สุกร (ตัว)	๑๑๐,๘๗๕	๑๒๘,๒๙๘	๑๕.๗
ไก่เนื้อ (ตัว)	๑๗,๗๐๘,๔๕๖	๑๕,๗๒๐,๓๘๑	-๑๑.๒
ไข่ไก่ (ล้านฟอง)	๘๒๘	๘๒๙	๐.๑
น้ำนมดิบ	๔๑,๔๒๐	๔๒,๒๖๕	๒.๐
กุ้งขาวแวนนาไม	๒๗,๙๙๖	๒๕,๗๙๐	-๗.๙
ปลานิล	๑๒,๒๐๑	๑๓,๕๒๐	๑๐.๘
ปลาดุก	๑,๐๗๑	๑,๑๒๐	๔.๖

ตารางแสดงราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้

หน่วย : บาท/กิโลกรัม

สาขา	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวเปลือกเจ้านาปี ความชื้น ๑๕% (บาท/ตัน)	๑๑,๓๑๐.๐๐	๑๑,๐๑๐.๐๐	-๒.๗
ข้าวเปลือกเจ้านาปรัง ความชื้น ๑๕% (บาท/ตัน)	๑๐,๓๙๖.๑๙	๑๑,๘๔๔.๗๖	๑๓.๙
กล้วยไม้	๑๖๑.๘๙	๑๑๙.๑๐	-๒๖.๔
อ้อยโรงงาน (บาท/ตัน)	๙๖๔.๔๕	๑,๓๐๐.๐๐	๓๔.๘
โคเนื้อน้ำหนัก ๓๕๐ – ๔๕๐ กิโลกรัม	๙๖.๗๙	๙๐.๑๘	-๖.๘
สุกรน้ำหนัก ๑๐๐ กิโลกรัมขึ้นไป	๗๕.๓๖	๖๙.๐๗	-๘.๓
ไก่เนื้อ	๔๒.๒๐	๔๒.๒๔	๐.๑
ไข่ไก่ (บาท/ฟอง)	๔.๐๒	๓.๙๖	-๑.๕
น้ำนมดิบ	๑๙.๑๓	๑๙.๙๖	๔.๓
กุ้งขาวแวนนาไม ขนาด ๗๐ ตัว/กิโลกรัม	๗๒.๕๐	๘๔.๗๑	๑๖.๘
ปลานิล	๔๓.๗๘	๔๙.๙๐	๑๔.๐
ปลาดุก	๔๓.๘๒	๔๕.๗๓	๔.๔

๒.ข้อมูลด้านการเกษตร

จังหวัดนครปฐม แบ่งการปกครองและการบริหารงานราชการ ออกเป็น๗ อำเภอ ๑๐๖ ตำบล ๙๓๐ หมู่บ้านมีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๓๕๕,๒๐๔ ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ๕๔๙,๙๑๑ ไร่คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕๘ ของพื้นที่ทั้งหมดการทำเกษตรกรรรมที่สำคัญของจังหวัดนครปฐมได้แก่การทำนาทำไร่ทำสวนผลไม้และพืชผักการเลี้ยงสัตว์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๔๔,๔๘๔ ครัวเรือน มีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ดังนี้

ที่	อำเภอ	ด้านพืช		ด้านประมง		ด้านปศุสัตว์	ยางพารา	
		ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ฟาร์ม	พื้นที่ (ไร่)	ราย	ราย	พื้นที่ (ไร่)
๑	เมืองนครปฐม	๖,๙๑๖	๕๔,๒๐๖	๑,๒๘๗	๑๔,๐๐๐.๓๗	๒,๙๓๖	-	-
๒	กำแพงแสน	๘,๒๗๕	๑๑๐,๕๔๒	๒,๓๔๔	๒๓,๗๖๑.๐๕	๒,๕๘๙	๒	๑๘.๑๕
๓	นครชัยศรี	๕,๙๔๒	๕๔,๘๔๓	๑,๑๒๐	๘,๕๙๑.๓๑	๒,๐๖๑	-	-
๔	ดอนตูม	๓,๓๘๖	๒๔,๗๕๒	๗๒๓	๖,๒๒๙.๕๑	๑,๔๐๕	-	-
๕	บางเลน	๙,๖๒๖	๑๕๔,๙๖๓	๓,๕๐๘	๓๕,๓๗๗.๙๒	๑,๒๑๐	-	-
๖	สามพราน	๘,๙๗๒	๔๑,๖๐๔	๙๓๕	๔,๖๘๕.๒๓	๑,๕๐๓	-	-
๗	พุทธมณฑล	๑,๓๖๗	๑๓,๗๔๒	๑๘๒	๖๖๒.๕๓	๔๔๕	-	-
รวม		**๔๔,๔๘๔**	**๔๕๔,๖๕๒**	**๑๐,๐๙๙**	**๙๓,๓๐๗.๙๑**	**๑๒,๑๔๙**	**๒**	**๑๘.๑๕**

ที่มา : สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม ,สนง.ประมงจังหวัดนครปฐม ,สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม ,การยางแห่งประเทศไทย

๒.๑ข้อมูลด้านพืช

การทำเกษตรกรรรมที่สำคัญของจังหวัดนครปฐมได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวนผลไม้และพืชผัก การเลี้ยงสัตว์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดนครปฐม ได้แก่ ข้าว โดยปลูกทั้งข้าวนาปีและนาปรัง มีพื้นที่เพาะปลูกทั่วทุกอำเภอ มากที่สุดที่อำเภอบางเลน อำเภอนครชัยศรี และอำเภอกำแพงแสน พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุดได้แก่

- ข้าวเจ้าพื้นแข็ง: พันธุ์สุพรรณบุรี ๑ , กข๓๑ , กข๔๑ , กข๕๑ , กข๔๗ , กข๔๙
- ข้าวเจ้าพื้นนุ่ม: พันธุ์ กข๔๓ , กข๒๑ , กข๗๙ และอื่นๆ เช่น ข้าวหอมปทุม ข้าวหอมมะลิผลผลิตเฉลี่ย ๘๒๑ กิโลกรัม/ไร่

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนเกษตรกร และพื้นที่การเพาะปลูกพืชที่สำคัญ

ที่	ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ปลูกรวม (ไร่)	พื้นที่ปลูกรายอำเภอ (ไร่)						
				เมือง	กำแพงแสน	นครชัยศรี	ดอนตูม	บางเลน	สามพราน	พุทธมณฑล
๑	ข้าวนาปี	๑๓,๔๐๗	๒๒๙,๔๘๐	๙,๙๘๖	๒๓,๐๒๙	๒๗,๙๑๓	๑๓,๗๑๕	๑๓๘,๑๙๙	๕,๓๒๐	๑๑,๓๑๘
๒	ข้าวนาปรัง	๑๒,๓๒๔	๒๒๔,๐๓๘	๖,๑๖๘	๑๘,๕๗๕	๒๔,๐๕๐	๘,๕๗๙	๑๕๐,๖๓๖	๕,๐๐๔	๑๑,๐๒๖
๓	อ้อยโรงงาน	๑,๙๕๗	๘๖,๕๔๙	๑๙,๖๗๙	๖๖,๗๖๙	๓๖	๒๐	๔๕	-	-
๔	มันสำปะหลัง	๘	๑๒๘	-	๑๒๘	-	-	-	-	-
๕	ส้มโอ	๑,๕๓๒	๗,๑๖๒	๕๗	๔๑	๑,๑๕๙	๑๗๕	๒๘๔	๕,๒๘๑	๑๖๕
๖	ฝรั่ง	๑,๙๐๓	๘,๐๗๔	๖๖๘	๑๔๘	๑,๘๔๒	๗๑	๒๔๙	๕,๐๖๖	๓๐
๗	กล้วยน้ำว้า	๒,๒๘๒	๓,๘๘๖	๙๙๔	๕๔๑	๕๖๓	๑๙๘	๔๔๖	๑,๐๐๓	๑๔๑
๘	มะม่วง	๓,๑๑๖	๘,๑๘๕	๑,๖๑๐	๕๐๙	๑,๘๒๒	๔๐๓	๘๑๒	๒,๘๓๗	๑๙๒
๙	มะพร้าวอ่อน	๓,๐๓๒	๑๙,๒๙๙	๑,๙๐๑	๔๑๗	๒,๙๘๒	๓,๕๑๗	๑,๘๗๓	๘,๔๑๑	๑๙๘
๑๐	หน่อไม้ฝรั่ง	๒๖๒	๗๖๘	๔๑๘	๓๓๖	-	๑๔	-	-	-
๑๑	ข้าวโพดฝักอ่อน	๑,๐๘๖	๗,๙๒๖	๑,๗๒๑	๖,๒๐๕	-	-	-	-	-
๑๒	ข้าวโพดฝักสด	๑๓๗	๑,๑๙๕	๖๓๐	๔๓๕	-	๑๓๐	-	-	-
๑๓	คะน้า	๕๗๖	๘,๙๕๓	๑,๘๐๑	๕๕๒	๓,๓๕๕	๑,๑๕๒	๒,๐๙๑	๒	-
๑๔	กวางตุ้ง	๖๒๘	๗,๑๖๗	๒,๒๗๑	๙๗๔	๒,๓๑๗	๑,๓๒๕	๒๘๐	-	-
๑๕	กะเพรา	๖๑๐	๑,๒๑๑	๓๑๕	๕๒๒	๗๑	๑๐๒	๑๗๕	๕	๒๑
๑๖	กล้วยไม้ตัดดอก	๖๖๙	๙,๙๔๑	๖๒๓	๖๗๗	๑,๘๔๑	๔๓๐	๓,๙๐๑	๒,๐๓๐	๔๓๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม

๒.๒ ข้อมูลด้านปศุสัตว์

จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดที่มีเกษตรกรเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพมากจังหวัดหนึ่งของภาคกลาง โดยมีสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญคือ โคเนื้อ โคนม สุกรไก่เนื้อ ไก่ไข่ เป็ดเนื้อ และเป็ดไข่

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนเกษตรกร และการเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญ

ที่	ชนิดสินค้า	เมือง		กำแพงแสน		นครชัยศรี		ดอนตูม		บางเลน		สามพราน		พุทธมณฑล	
		จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)
๑	โคเนื้อ	๑๓,๕๘๓	๖๐๕	๑๔,๑๑๓	๖๖๓	๒,๗๕๖	๑๒๑	๔,๙๗๔	๒๙๗	๒,๕๗๘	๑๑๙	๖๗๘	๓๖	๕๐	๕
๒	โคนม	๕,๒๔๙	๑๘๓	๒๑,๐๑๙	๖๖๕	๐	๐	๐	๐	๑๐๓	๑	๒๖	๑	๐	๐
๓	สุกร	๕๔,๗๘๗	๖๓	๓๖,๘๘๘	๒๑	๑๖๑	๓	๔๒๒	๘	๗,๑๗๕	๑๒	๕๕๒	๑๖	๐	๐
๔	ไก่เนื้อ	๑,๘๓๘,๗๒๓	๓๓	๒๗๐,๒๐๑	๗๕	๑,๓๑๘,๐๘๕	๔	๔๙,๕๐๐	๕	๒๐,๑๘๘	๑๗	๑,๘๘๒	๒๐	๐	๐
๕	ไก่ไข่	๒๒,๐๑๕	๒๑	๙,๙๙๘	๑๘๙	๑,๒๕๕	๒๑	๕๙,๑๑๓	๔๖	๒,๖๓๗,๖๕๕	๑๓๗	๖,๔๑๔	๖๐	๗๕๕	๗๓
๖	เป็ดเนื้อ	๗๘๔,๑๒๘	๑๘	๘,๖๘๕	๙๘	๓,๑๑๐	๒๖	๒๔๒	๔	๑๕,๒๓๘	๘	๘๒๐	๒๓	๐	๐
๗	เป็ดไข่	๒๗,๑๐๑	๑๙	๕๕,๔๗๓	๑๖๒	๗,๑๙๒	๔๖	๑๗,๖๔๘	๑๗	๕๙๐,๔๙๑	๒๓๕	๑,๖๔๘	๖๓	๓๔๗	๓๑

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม

๒.๓ ข้อมูลด้านประมง

พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของจังหวัดนครปฐม มีกระจายทั่วไปในทุกอำเภอ พื้นที่เพาะเลี้ยงจำนวนมาก ได้แก่ อำเภอบางเลน อำเภอกำแพงแสน และอำเภอเมืองนครปฐม

ตารางแสดงจำนวน (ฟาร์ม) การทำประมงที่สำคัญ

ที่	ชนิดสัตว์น้ำ	เมือง (ฟาร์ม)	กำแพงแสน (ฟาร์ม)	นครชัยศรี (ฟาร์ม)	ดอนตูม (ฟาร์ม)	บางเลน (ฟาร์ม)	สามพราน (ฟาร์ม)	พุทธมณฑล (ฟาร์ม)
๑	กุ้งขาว	๒๓๕	๖๕๖	๒๘๓	๑๔๓	๑,๑๖๖	๒๑๗	๓
๒	กุ้งก้ามกราม	๒๔๒	๑,๖๐๒	๑๗๐	๑๒๐	๕๐๙	๕๗	-
๓	ปลาทะเล	-	-	๑๓	-	-	๖	-
๔	ปลาน้ำจืด	๔๕๙	๑๑๒	๔๔๙	๕๑๕	๒,๐๗๘	๖๙๓	๒๔๒
๕	ปูน้ำจืด	-	-	-	-	๓	-	-
๖	สัตว์น้ำสวยงาม	๔๐๑	๑๐	๒๔๘	๑๗	๒๑	๓๓	๑
๗	สัตว์น้ำอื่นๆ (จระเข้,ตะพาบ)	๓๙	๓๙	๑๓	๒๑	๑๘	๑๓	๔
๘	หอยน้ำจืด	๑	-	-	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครปฐม

ตารางแสดงข้อมูลพื้นที่การทำประมงที่สำคัญ

ที่	ชนิดสัตว์น้ำ	เมือง (ไร่)	กำแพงแสน (ไร่)	นครชัยศรี (ไร่)	ดอนตูม (ไร่)	บางเลน (ไร่)	สามพราน (ไร่)	พุทธมณฑล (ไร่)
๑	กุ้งขาว	๓,๕๕๘.๗๖	๗,๕๒๖.๖๐	๒,๗๓๐.๒๕	๑,๖๘๒.๕๐	๑๔,๕๔๙.๔๕	๒,๓๙๑.๓๐	๒๐.๑๓
๒	กุ้งก้ามกราม	๖,๒๔๐.๑๕	๑๖,๓๖๒.๘๑	๒,๒๒๘.๗๕	๑,๓๔๘.๕๕	๖,๑๑๗.๙๕	๕๗๓.๙๐	-
๓	ปลาทะเล	-	-	๑๒๑.๕๐	-	-	๒๙.๔๕	-
๔	ปลาน้ำจืด	๑๐,๑๑๖.๖๔	๑,๙๐๒.๖๑	๕,๐๙๓.๗๗	๖,๕๕๐.๓๕	๔๔,๓๕๖.๑๗	๒,๗๖๓.๙๓	๑,๑๕๓.๓๙
๕	ปูน้ำจืด	-	-	-	-	๒.๐๒	-	-
๖	สัตว์น้ำสวยงาม	๑,๐๙๙.๕๓	๑๐.๘๑	๔๓๗.๓๘	๒๕.๒๘	๘๘.๑๖	๑๙.๐๖	๐.๑๐
๗	สัตว์น้ำอื่นๆ (จระเข้,ตะพาบ)	๑๗๐.๘๑	๓๑๒.๙๕	๗.๐๘	๙๐.๒๑	๔๐.๕๗	๑๐๙.๔๕	๙.๓๕
๘	หอยน้ำจืด	๐.๐๗	-	-	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครปฐม

ข้อมูลการเลี้ยงจระเข้จังหวัดนครปฐม

ที่	อำเภอ	จำนวนผู้เลี้ยง (ราย)	น้ำจืด (ตัว)	น้ำเค็ม (ตัว)	รวม (ตัว)
๑	กำแพงแสน	๑๓	๑๔,๑๒๔	๓,๖๙๔	๑๗,๘๑๘
๒	ดอนตูม	๔	๕,๖๗๙	๒,๓๒๐	๗,๙๙๙
๓	นครชัยศรี	๓	๑๐	-	๑๐
๔	บางเลน	๓	๙๗๑	๖	๙๗๗
๕	พุทธมณฑล	-	-	-	-
๖	เมืองนครปฐม	๕	๒๒,๗๑๕	๑,๐๑๐	๒๓,๗๒๕
๗	สามพราน	๔	๓,๗๐๖	๒๗๘	๓,๙๘๔
รวม		**๓๒**	**๔๗,๒๐๕**	**๗,๓๐๘**	**๕๔,๕๑๓**

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครปฐม ๒๕๖๘

แหล่งน้ำ

จังหวัดนครปฐมมีแหล่งน้ำค่อนข้างอุดมสมบูรณ์เนื่องจากตั้งอยู่ระหว่างลุ่มน้ำสำคัญ ๒ ลุ่มน้ำ ได้แก่ ลุ่มน้ำแม่กลอง และลุ่มน้ำเจ้าพระยาจึงได้รับประโยชน์จากโครงการชลประทานแม่กลองใหญ่จากลุ่มน้ำแม่กลอง และโครงการเจ้าพระยาใหญ่ จากลุ่มน้ำเจ้าพระยามีระบบชลประทานครอบคลุมพื้นที่ทั้งสิ้น ๘๒๖,๔๓๕ ไร่ หรือร้อยละ ๖๐.๙๘ ของพื้นที่จังหวัด

๑.แหล่งน้ำชลประทาน

แหล่งน้ำชลประทาน มีการพัฒนาแหล่งน้ำโดยทำเป็นระบบชลประทานเพื่อการเกษตรทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง ดังนี้

-ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำท่าจีน อาศัยน้ำจากโครงการชลประทานแม่กลองใหญ่ โดยมีต้นน้ำมาจาก ๒ เขื่อนหลัก คือเขื่อนศรีนครินทร์ และเขื่อนวชิราลงกรณ ในจังหวัดกาญจนบุรี และมีโครงการชลประทาน ๕ โครงการ (สำนักชลประทานที่ ๑๓) รับผิดชอบการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดนครปฐมโดยน้ำจากทั้งสองเขื่อนหลักจะไหลมารวมกันที่หน้าเขื่อนแม่กลองแล้วจึงทำการทดน้ำและส่งน้ำผ่านคลองส่งน้ำและคลองระบายน้ำสายหลักๆ จำนวน ๓ สาย คือ ส่งน้ำผ่านคลองส่งน้ำ ๒ ซ้าย คลองส่งน้ำ ๕ ซ้าย และคลองระบายน้ำท่าสาร-บางปลาเข้าสู่เขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม แล้วส่งน้ำผ่านคลองซอยสายต่างๆ และเข้าสู่พื้นที่การเกษตรต่อไป

-ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำท่าจีน อาศัยน้ำจากโครงการชลประทานเจ้าพระยา มีต้นน้ำมาจาก ๔ เขื่อนหลัก คือเขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์และมีโครงการชลประทาน๓ โครงการ (สำนักชลประทานที่ ๑๑) รับผิดชอบการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดนครปฐมโดยน้ำจากทั้ง ๔ เขื่อนหลักจะไหลมารวมกันที่หน้าเขื่อนเจ้าพระยาแล้วจึงทำการทดน้ำและส่งน้ำผ่านแม่น้ำสายหลักๆ เช่น แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำน้อยเป็นต้น โดยจะส่งน้ำผ่านแม่น้ำท่าจีนและแม่น้ำเจ้าพระยาเข้าสู่เขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม จากนั้นจึงส่งน้ำผ่านคลองสายซอยต่างๆ เข้าสู่พื้นที่การเกษตรต่อไป

โครงการชลประทานที่มีพื้นที่ชลประทานอยู่ในเขตจังหวัดนครปฐม รวม ๘ โครงการ ดังนี้

๑)โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพนมทวน สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่ในอำเภอกำแพงแสน รวมพื้นที่รับประโยชน์๔๕,๗๑๓.๐๑ ไร่

๒)โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาบางเลน สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่ในอำเภอกำแพงแสน ดอนตูม และบางเลน รวมพื้นที่รับประโยชน์๑๘๙,๖๕๖.๘๔ ไร่

๓) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากำแพงแสนสามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่ในอำเภอเมืองนครปฐม กำแพงแสน ดอนตูม บางเลน และนครชัยศรี รวมพื้นที่รับประโยชน์๑๖๓,๗๕๘.๖๑ ไร่

๔) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครชุมสามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่ในอำเภอเมืองนครปฐมและสามพราน รวมพื้นที่รับประโยชน์ ๔๖,๔๖๕.๘๘ ไร่

๕) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐมสามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่ในอำเภอเมืองนครปฐม กำแพงแสนสามพราน และนครชัยศรี รวมพื้นที่รับประโยชน์๑๙๖,๕๑๗.๖๕ ไร่

๖) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระยาบรรลือสามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่ในอำเภอบางเลน รวมพื้นที่รับประโยชน์๑๐๗,๔๑๖.๘๒ ไร่

๗) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระพิมลสามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่ในอำเภอบางเลน นครชัยศรี และพุทธมณฑลรวมพื้นที่รับประโยชน์ ๑๐๕,๓๙๑.๓๖ ไร่

๘)โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่ในอำเภอสามพรานและนครชัยศรี รวมพื้นที่รับประโยชน์ ๒๓,๕๒๔.๐๘ ไร่

โครงการชลประทานที่มีพื้นที่ชลประทานอยู่ในเขตจังหวัดนครปฐม๘ โครงการ

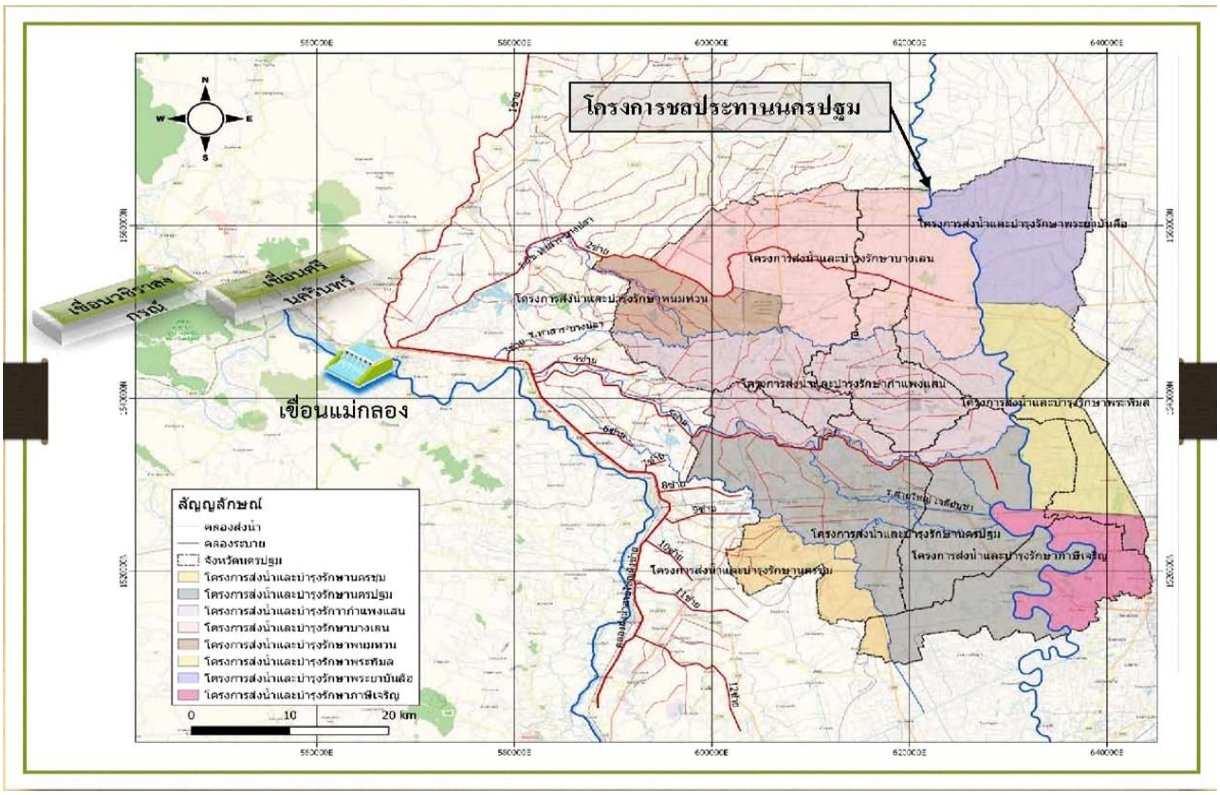

รายชื่อโครงการ	สำนักชลประทานที่ ๑๓ (ฝั่งขวาแม่น้ำท่าจีน) พื้นที่ (ไร่)	สำนักชลประทานที่ ๑๑ (ฝั่งซ้ายแม่น้ำท่าจีน) พื้นที่ (ไร่)	รวม (ไร่)	คิดเป็นร้อยละของพื้นที่จังหวัด
๑. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพนมทวน	๔๕,๗๑๓.๐๑	-	๔๕,๗๑๓.๐๑	๓.๓๗
๒. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาบางเลน	๑๘๙,๖๕๖.๘๔	-	๑๘๙,๖๕๖.๘๔	๑๓.๙๙
๓. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากำแพงแสน	๑๖๓,๗๕๘.๖๑	-	๑๖๓,๗๕๘.๖๑	๑๒.๐๘
๔. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครชุม	๔๖,๔๖๕.๘๘	-	๔๖,๔๖๕.๘๘	๓.๔๓
๕. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐม	๑๙๖,๕๑๗.๖๕	-	๑๙๖,๕๑๗.๖๕	๑๔.๕
๖. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระยาบรรลือ	-	๑๐๗,๔๑๖.๘๒	๑๐๗,๔๑๖.๘๒	๗.๙๓
๗. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระพิมล	-	๑๐๕,๓๙๑.๓๖	๑๐๕,๓๙๑.๓๖	๗.๗๘
๘. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ	-	๒๓,๕๒๔.๐๘	๒๓,๕๒๔.๐๘	๑.๗๔
รวม	**๖๔๒,๑๑๑.๙๙**	**๒๓๖,๓๓๒.๒๖**	**๘๗๘,๔๔๔.๒๕**	**๖๔.๘๒**

หมายเหตุ พื้นที่จังหวัดนครปฐม ๑,๓๕๕,๒๐๔ ไร่
โครงการที่ ๑ ถึง ๕ รับน้ำจากโครงการแม่กลองใหญ่ (เขื่อนแม่กลอง)
โครงการที่ ๖ ถึง ๘ รับน้ำจากโครงการเจ้าพระยา (เขื่อนเจ้าพระยา)

เส้นทางน้ำเข้าพื้นที่จังหวัดนครปฐม

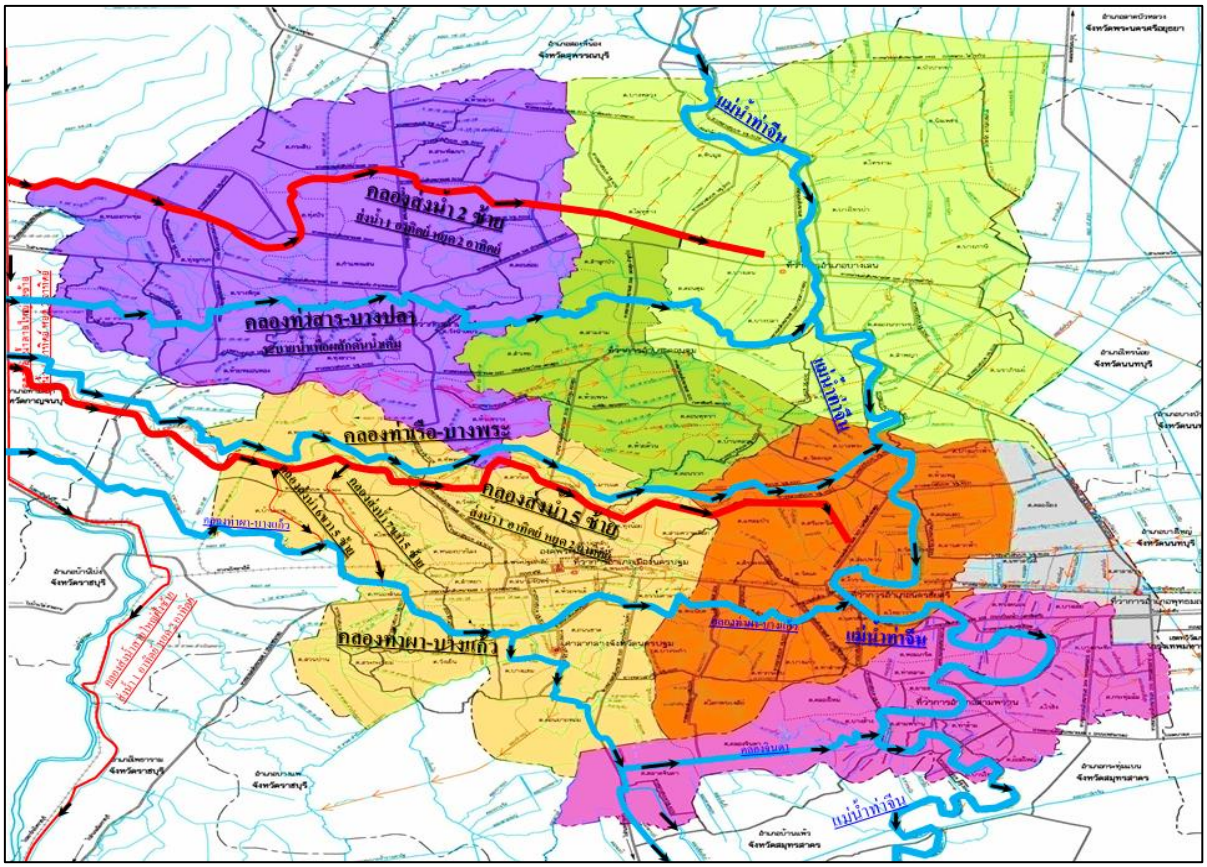

ตารางแสดงข้อมูลพื้นที่รับประโยชน์จากชลประทานในเขตจังหวัดนครปฐม

ที่	โครงการ	พื้นที่รับประโยชน์ทั้งจังหวัด (ไร่)	พื้นที่รับประโยชน์รายอำเภอ						
			เมืองนครปฐม	กำแพงแสน	นครชัยศรี	ดอนตูม	บางเลน	สามพราน	พุทธมณฑล
๑	คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษากำแพงแสน	๑๖๓,๙๗๑	๒๙,๖๑๑	๔๙,๙๐๕	๑๕,๔๑๙	๔๒,๘๑๑	๒๖,๒๒๕	-	-
๒	คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐม	๑๗๔,๓๒๑	๖๐,๓๒๕	๖๓๔	๕๓,๐๓๗	-	-	๖๐,๓๒๕	-
๓	คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษานครชุม	๔๑,๓๘๙	๓๕,๔๐๖	-	-	-	-	๕,๙๘๓	-
๔	คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษาพนมทวน	๕๓,๘๔๙	-	๕๓,๘๔๙	-	-	-	-	-
๕	คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษาบางเลน	๑๘๔,๑๓๑	-	๙๖,๐๓๕	-	๘,๖๖๔	๗๙,๔๓๒	-	-
๖	คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษาพระยาบรรลือ	๘๕,๒๙๕	-	-	-	-	๘๕,๒๙๕	-	-
๗	คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษาพระพิมล	๑๐๑,๕๐๓	-	-	๒๒,๔๐๕	-	๕๘,๔๘๓	-	๒๐,๖๑๕
๘	คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ	๒๑,๙๗๖	-	-	๓,๖๓๓	-	-	๑๖,๙๔๘	๑,๓๙๕
รวม ๘ โครงการ		๘๒๖,๔๓๕	๑๒๕,๓๔๒	๒๐๐,๔๒๓	๙๔,๔๙๔	๕๑,๔๗๕	๒๔๙,๔๓๕	๘๓,๒๕๖	๒๒,๐๑๐

๒.แหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน

๑) แม่น้ำ จังหวัดนครปฐมมีแม่น้ำสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำท่าจีน ซึ่งเป็นแม่น้ำสำคัญสายหนึ่งในพื้นที่ภาคกลางของประเทศ แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยา ที่บ้านปากคลองมะขามเฒ่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท เมื่อไหลผ่านจังหวัดสุพรรณบุรี เรียกว่าแม่น้ำสุพรรณบุรี เมื่อไหลผ่านจังหวัดนครปฐม เรียกว่า แม่น้ำนครชัยศรี และเมื่อผ่านจังหวัดสมุทรสาครเรียกว่า แม่น้ำท่าจีน แล้วไหลลงสู่อ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรสาคร ความยาวตลอดลำน้ำ ๓๒๕ กิโลเมตร

๒) คลอง ในส่วนของจังหวัดนครปฐมไหลผ่านอำเภอบางเลน อำเภอนครชัยศรี และอำเภอสามพราน มีความยาวประมาณ ๙๗ กิโลเมตร มีคลองที่สำคัญๆ แยกจากแม่น้ำนครชัยศรี มีทั้งคลองธรรมชาติและคลองที่ขุดขึ้น เช่นคลองบางเลน คลองบางปลาคลองพระพิมล คลองบางหลวงคลองโยง คลองบางแก้ว คลองมหาสวัสดิ์ คลองจินดา คลองบางพระ คลองนกกระทุง คลองหนองดินแดง และคลองเจดีย์บูชา เป็นต้น

๓) บึง หนองบึงที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ มีอยู่จำนวนมาก เช่น อำเภอเมืองนครปฐม ได้แก่ สระแก้ว หนองอาเสี่ย หนองดินแดง และหนองเสือ หนองควายตาย หนองหิน หนองจาก หนองขาหยั่ง หนองอ้อ หนองกร่าง หนองบัว หนองบัวลอย หนองไม้แดง และหนองกระโดน หนองสะเดา หนองหมา หนองงูเหลือม หนองปากโลง อำเภอนครชัยศรี ได้แก่ หนองแหลมบัว หนองโสน หนองแค หนองจอก บึงบางช้าง หนองตาน้อย หนองตาช้าง หนองตาพล อำเภอกำแพงแสน ได้แก่ ทะเลบก หนองพงนก หนองพงใหญ่ หนองระแหง หนองมะเกลือ หนองหมู หนองเทียม หนองสาเก หนองขโมย หนองเขมร หนองกระทุ่ม หนองขาม หนองโสม หนองวัวแดง หนองโพธิ์ อำเภอบางเลน ได้แก่ หนองบัวล้มช้าง หนองชะโด หนองบ่อ หนองบางม่วง หนองหรง หนองน้ำเปรี้ยว หนองปรง หนองปรือ อำเภอดอนตูม ได้แก่ หนองหนัง หนองบอน หนองกระพี้

๔) ห้วยและลำรางห้วย เป็นห้วยสายสั้นๆ ในพื้นที่ในฤดูฝนจะมีน้ำขัง และไหลไปรวมกับลำคลอง หรือลำราง ตามสภาพของพื้นที่ เช่น ห้วยขมิ้น ห้วยสามควายเผือก ห้วยลึก ในเขตอำเภอเมือง ห้วยตะโก ห้วยกรด ในเขตอำเภอนครชัยศรี ห้วยพระ ในเขตอำเภอดอนตูม ห้วยม่วง ห้วยขวาง ห้วยรางกรด และห้วยผักชี ในเขตอำเภอกำแพงแสน

๕) บ่อบาดาลการใช้น้ำบาดาลในจังหวัดนครปฐมมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภค-บริโภค โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งและพื้นที่ที่ประสบปัญหาน้ำเค็มหรือคุณภาพน้ำผิวดินไม่ดี

ตารางแสดงจำนวนบ่อบาดาลและการใช้น้ำบาดาลจังหวัดนครปฐม

อำเภอ	ประเภทการใช้น้ำ		รวม (บ่อ)
	อุปโภค-บริโภค (บ่อ)	เกษตรกรรม (บ่อ)	
เมืองนครปฐม	๒๒๑	-	**๓๒๙**
กำแพงแสน	๒๙๒	๕๒	**๒๑๕**
นครชัยศรี	๑๐๙	-	**๒๐๘**
ดอนตูม	๘๖	-	**๙๓**
บางเลน	๑๑๘	-	**๑๙๔**
สามพราน	๑๒๖	-	**๔๐๓**
พุทธมณฑล	๑๒	-	**๒๙**
รวม (บ่อ)	**๙๖๔**	**๕๒**	**๑,๐๑๖**

ที่มา : ระบบสารสนเทศเพื่อการควบคุมกิจการน้ำบาดาล

ส่วนที่ ๓

การเตรียมรับสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัดนครปฐม (ช่วงเดือนมิถุนายน - ธันวาคม ๒๕๖๘)

สถานการณ์ทั่วไป

สถานการณ์สภาพอากาศ

ประเทศไทยอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม ๒ ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (Southwest Monsoon)และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeast Monsoon) โดยมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทยระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคมมีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกใต้บริเวณมหาสมุทรอินเดีย มรสุมนี้จะนำมวลอากาศชื้นจากมหาสมุทรอินเดียมาสู่ประเทศไทยทำให้มีเมฆมากและฝนชุกทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามบริเวณชายฝั่งทะเล และเทือกเขาด้านรับลมจะมีฝนมากกว่าบริเวณอื่น หลังจากหมดอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้แล้ว ประมาณกลางเดือนตุลาคมจะมีมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทยจนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ มรสุมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงบนซีกโลกเหนือแถบประเทศมองโกเลียและจีน จึงพัดพาเอามวลอากาศเย็น และแห้งจากแหล่งกำเนิดเข้ามาปกคลุมประเทศไทย ทำให้ท้องฟ้าโปร่ง อากาศหนาวเย็นและแห้งแล้งทั่วไป โดยเฉพาะภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนภาคใต้จะมีฝนชุกโดยเฉพาะภาคใต้ฝั่งตะวันออก เนื่องจากมรสุมนี้นำความชุ่มชื้นจากอ่าวไทยเข้ามาปกคลุม ซึ่งการเริ่มต้นและสิ้นสุดของลมมรสุมทั้ง ๒ ชนิด อาจผันแปรไปจากปกติได้ในแต่ละปี

กรมอุตุนิยมวิทยา ประกาศประเทศไทยได้สิ้นสุดฤดูร้อนและเริ่มต้นเข้าสู่ฤดูฝน เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เนื่องจากบริเวณประเทศไทยตอนบน สภาพอากาศมีฝนตกชุกหนาแน่นครอบคลุมพื้นที่มากกว่าร้อยละ ๖๐ และต่อเนื่อง ๓ วัน ขึ้นไป ประกอบกับลมชั้นบนที่พัดปกคลุมประเทศไทยที่ระดับความสูงประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร ได้เปลี่ยนทิศเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งจะพัดนำความชื้นจากทะเลอันดามันเข้ามาปกคลุมประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ส่วนลมชั้นบนที่ระดับความสูง ๑๐ กิโลเมตร ได้เปลี่ยนทิศเป็นลมตะวันออก ซึ่งถือว่าเป็นการเข้าสู่ฤดูฝนของประเทศไทยในปีนี้ โดยในช่วงฤดูฝนพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศไทยจะมีปริมาณฝนรวมมากกว่าค่าเฉลี่ยปกติร้อยละ ๕ เว้นแต่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกจะมีปริมาณฝนรวมน้อยกว่าค่าเฉลี่ยปกติ ร้อยละ ๕ ในช่วงครึ่งแรกของฤดูฝน (ตั้งแต่วันเริ่มต้นถึงเดือนกรกฎาคม) บริเวณประเทศไทยตอนบนจะมีปริมาณฝนรวมมากกว่าค่าเฉลี่ยปกติร้อยละ ๕ – ๑๐ ส่วนในครึ่งหลังฤดูฝน (เดือนสิงหาคมถึงปลายเดือนตุลาคม) ประมาณฝนรวมส่วนใหญ่จะใกล้เคียงค่าเฉลี่ยปกติ ยกเว้นภาคใต้ฝั่งตะวันออกจะมีปริมาณฝนน้อยกว่าค่าเฉลี่ยปกติประมาณร้อยละ ๑๐ อนึ่ง ในช่วงประมาณเดือนมิถุนายนถึงกลางเดือนกรกฎาคม ปริมาณและการกระจายของฝนลดลงส่งผลให้เกิดสภาวะฝนทิ้งช่วง ซึ่งจะทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำในด้านการเกษตรในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่แล้งซ้ำซากนอกเขตชลประทาน ส่วนในช่วงเดือนสิงหาคม กันยายน และตุลาคม เป็นช่วงที่มีฝนตกชุกหนาแน่นที่สุด และมีโอกาสสูงที่จะมีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านบริเวณประเทศไทย ซึ่งส่งผลให้มีฝนตกหนักถึงหนักมากในหลายพื้นที่ และก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก รวมทั้งน้ำล้นตลิ่งได้ในหลายพื้นที่

คาดหมายลักษณะอากาศ

ช่วงประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงประมาณกลางเดือนมิถุนายน บริเวณประเทศไทยจะมีฝนตกชุกเพิ่มมากขึ้นและต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่จะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๔๐ – ๖๐ ของพื้นที่ กับจะมีฝนตกหนักถึงหนักมากในบางแห่ง เว้นแต่บริเวณภาคตะวันออกและภาคใต้ฝั่งตะวันตก จะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๖๐ – ๘๐ ของพื้นที่ กับมีฝนหนักหลายพื้นที่และหนักมากในบางแห่ง เนื่องจาก มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมทะเลอันดามันและประเทศไทย โดยจะมีกำลังค่อนข้างแรงเป็นระยะๆ ประกอบกับบางช่วงมีร่องมรสุมพาดผ่าน

บริเวณประเทศไทยตอนบนเป็นระยะๆ นอกจากนี้ มักจะมีหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงก่อตัวบริเวณทะเลอันดามัน แล้วทวีกำลังแรงขึ้นเป็นพายุดีเปรสชั่นหรือพายุไซโคลน และเคลื่อนตัวเข้าใกล้ด้านตะวันตกของประเทศไทย

ประมาณกลางเดือนมิถุนายนจนถึงประมาณกลางเดือนกรกฎาคม ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลงและจะทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำด้านการเกษตรในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่แล้งซ้ำซากนอกเขตชลประทาน ทั้งนี้ เนื่องจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามันและประเทศไทยจะมีกำลังอ่อนลง ส่วนร่องมรสุมจะเลื่อนขึ้นไปพาดผ่านบริเวณตอนใต้ของประเทศจีน

สำหรับตั้งแต่กลางเดือนกรกฎาคมถึงกันยายน บริเวณประเทศไทยจะกลับมามีฝนตกชุกหนาแน่นอีกครั้งโดยส่วนใหญ่จะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๖๐ – ๘๐ ของพื้นที่ กับมีฝนหนักหลายพื้นที่และหนักมากในบางแห่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลากรวมทั้งน้ำล้นตลิ่งในหลายพื้นที่ ทั้งนี้ เนื่องจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมทะเลอันดามันและประเทศไทย จะมีกำลังแรงและต่อเนื่อง ประกอบกับร่องมรสุมจะเลื่อนลงมาพาดผ่านบริเวณประเทศไทยตอนบน

ส่วนเดือนตุลาคม ในช่วงครึ่งแรกของเดือน บริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลงและเริ่มจะมีอากาศหนาวเย็นในตอนเช้า ส่วนภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคใต้ ยังคงมีฝนตกชุกหนาแน่นร้อยละ ๖๐ – ๘๐ ของพื้นที่ กับมีฝนตกหนักหลายพื้นที่และหนักมากบางแห่ง เนื่องจากบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนจะเริ่มแผ่ลงมาปกคลุมตอนบนของทั้งภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบกับบางช่วงจะมีร่องมรสุมพาดผ่านบริเวณภาคกลางตอนล่าง ภาคตะวันออกและภาคใต้ตอนบน นอกจากนี้ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทย จะเริ่มเปลี่ยนเป็นมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมแทน

คาดหมายปริมาณฝน (มิลลิเมตร) ในฤดูฝน พ.ศ. 2568

ภาค	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.
เหนือ	160-200	130-170	170-210	200-240	190-230	120-160
ตะวันออกเฉียงเหนือ	180-220	180-220	220-270	260-300	240-280	90-130
กลาง	130-170	130-170	140-180	150-190	210-250	170-210
ตะวันออก	180-220	260-310	280-330	250-300	310-360	220-260
ใต้ฝั่งตะวันออก	110-150	100-140	100-140	100-140	120-160	210-250
ใต้ฝั่งตะวันตก	300-360	340-400	290-350	350-410	400-460	340-400

ที่มา:ศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา

สถานการณ์ปรากฏการณเอลนีโญ/ลานีญา

สถานการณ์ปัจจุบัน พบว่า ปรากฏการณ์เอนโซได้กลับเข้าสู่สภาวะปกติแล้ว โดยอุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณตอนกลางของมหาสมุทรแปซิฟิกบริเวณเขตศูนย์สูตรในเดือนที่ผ่านมาต่ำกว่าเล็กน้อยถึงใกล้เคียงค่าปกติสำหรับอุณหภูมิผิวน้ำทะเลเฉลี่ยในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมาจากค่าปกติประมาร -๐.๓ ถึง ๑.๒ องศาเซลเซียส ส่วนอุณหภูมิน้ำทะเลที่อยู่ลึกจากผิวน้ำลงไปจนถึงระดับ ๓๐๐ เมตร ในช่วงสองเดือนที่ผ่านมา พบว่า บริเวณตอนกลางและด้านตะวันออกของมหาสมุทรแปซิฟิกแถบศูนย์สูตรซึ่งมีอุณหภูมิน้ำทะเลต่ำกว่าค่าปกติได้อ่อนกำลังลง ในขณะที่บริเวณด้านตะวันตกของมหาสมุทรฯ และที่ระดับผิวน้ำทะเลบริเวณด้านตะวันออกของมหาสมุทรฯ มีอุณหภูมิน้ำทะเลสูงกว่าค่าปกติ ลักษณะดังกล่าวส่งผลให้ระบบการหมุนเวียนบรรยากาศที่ระดับ ๘๕๐ มิลลิบาร์ (เฮกโตปาสคาล: hPa) หรือที่ความสูงประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลางมีลมตะวันออกที่มี

กำลังแรงกว่าปกติ พัดปกคลุมบริเวณตอนกลางและด้านตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกแถบศูนย์สูตร สำหรับลมที่ระดับ ๒๐๐ มิลลิบาร์ (เฮกโตปาสคาล: hPa) หรือที่ความสูงประมาณ ๑๑ กิโลเมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีลมตะวันออกที่มีกำลังแรงกว่าปกติพัดปกคลุมบริเวณด้านตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกแถบศูนย์สูตร และมีลมตะวันตกที่มีกำลังแรงกว่าปกติ พัดปกคลุมบริเวณตอนกลางของมหาสมุทรแปซิฟิก

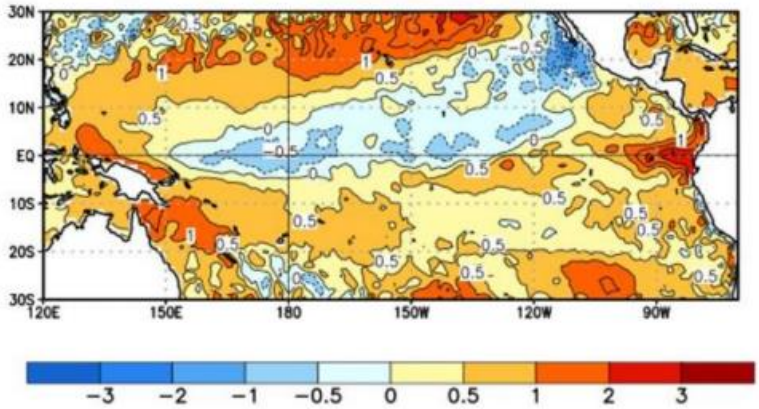

จากรูป แสดงถึงอุณหภูมิผิวน้ำทะเลเฉลี่ยบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกแถบศูนย์สูตร
ระหว่างวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๘ ถึง ๑๒ เมษายน ๒๕๖๘ โดยอุณหภูมิผิวน้ำทะเลเฉลี่ย
บริเวณตอนกลางของมหาสมุทรแปซิฟิกแถบศูนย์สูตรต่างจากค่าปกติ -๐.๕ ถึง ๑.๐ องศาเซลเซียส

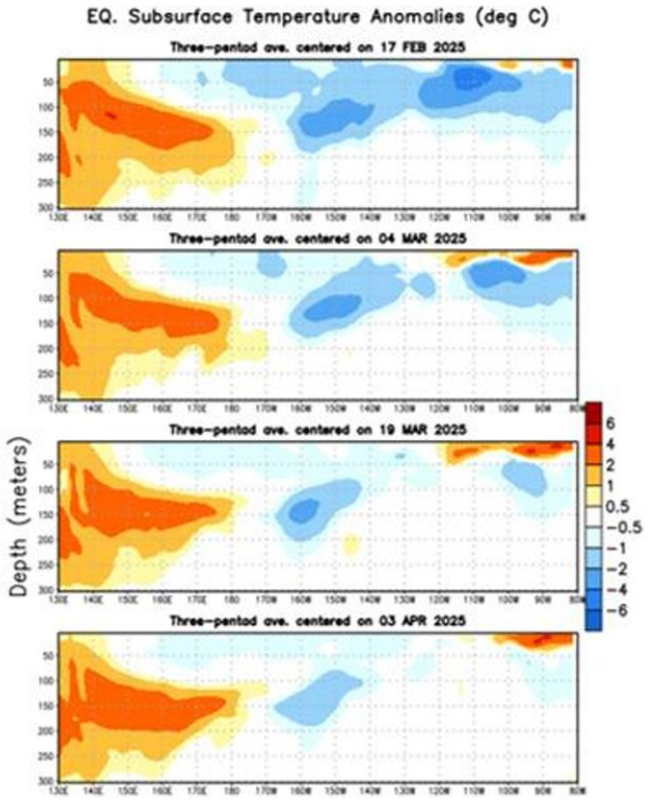

จากรูป แสดงถึงอุณหภูมิน้ำทะเลที่อยู่ลึกจากผิวน้ำลงไปจนถึงระดับ ๓๐๐ เมตร ในช่วงสองเดือนที่ผ่านมา
พบว่าบริเวณตอนกลางและด้านตะวันออกของมหาสมุทรแปซิฟิกแถบศูนย์สูตรซึ่งมีอุณหภูมิน้ำทะเลต่ำกว่าค่าปกติได้อ่อนกำลังลง
ในขณะที่บริเวณด้านตะวันตกของมหาสมุทรฯ และที่ระดับผิวน้ำทะเลบริเวณด้านตะวันออกของมหาสมุทรฯ มีอุณหภูมิน้ำทะเลสูงกว่าค่าปกติ

การหมุนเวียนบรรยากาศที่ระดับ ๘๕๐ มิลลิบาร์ (เฮกโตปาสคาล: hPa) หรือที่ความสูงประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีลมตะวันออกที่มีกำลังแรงกว่าปกติพัดปกคลุมบริเวณตอนกลางและด้านตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกแถบศูนย์สูตร สำหรับลมที่ระดับ ๒๐๐ มิลลิบาร์ (เฮกโตปาสคาล: hPa) หรือที่ความสูงประมาณ ๑๑ กิโลเมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีลมตะวันออกที่มีกำลังแรงกว่าปกติพัดปกคลุมบริเวณด้านตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกแถบศูนย์สูตร และมีลมตะวันตกที่มีกำลังแรงกว่าปกติพัดปกคลุมบริเวณตอนกลางของมหาสมุทรฯ

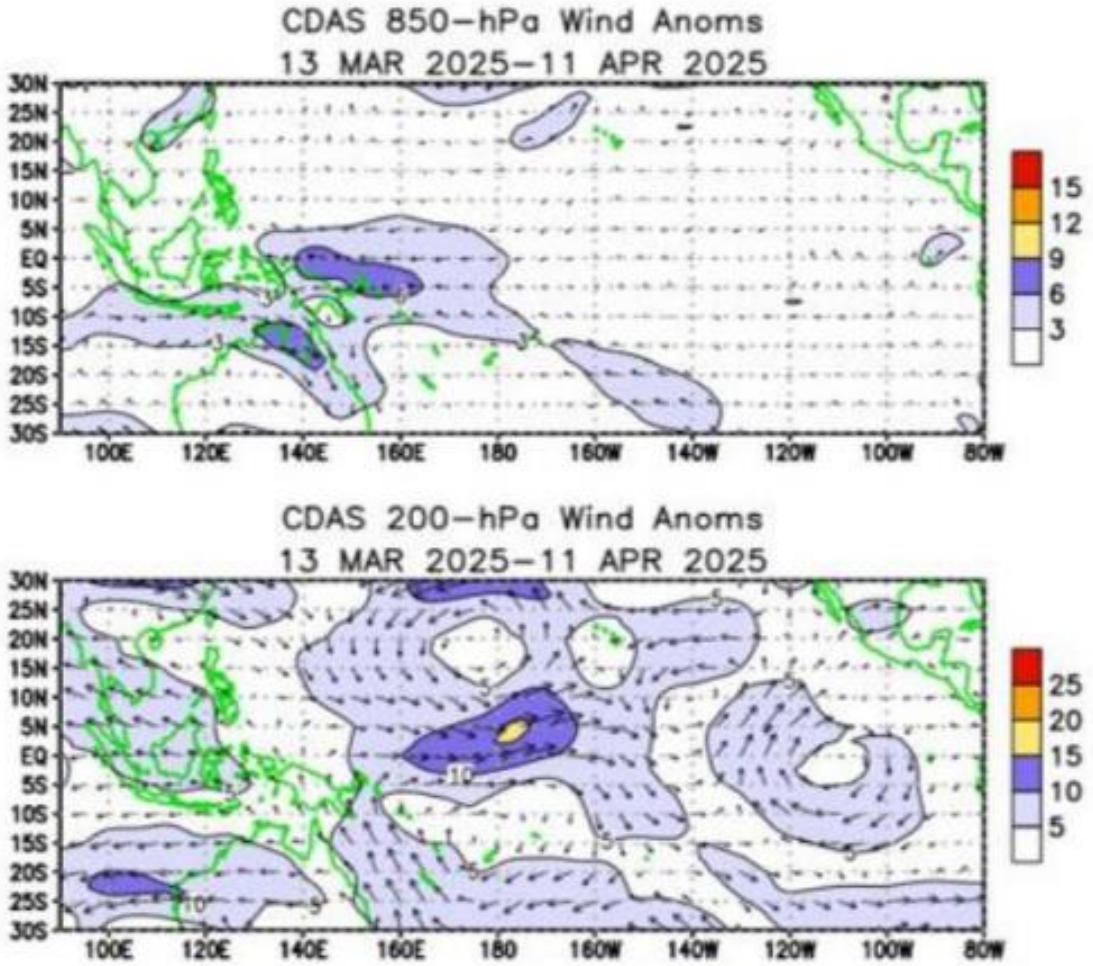

ภาพแสดง ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของลมเฉลี่ยที่ระดับ ๘๕๐ hPaและ ๒๐๐ hPa
วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๘ ถึง วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๘

การคาดหมาย จากอุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกแถบศูนย์สูตรที่ต่ำกว่าถึงใกล้เคียงค่าปกติ และระบบการหมุนเวียนบรรยากาศบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกเขตศูนย์สูตร ประกอบกับเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติและแบบจำลองเชิงพลวัตรแล้ว คาดว่า ปรากฏการณ์เอนโซที่อยู่ในสภาวะปกติจะต่อเนื่องไปจนถึงช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม

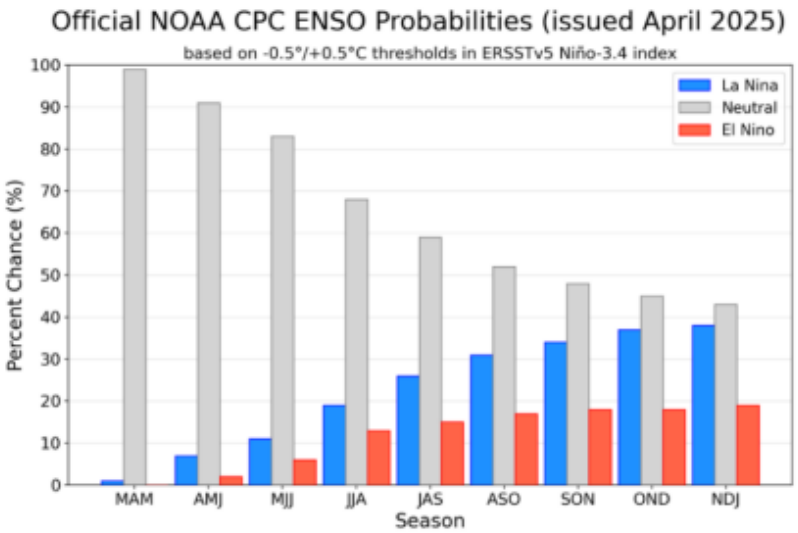

ภาพแสดง การคาดการณ์ปรากฏการณ์ ENSO ราย ๓ เดือน ระหว่างเดือนเมษายนถึงธันวาคม ๒๕๖๘
แสดงให้เห็นว่าปรากฏการณ์เอนโซได้เข้าสู่สภาวะปกติแล้ว และมีแนวโน้มต่อเนื่องไปจนถึงช่วงเดือนสิงหาคมถึงตุลาคม ๒๕๖๘

สถานการณ์น้ำ

สภาพน้ำท่า(กรมชลประทาน ข้อมูล ณ วันที่ ๑๖พฤษภาคม ๒๕๖๘)

<u>แมน้ำเจาพระยา</u> สถานี C.๒ ปริมาณน้ำไหลผาน๔๕๓ ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน ๔๕๘ ลบ.ม./วินาที)ระดับน้ำ +๑๗.๙๘ ม.รทก. ต่ำกวาตลิ่ง ๗.๗๒ เมตร

<u>เขื่อนเจาพระยา</u> สถานี C.๑๓ ปริมาณน้ำไหลผาน๙๐ ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน ๙๐ ลบ.ม./วินาที) ระดับน้ำเหนือเขื่อน +๑๕.๖๐ ม.รทก. (เมื่อวาน +๑๕.๔๒ ม.รทก.) ระดับน้ำทายเขื่อน +๕.๖๑ ม.รทก. (เมื่อวาน +๕.๖๑ ม.รทก.)

<u>รับน้ำเขาระบบสงน้ำทุงฝงตะวันออก</u> รวม ๑๕๐ ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน ๑๔๐ ลบ.ม./วินาที) โดยผานคลองชัยนาทปาสัก (ปตร.มโนรมย) ๑๒๘ ลบ.ม./วินาที คลองชัยนาท-อยุธยา (ปตร.มหาราช) ๒๐ ลบ.ม./วินาที และคลองเล็กอื่น ๆ ๒ ลบ.ม./วินาที

<u>แมน้ำปาสัก</u>เขื่อนพระรามหก ๑๐ ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน ๑๐ ลบ.ม./วินาที) รับน้ำเขาคลองระพีพัฒน ๖๓ ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน ๔๙ ลบ.ม./วินาที) ผานคลองระพีพัฒนแยกตก (ปตร.พระศรีศิลป) ๑๗ ลบ.ม./วินาที และผานคลองระพีพัฒนแยกใต (ปตร.พระศรีเสาวภาค) ๒๘ ลบ.ม./วินาที

<u>รับน้ำเขาระบบสงน้ำทุงฝงตะวันตก</u> รวม ๑๖๘ ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน ๑๖๖ ลบ.ม./วินาที) โดยผานคลองมะขามเฒาอู่ทอง (ปตร.มะขามเฒา-อู่ทอง) ๖.๐ ลบ.ม./วินาที คลองมะขามเฒากระเสียว (ปตร.มะขามเฒา-กระเสียว ๙.๐ ลบ.ม./วินาที แมน้ำสุพรรณ (ปตร.พลเทพ) ๔๐ ลบ.ม./วินาที แมน้ำนอย (ปตร.บรมธาตุ) ๗๕ ลบ.ม./วินาที และคลองเล็กอื่น ๆ ๓๘ ลบ.ม./วินาที

<u>แม่น้ำเจ้าพระยา อ.สามโคก จ.ปทุมธานี</u>สถานี C.๒๙B ปริมาณน้ำไหลผานเฉลี่ย ๒๐๒ ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน ๒๐๙ ลบ.ม./วินาที)

แม่น้ำ		สถานี	ที่ตั้งสถานี			ตลิ่ง	ความจุ	ระดับน้ำ	ปริมาณน้ำ		ต่ำ(-)	อยู่ใน	แนวโน้ม
									วันนี้	เมื่อวาน	สูง(+)	เกณฑ์	
						ม.	ม.^{3} / วิ.	ม.	ม.^{3} / วิ.	ม.^{3} / วิ.	กว่าตลิ่ง		
1.	ปิง	P.1	สะพานนวรัฐ	อำเภอเมือง	จังหวัดเชียงใหม่	3.70	405	1.60	78	-	-2.10	ปกติ	N/A
	ปิง	P.7A	สะพานบ้านห้วยยาง	อำเภอเมือง	จังหวัดกำแพงเพชร	5.34	3,000	1.31	306	317	-4.03	น้อย	ลดลง
	ปิง	P.17	บ้านท่างิ้ว	อำเภอบรรพตพิสัย	จังหวัดนครสวรรค์	38.70	1,760	34.96	224	232	-3.74	น้อย	ลดลง
2.	วัง	W.4A	บ้านวังหมัน	อำเภอสามเงา	จังหวัดตาก	7.00	580	1.09	14	14	-5.91	น้อย	เพิ่มขึ้น
3.	ยม	Y.1C	สะพานบ้านน้ำโค้ง	อำเภอเมือง	จังหวัดแพร่	8.20	992	1.27	15	10	-6.93	น้อย	เพิ่มขึ้น
	ยม	Y.16	บ้านบางระกำ	อำเภอบางระกำ	จังหวัดพิษณุโลก	7.30	239	3.38	-	-	-3.92	N/A	N/A
4.	น่าน	N.1	หน้าสำนักงานป่าไม้	อำเภอเมือง	จังหวัดน่าน	7.00	1,076	0.15	34	18	-6.85	น้อย	เพิ่มขึ้น
	น่าน	N.5A	สะพานเอกาทศรถ	อำเภอเมือง	จังหวัดพิษณุโลก	10.37	1,365	3.90	336	329	-6.47	ปกติ	เพิ่มขึ้น
	น่าน	N.67	สะพานบ้านเกยไชย	อำเภอชุมแสง	จังหวัดนครสวรรค์	28.30	1,450	20.84	303	308	-7.46	ปกติ	ลดลง
5.	มูล	M.6A	บ้านสะตึก	อำเภอสตึก	จังหวัดบุรีรัมย์	7.95	1,170	-0.40	-	-	-8.35	N/A	N/A
	มูล	M.9	บ้านหนองหญ้าปล้อง	อำเภอเมือง	จังหวัดศรีสะเกษ	10.00	230	3.49	-	-	-6.51	N/A	N/A
	มูล	M.7	สะพานเสรีประชาธิปไตย	อำเภอเมือง	จังหวัดอุบลราชธานี	7.00	2,300	2.19	172	150	-4.81	น้อย	เพิ่มขึ้น
6.	พระสทึง	Kgt.10	บ้านสระขวัญ	อำเภอเมือง	จังหวัดสระแก้ว	11.00	300	5.79	-	-	-5.21	N/A	N/A
7.	บางประกง	Kgt.3	บ้านกบินทร์บุรี	อำเภอกบินทร์บุรี	จังหวัดปราจีนบุรี	8.79	445	1.38	37	32	-7.41	น้อย	เพิ่มขึ้น
8.	ท่าตะเภา	X.158	สะพานบ้านวังครก	อำเภอท่าแซะ	จังหวัดชุมพร	11.50	763	3.34	27	26	-8.16	น้อย	เพิ่มขึ้น
9.	ตาปี	X.37A	บ้านย่านตินแดง	อำเภอพระแสง	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	11.70	559	7.28	153	149	-4.42	ปกติ	เพิ่มขึ้น
10.	โก-ลก	X.119A	บ้านปาเสมัส	อำเภอสุไหงโก-ลก	จังหวัดนราธิวาส	9.30	267	4.73	47	50	-4.57	ปกติ	ลดลง

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำ

<u>อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง</u>ปริมาตรน้ำในอ่างฯ ๔๒,๕๐๕ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๕๖ (ปริมาตรน้ำใช้การได้๑๘,๕๖๗ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๓๕) ปริมาตรน้ำในอ่างฯ เทียบกับปี ๒๕๖๗ (๓๙,๘๕๑ล้านลูกบาศก์เมตรคิดเป็นร้อยละ ๕๒) มากกว่าปี ๒๕๖๗จำนวน ๒,๖๕๔ล้านลูกบาศก์เมตรปริมาณน้ำไหลลงอ่าง ๙๐.๙๗ล้านลูกบาศก์เมตรปริมาณน้ำระบาย ๑๓๒.๓๐ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถรับน้ำได้อีก ๓๓,๘๔๓ล้านลูกบาศก์เมตร

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง วันที่ 16 พฤษภาคม 2568

ภาค	ขนาดใหญ่						ขนาดกลาง						รวม						รับได้อีก
	จำนวน (แห่ง)	ความจุที่ รนก.	ปริมาตรน้ำ ในอ่างฯ	% รนก.	ใช้การ	% ใช้การ	จำนวน (แห่ง)	ความจุที่ รนก.	ปริมาตรน้ำ ในอ่างฯ	% รนก.	ใช้การ	% ใช้การ	จำนวน (แห่ง)	ความจุที่ รนก.	ปริมาตรน้ำ ในอ่างฯ	% รนก.	ใช้การ	% ใช้การ	(ล้าน ม.^{3})
เหนือ	8	24,825	13,182	53	6,437	36	80	1,083	554	51	464	47	88	25,908	13,736	53	6,901	36	12,172
ตอน.	12	8,368	3,235	39	1,583	24	226	2,071	864	42	701	37	238	10,439	4,099	39	2,284	26	6,341
กลาง	3	1,419	315	22	255	19	27	419	144	34	119	30	30	1,838	459	25	373	21	1,379
ตะวันตก	2	26,605	17,799	67	4,522	34	8	164	60	37	49	32	10	26,769	17,859	67	4,571	34	8,909
ตะวันออก	6	1,515	505	33	411	29	52	1,006	377	37	321	34	58	2,520	882	35	732	31	1,638
ใต้	4	8,194	5,027	61	3,317	51	42	680	443	65	389	62	46	8,874	5,470	62	3,706	52	3,404
รวม	**35**	**70,926**	**40,063**	**56**	**16,524**	35	**435**	**5,422**	**2,442**	**45**	**2,043**	**41**	**470**	**76,348**	**42,505**	**56**	**18,567**	35	**33,843**

หมายเหตุ เปลี่ยนความจุอ่างขนาดกลางใหม่ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2560 และ 30 มิ.ย.61 , *ไม่คิดอ่างฯ ที่เกินความจุ ที่ รนก. (หน่วย : ล้าน ลบ.ม.)

<u>อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่</u>ปริมาตรน้ำในอ่างฯ ๔๐,๐๖๓ล้านลูกบาศก์เมตรคิดเป็นร้อยละ ๕๖ (ปริมาตรน้ำใช้การได้ ๑๖,๕๒๔ล้านลูกบาศก์เมตรคิดเป็นร้อยละ ๓๕) ปริมาตรน้ำในอ่างฯ เทียบกับปี ๒๕๖๗ (๓๗,๔๖๐ล้านลูกบาศก์เมตรคิดเป็นร้อยละ ๕๓) มากกว่าปี ๒๕๖๗ จำนวน ๒,๖๐๓ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ จำนวน๗๒.๙๒ล้านลูกบาศก์เมตรปริมาณน้ำระบายจำนวน ๑๒๑.๑๓ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถรับน้ำได้อีก ๓๐,๘๖๓ล้านลูกบาศก์เมตร

<u>อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง</u>สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดกลางที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมชลประทาน มีจำนวนทั้งสิ้น ๔๓๕ แห่ง ปริมาณน้ำที่ความจุระดับเก็บกักทั้งหมด ๕,๔๒๒ล้านลูกบาศก์เมตรณ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘ มีประมาณน้ำรวมทั้งสิ้น ๒,๔๔๒ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๔๕ของปริมาณน้ำที่ระดับเก็บกัก ปริมาตรน้ำในอ่างฯ เทียบกับปี ๒๕๖๗ (๒,๕๒๕ ล้านลูกบาศก์เมตรคิดเป็นร้อยละ ๔๗) น้อยกว่าปี ๒๕๖๗ จำนวน ๘๓ ล้านลูกบาศก์เมตรสามารถรับน้ำได้อีก ๒,๙๘๐ล้านลูกบาศก์เมตร

แผนและผลการบริหารจัดการน้ำฤดูฝน ป ๒๕๖๘ (๑ พ.ค.๖๘ – ๓๑ ต.ค.๖๘)

กรมชลประทาน วางแผนความต้องการใช้น้ำจากโครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลางทั้งประเทศในช่วงฤดูฝนปี ๒๕๖๘ (วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘– ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๘) ปริมาณน้ำใช้การทั้งประเทศ ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘ จำนวน ๑๙,๙๑๔ล้านลูกบาศก์เมตรวางแผนจัดสรรน้ำชลประทานตามลำดับความสำคัญดังนี้ เพื่อการอุปโภค – บริโภค ๑,๖๕๔ ล้านลูกบาศก์เมตร รักษาระบบนิเวศน์และอื่นๆ ๗,๒๔๕ ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม ๒๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และเพื่อการเกษตร ๗,๕๘๐ล้านลูกบาศก์เมตรและสำหรับลุ่มน้ำเจ้าพระยา ปริมาณน้ำใช้การ จำนวน ๖,๙๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร วางแผนจัดสรรน้ำชลประทานแยกเป็นเพื่อการอุปโภค – บริโภค ๕๗๐ล้านลูกบาศก์เมตร การรักษาระบบนิเวศน์และอื่นๆ ๑,๔๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม ๗๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และเพื่อการเกษตร ๒,๔๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

ผลการจัดสรรน้ำทั้งประเทศ (อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก) ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘ถึงปัจจุบันใช้น้ำไปแล้ว ๙๐๒ล้านลูกบาศก์เมตรคิดเป็นร้อยละ ๒๐ของแผนจัดสรรน้ำ

แผนการจัดสรรน้ำและเพาะปลูกพืชฤดูฝนในเขตชลประทาน

การส่งน้ำจะเป็นในลักษณะการส่งน้ำชลประทานเพิ่มเติมให้กับพื้นที่เพาะปลูกในเขตชลประทานที่มีปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำของพืชในช่วงต้นฤดูฝน และ/หรือช่วงที่เกิดฝนทิ้งช่วงซึ่งเป็นไปตามสภาวะปกติของการเพาะปลูกพืชฤดูฝนในเขตชลประทาน โดยมีพื้นที่เป้าหมายการเพาะปลูกพืชฤดูฝนปี ๒๕๖๘รวมทั้งประเทศประมาณ ๒๓.๐๓ล้านไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปี ๑๖.๘๕ล้านไร่ พืชไร่๐.๓๖ ล้านไร่ พืชผัก ๐.๑๒ล้านไร่ อ้อย ๑.๒๘ ล้านไร่ ไม้ผล ๑.๔๕ ล้านไร่ ไม้ยืนต้น ๑.๒๕ ล้านไร่ บ่อปลา ๐.๕๗ ล้านไร่ บ่อกุ้ง ๐.๓๔ ล้านไร่ และอื่นๆ ๐.๗๗ ล้านไร่ รวมความต้องการใช้น้ำภาคการเกษตร ๒๒,๔๓๑ล้านลูกบาศก์เมตร

นอกจากนี้ ยังมีความต้องการใช้น้ำนอกภาคเกษตร ๙,๒๗๙ล้านลูกบาศก์เมตร ประกอบด้วยอุปโภค-บริโภค ๑,๒๙๒ ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม ๔๒๓ล้านลูกบาศก์เมตร รักษาระบบนิเวศและอื่นๆ ๗,๕๖๔ล้านลูกบาศก์เมตร รวมแผนการใช้น้ำในช่วงฤดูฝนทั้งสิ้น ๓๑,๗๒๓ ล้านลูกบาศก์เมตรสำหรับสภาพน้ำในลุ่มน้ำต่างๆ มีดังนี้

<u>ลุ่มน้ำเจ้าพระยา</u>

ณ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘ อ่างเก็บน้ำภูมิพลและอ่างเก็บน้ำสิริกิติ์ มีปริมาณน้ำใช้การได้รวมกันประมาณ ๕,๗๖๘ ล้านลูกบาศก์เมตร อ่างเก็บน้ำป่าสักชลสิทธิ์ มีปริมาณน้ำใช้การได้ประมาณ ๑๖๒ ล้านลูกบาศก์เมตร อ่างเก็บน้ำแควน้อยบำรุงแดน มีปริมาณน้ำใช้การได้ประมาณ ๒๙๖ ล้านลูกบาศก์เมตรสำหรับเป้าหมายการปลูกพืชฤดูฝนในเขตชลประทานพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่ท้ายอ่างเก็บน้ำภูมิพลและอ่างเก็บน้ำสิริกิติ์ ประมาณ ๙.๖๐ ล้านไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปี ประมาณ ๗.๙๑ ล้านไร่พืชไร่-พืชผัก ประมาณ ๐.๑๗ ล้านไร่ อ้อย ประมาณ ๐.๕๘ ล้านไร่ ไม้ผล – ไม้ยืนต้น ประมาณ ๐.๓๔ ล้านไร่ บ่อปลา – บ่อกุ้ง ประมาณ ๐.๓๔ ล้านไร่ และอื่นๆ ประมาณ ๐.๒๖ ล้านไร่ โดยมีความต้องการใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูกและกิจกรรมการใช้น้ำต่างๆ เป็นปริมาณน้ำประมาณ ๑๐,๐๗๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

<u>ลุ่มน้ำแม่กลอง</u>

อ่างเก็บน้ำศรีนครินทร์ และอ่างเก็บน้ำวชิราลงกรณ มีปริมาณน้ำใช้การได้รวมกันประมาณ ๔,๕๒๒ ล้านลูกบาศก์เมตร(ณ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘)สำหรับเป้าหมายการปลูกพืชฤดูฝนในเขตชลประทาน พื้นที่ลุ่มน้ำแม่กลองมีพื้นที่รวมกันประมาณ ๒.๑๕ ล้านไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปี ประมาณ ๐.๘๗ ล้านไร่ พืชไร่-พืชผัก ประมาณ ๐.๒๒ ล้านไร่ อ้อย ประมาณ ๐.๔๗ ล้านไร่ ไม้ผล – ไม้ยืนต้น ประมาณ ๐.๓๓ ล้านไร่ บ่อปลา – บ่อกุ้ง ประมาณ ๐.๑๘ ล้านไร่ และอื่นๆ ประมาณ ๐.๐๘ ล้านไร่ โดยมีความต้องการใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูกและกิจกรรมการใช้น้ำต่างๆเป็นปริมาณน้ำประมาณ ๓,๕๔๘ ล้านลูกบาศก์เมตร

การวางแผนการเพาะปลูกข้าว ฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๖๘

<u>พื้นที่เพาะปลูกในเขตชลประทาน</u> พื้นที่ข้าวนาปีฤดูฝน ในเขตชลประทาน ปี ๒๕๖๘ จำนวน ๑๖.๘๕ ล้านไร่ มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑. ลุ่มน้ำเจ้าพระยาปริมาณน้ำต้นทุนในเขื่อนหลัก ๔ แห่ง ประกอบด้วย เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ณ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๘ มีปริมาณน้ำใช้การได้ ๗,๐๘๕ ล้านลูกบาศก์เมตร เป้าหมายการปลูกข้าวนาปีพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ประมาณ ๗.๙๑ ล้านไร่ โดยแยกพื้นที่เป็น ๒ ส่วน คือ พื้นที่ตอนบนของลุ่มเจ้าพระยาใหญ่ และพื้นที่ตอนล่างของลุ่มเจ้าพระยาใหญ่ รายละเอียด ดังนี้

๑.๑ ตอนบนของลุ่มเจ้าพระยาใหญ่ (ตั้งแต่จังหวัดนครสวรรค์ขึ้นไป)

- พื้นที่ลุ่มต่ำทุ่งบางระกำ ๐.๓๘๒ ล้านไร่ โดยแบ่งพื้นที่เพาะปลูก ๐.๓๒๗ ล้านไร่เริ่มส่งน้ำทำการเพาะปลูกตั้งแต่ ๑ เมษายน ๒๕๖๘ เป็นต้นไป ส่วนพื้นที่ที่เหลือ ๐.๐๕๕ ล้านไร่ จะเพาะปลูกเมื่อกรมอุตุนิยมวิทยาประกาศเข้าสู่ฤดูฝน มีฝนตกสม่ำเสมอและมีปริมาณน้ำในพื้นที่เพียงพอ
- พื้นที่ดอน ๑.๑๐๘ ล้านไร่ เพาะปลูกเมื่อกรมอุตุนิยมวิทยาประกาศเข้าสู่ฤดูฝน มีฝนตกสม่ำเสมอ และมีปริมาณน้ำในพื้นที่เพียงพอ โดยใช้น้ำฝนเป็นหลักเสริมด้วยน้ำท่าและน้ำชลประทาน

๑.๒ ตอนล่างของลุ่มเจ้าพระยาใหญ่ (ตั้งแต่จังหวัดนครสวรรค์ลงมา)

- พื้นที่ลุ่มต่ำ พื้นที่ ๑.๒๔ ล้านไร่ เริ่มทำการเพาะปลูกเมื่อกรมอุตุนิยมวิทยาประกาศเข้าสู่ฤดูฝน มีฝนตกสม่ำเสมอและมีปริมาณน้ำในพื้นที่เพียงพอ
- พื้นที่ดอน ๕.๑๘ ล้านไร่ เริ่มเพาะปลูกเมื่อกรมอุตุนิยมวิทยาประกาศเข้าสู่ฤดูฝน มีฝนตกสม่ำเสมอและมีปริมาณน้ำในพื้นที่เพียงพอ โดยใช้น้ำฝนเป็นหลักเสริมด้วยน้ำท่าและน้ำชลประทาน

๒. ลุ่มน้ำแม่กลองปริมาณน้ำต้นทุนในเขื่อนหลัก ๒ แห่ง ประกอบด้วย เขื่อนศรีนครินทร์ และเขื่อนชิราลงกรณ ณ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๘ มีปริมาณน้ำใช้การได้ ๕,๐๒๑ ล้านลูกบาศก์เมตร เป้าหมายการปลูกข้าวนาปีพื้นที่ลุ่มน้ำแม่กลอง ประมาณ ๐.๘๗ ล้านไร่ ใน ๒ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสุพรรณบุรี แนะนำให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกเมื่อกรมอุตุนิยมวิทยาประกาศเข้าสู่ฤดูฝน มีฝนตกสม่ำเสมอและมีปริมาณน้ำในพื้นที่เพียงพอ

- พื้นที่ลุ่มต่ำ มีพื้นที่ประมาณ ๐.๐๘ ล้านไร่ ใน ๒ จังหวัด ประกอบด้วย **นครปฐม** และสุพรรณบุรี แนะนำให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกเมื่อกรมอุตุนิยมวิทยาประกาศเข้าสู่ฤดูฝน มีฝนตกสม่ำเสมอและมีปริมาณน้ำในพื้นที่เพียงพอ
- พื้นที่ดอน ประมาณ ๐.๗๙ ล้านไร่ ใน ๗ จังหวัด ประกอบด้วย กาญจนบุรีสุพรรณบุรี นครปฐม ราชบุรี กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม ปกติฤดูเพาะปลูกเริ่มเดือนกรกฎาคม คาดว่าปริมาณน้ำมีเพียงพอ แนะนำให้เพาะปลูกได้ตั้งแต่กลางเดือนกรกฎาคม

๓. พื้นที่โครงการชลประทานอื่นๆการเพาะปลูกพืชฤดูฝน จะดำเนินการตามมติคณะกรรมการจัดการชลประทาน (JMC) ของแต่ละพื้นที่แยกออกเป็นภาคต่างๆ ดังต่อไปนี้

๓.๑ ภาคเหนือ พื้นที่ปลูกข้าวนาปี ประมาณ ๕.๒๐ ล้านไร่ ใน ๑๗ จังหวัด แนะนำให้ปลูกเมื่อกรมอุตุนิยมวิทยาประกาศเข้าสู่ฤดูฝน มีฝนตกสม่ำเสมอและมีปริมาณน้ำในพื้นที่เพียงพอ

๓.๒ ภาคกลางและภาคตะวันตก พื้นที่ปลูกข้าวนาปี ประมาณ ๕.๖๗ ล้านไร่ ใน ๑๖ จังหวัด แนะนำให้ปลูกเมื่อกรมอุตุนิยมวิทยาประกาศเข้าสู่ฤดูฝน มีฝนตกสม่ำเสมอและมีปริมาณน้ำในพื้นที่เพียงพอ

๓.๓ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่ปลูกข้าวนาปี ประมาณ ๓.๖๐ ล้านไร่ ใน ๒๐ จังหวัด แนะนำให้ปลูกเมื่อกรมอุตุนิยมวิทยาประกาศเข้าสู่ฤดูฝน มีฝนตกสม่ำเสมอและมีปริมาณน้ำในพื้นที่เพียงพอ

๓.๔ ภาคตะวันออก พื้นที่ปลูกข้าวนาปี ประมาณ ๑.๓๖ ล้านไร่ ใน ๘ จังหวัด แนะนำให้ปลูกเมื่อกรมอุตุนิยมวิทยาประกาศเข้าสู่ฤดูฝน มีฝนตกสม่ำเสมอและมีปริมาณน้ำในพื้นที่เพียงพอ

๓.๕ ภาคใต้ พื้นที่ปลูกข้าวนาปี ประมาณ ๑.๐๒ ล้านไร่ แยกเป็น

- ภาคใต้ฝั่งตะวันตก ประมาณ ๐.๐๒ ล้านไร่ ใน ๕ จังหวัด แนะนำให้ปลูกตั้งแต่ต้นเดือนสิงหาคม ๒๕๖๘
- ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ประมาณ ๑.๐๐ ล้านไร่ ใน ๘ จังหวัด แนะนำให้ปลูกตั้งแต่ต้นเดือนตุลาคม ๒๕๖๘

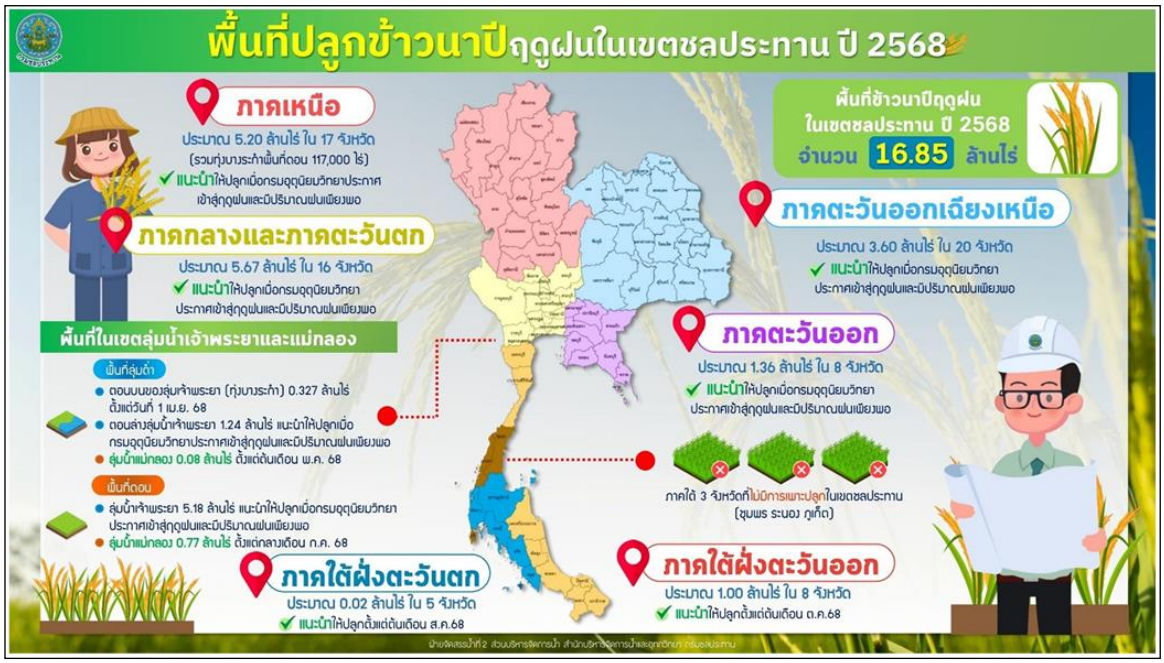

<u>พื้นที่เพาะปลูกนอกเขตชลประทาน</u> แนะนำให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกตามฤดูกาลปกติ เมื่อเข้าช่วงฤดูฝนตกชุก ทั้งนี้ในพื้นที่ภาคใต้ (ฝั่งตะวันออก) ฤดูฝนจะแตกต่างจากภาคอื่น แนะนำให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกตามฤดูกาลปกติ ประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๖๘

มาตรการของกรมชลประทานในการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูฝน

กรมชลประทานพิจารณาดำเนินการในการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูฝน พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนี้

๑. จัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค และรักษาระบบนิเวศให้เพียงพอตลอดทั้งปี

๒. การส่งเสริมการปลูกพืชฤดูฝนให้ใช้น้ำฝนเป็นหลัก ใช้น้ำชลประทานเสริมกรณีฝนทิ้งช่วงเท่านั้น

๓. บริหารจัดการน้ำท่าให้มีประสิทธิภาพสูงสุดด้วยระบบและอาคารชลประทาน

๔. ดำเนินการเก็บกักน้ำในเขื่อนให้มากที่สุด ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์เก็บกักน้ำต่ำสุด (Lower Rule Curve; LRC) ตามช่วงเวลา เพื่อความมั่นคงด้านการอุปโภค-บริโภค และรักษาระบบนิเวศ

สถานการณ์น้ำและปริมาณต้นทุนในเขตจังหวัดนครปฐม

สถานการณ์น้ำ (ณ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘)

๑. ปริมาณน้ำที่ไหลมาจากลุ่มน้ำเจ้าพระยาเข้าสู่เขตจังหวัดนครปฐม โดยไหลผ่านประตูระบายน้ำโพธิ์พระยา ถ้าปริมาณน้ำที่ไหลผ่านปตร.โพธิ์พระยา มีปริมาณตั้งแต่ ๒๐๐ ลบ.ม./วินาทีขึ้นไป และหรือปริมาณน้ำที่ไหลผ่านเข้าสู่เขตจังหวัดนครปฐม บริเวณสถานีวัดน้ำT๑๓ (บ้านบางการ้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี) มีปริมาณตั้งแต่ ๒๕๐ ลบ.ม./วินาทีขึ้นไป สถานการณ์น้ำมีปริมาณมากอยู่ในภาวะวิกฤติ ชลประทานจะแจ้งเตือนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าระวังน้ำท่วม

ปริมาณน้ำที่ประตูโพธิ์พระยามีการระบายน้ำ ๔๖.๐๑ ลบ.ม./วินาที ไหลผ่านเข้าสู่เขตจังหวัดนครปฐม บริเวณสถานีวัดน้ำT๑๓ เท่ากับ ๒๒๖.๗๔ลบ.ม./วินาทีน้ำไหลผ่าน สถานีวัดระดับน้ำ T.๑ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม อยู่ในเกณฑ์ปกติ

๒. ปริมาณน้ำที่ไหลมาจากลุ่มน้ำแม่กลองเข้าสู่เขตจังหวัดนครปฐม โดยไหลผ่านคลองระบายน้ำท่าสาร-บางปลา ซึ่งคลองฯ ดังกล่าว สามารถรับน้ำได้ถึง ๕๐ ลบ.ม./วินาทีปัจจุบันปริมาณน้ำที่ไหลผ่านปากคลองท่าสาร-บางปลาระบายลงสู่แม่น้ำท่าจีนผ่านปตร.บางปลา๒๖ลบ.ม./วินาที

๓. ระดับน้ำในแม่น้ำท่าจีนมีระดับน้ำ ๑.๖๖ ม.รทก.ซึ่งอยู่ในเกณฑ์“ปกติ” (อ้างอิงที่สถานีอำเภอนครชัยศรีT.๑ เป็นเกณฑ์ในการเฝ้าระวังระดับน้ำในแม่น้ำท่าจีนของจังหวัด)

ปริมาณน้ำต้นทุน

ปริมาณน้ำต้นทุนที่ใช้เพื่อการเกษตร การอุปโภค-บริโภค และกิจกรรมอื่นๆ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐมมาจาก ๒ ลุ่มน้ำหลัก คือ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา และลุ่มน้ำแม่กลอง ดังนี้

๑. ปริมาณน้ำต้นทุนจากลุ่มน้ำเจ้าพระยา มาจาก ๔ เขื่อนหลัก คือ เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ปัจจุบันทั้ง ๔ เขื่อน มีปริมาณน้ำเก็บกักรวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๒,๙๒๓ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น ๕๒% ของความจุที่ระดับเก็บกักรวมทั้งหมดของ ๔ เขื่อน และมีปริมาณน้ำต้นทุนที่สามารถนำไปใช้เพื่อการเกษตร และกิจกรรมอื่นๆ จำนวนทั้งสิ้น ๖,๒๒๗ล้านลูกบาศก์เมตรคิดเป็น ๓๔% จากปริมาณน้ำทั้งหมดที่สามารถนำไปใช้ได้

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำ ภูมิพล สิริกิติ์ แควน้อยฯ และป่าสักฯ วันที่ 16 พฤษภาคม 2568

อ่างเก็บน้ำ	ปริมาตรน้ำในอ่างฯ		ปริมาตรน้ำใช้การได้		ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ		ปริมาณน้ำระบาย		ปริมาณน้ำ
	ปริมาตรน้ำ	% ความจุอ่างฯ	ปริมาตรน้ำ	% น้ำใช้การ	วันนี้	เมื่อวาน	วันนี้	เมื่อวาน	รับได้อีก
ภูมิพล	7,217	54	3,417	35	9.79	7.92	20.06	20.11	6,245
สิริกิติ์	5,201	55	2,351	35	9.87	13.60	30.00	29.91	4,309
ภูมิพล+สิริกิติ์	**12,418**	**54**	**5,768**	**35**	**19.66**	**21.52**	**50.06**	**50.02**	**10,554**
แควน้อยฯ	339	36	296	33	2.59	1.63	4.75	4.75	600
ป่าสักชลสิทธิ์	165	17	162	17	1.43	0.00	3.46	3.46	795
รวมทั้งหมด	**12,923**	**52**	**6,227**	**34**	**23.68**	**23.15**	**58.27**	**58.23**	**11,948**

(หน่วย : ล้าน ลบ.ม.)

๒. ปริมาณน้ำต้นทุนจากลุ่มน้ำแม่กลอง มาจาก ๒ เขื่อนหลัก คือ เขื่อนศรีนครินทร์ และเขื่อนวชิราลงกรณ ปัจจุบันทั้ง ๒ เขื่อน มีปริมาณน้ำเก็บกัก รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๗,๗๙๙ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น ๖๗% ของความจุที่ระดับเก็บกักรวมทั้งหมดของ ๒ เขื่อน และมีปริมาณน้ำต้นทุนที่สามารถนำไปใช้เพื่อการเกษตร

และกิจกรรมอื่นๆจำนวนทั้งสิ้น ๔,๕๒๒ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น ๓๔% จากปริมาณน้ำทั้งหมดที่สามารถนำไปใช้ได้

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำ ศรีนครินทร์ และวชิราลงกรณ วันที่ 16 พฤษภาคม 2567

อ่างเก็บน้ำ	ปริมาตรน้ำในอ่างฯ		ปริมาตรน้ำใช้การได้		ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ		ปริมาณน้ำระบาย		ปริมาณน้ำรับได้อีก
	ปริมาตรน้ำ	% ความจุอ่าง	ปริมาตรน้ำ	%น้ำใช้การ	วันนี้	เมื่อวาน	วันนี้	เมื่อวาน	
ศรีนครินทร์	12,772	72	2,507	34	5.28	9.05	12.01	12.07	4,973
วชิราลงกรณ	5,027	57	2,015	34	5.13	8.13	18.07	18.32	3,833
รวมทั้งหมด	17,799	67	4,522	34	10.41	17.18	30.08	30.39	8,806

(หน่วย: ล้าน ลบ.ม.)

.

คาดการณ์พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย

ปัญหาอุทกภัยของจังหวัดนครปฐม เนื่องมาจากสาเหตุหลัก๒ ประการ ซึ่งเป็นไปตามลักษณะพื้นที่ ดังนี้

๑) เกิดจากฝนตกหนักนอกพื้นที่จังหวัดนครปฐมไล่มาตั้งแต่ภาคเหนือ ภาคกลางตอนบนและภาคกลางตอนล่าง จนทำให้ปริมาณน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยามีปริมาณมากจนเกินขีดความสามารถในการระบายน้ำได้ ทำให้เกิดภาวะน้ำล้นตลิ่งแม่น้ำเจ้าพระยาเอ่อล้นเข้าท่วมพื้นที่การเกษตร บ้านเรือนของราษฎรและพื้นที่เศรษฐกิจต่างๆ ทำให้ต้องมีการบริหารจัดการน้ำเพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วมขังพื้นที่ทางตอนเหนือของจังหวัดนครปฐมจึงได้มีการผันน้ำออกมาทางแม่น้ำท่าจีน เพื่อช่วยเร่งระบายน้ำเหนือให้ลงสู่ทะเลได้รวดเร็วขึ้นด้วยเหตุที่น้ำเหนือที่ไหลลงแม่น้ำท่าจีนมีปริมาณที่มากประกอบกับมีฝนตกหนักในพื้นที่และมีอิทธิพลจากน้ำทะเลหนุนสูง ทำให้การระบายน้ำในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐมเป็นไปอย่างล่าช้า ทำให้ระดับน้ำในแม่น้ำท่าจีนยกตัวสูงขึ้นจนเกิดภาวะน้ำเอ่อล้นตลิ่งและบางส่วนได้ไหลย้อนเข้าตามคูคลองสาขาต่างๆ จนเอ่อล้นไหลเข้าท่วมพื้นที่การเกษตรและบ้านเรือนของราษฎร โดยพื้นที่ที่เกิดปัญหาน้ำท่วมขังจากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นทางตอนบนและตอนล่างของจังหวัดบริเวณริมแม่น้ำท่าจีน ได้แก่ อำเภอบางเลน อำเภอนครชัยศรีและอำเภอสามพราน

๒) เกิดจากฝนที่ตกหนักในพื้นที่แล้วท่วมขังพื้นที่ เนื่องจาก บางส่วนไม่มีคูคลองระบายน้ำหรือไม่สามารถระบายน้ำลงคลองสาขาของแม่น้ำท่าจีนได้ ต้องรอให้ปริมาณน้ำและระดับน้ำในแม่น้ำท่าจีนลดน้อยลงจึงจะสามารถระบายน้ำได้ และบางส่วนมีปัญหาการกีดขวางการไหลของน้ำจนเป็นเหตุให้เกิดภาวะน้ำท่วมขังพื้นที่การเกษตรและบ้านเรือนของราษฎร โดยพื้นที่ที่เกิดปัญหาน้ำท่วมขังจากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นทางตอนกลางและตอนเหนือของจังหวัด ได้แก่ อำเภอกำแพงแสน

ทั้งนี้ จากข้อมูลการคาดหมายสภาพอากาศซึ่งจะเกิดสภาวะฝนทิ้งช่วง รวมถึงสถานการณ์ปรากฏการณเอลนีโญ/ลานีญาที่จะเกิดผลกระทบกับประเทศไทยทำให้ปริมาณฝนมีค่าต่ำกว่าค่าปกติคาดว่าจังหวัดนครปฐมจะไม่ประสบปัญหาความแห้งแล้ง เนื่องจากปริมาณน้ำต้นทุนซึ่งจัดสรรให้จังหวัดนครปฐมยังมีเพียงพอตลอดจนจังหวัดมีระบบชลประทานครอบคลุมทั้งพื้นที่ และไม่ประสบปัญหาอุทกภัย

อย่างไรก็ตามในช่วงที่มีฝนตกชุก/ฝนตกหนักยังคงต้องมีการติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยบริเวณนอกคันกั้นน้ำริมแม่น้ำนครชัยศรี ในพื้นที่ อำเภอบางเลน อำเภอนครชัยศรี และอำเภอสามพราน

พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย/เฝ้าระวัง จังหวัดนครปฐม

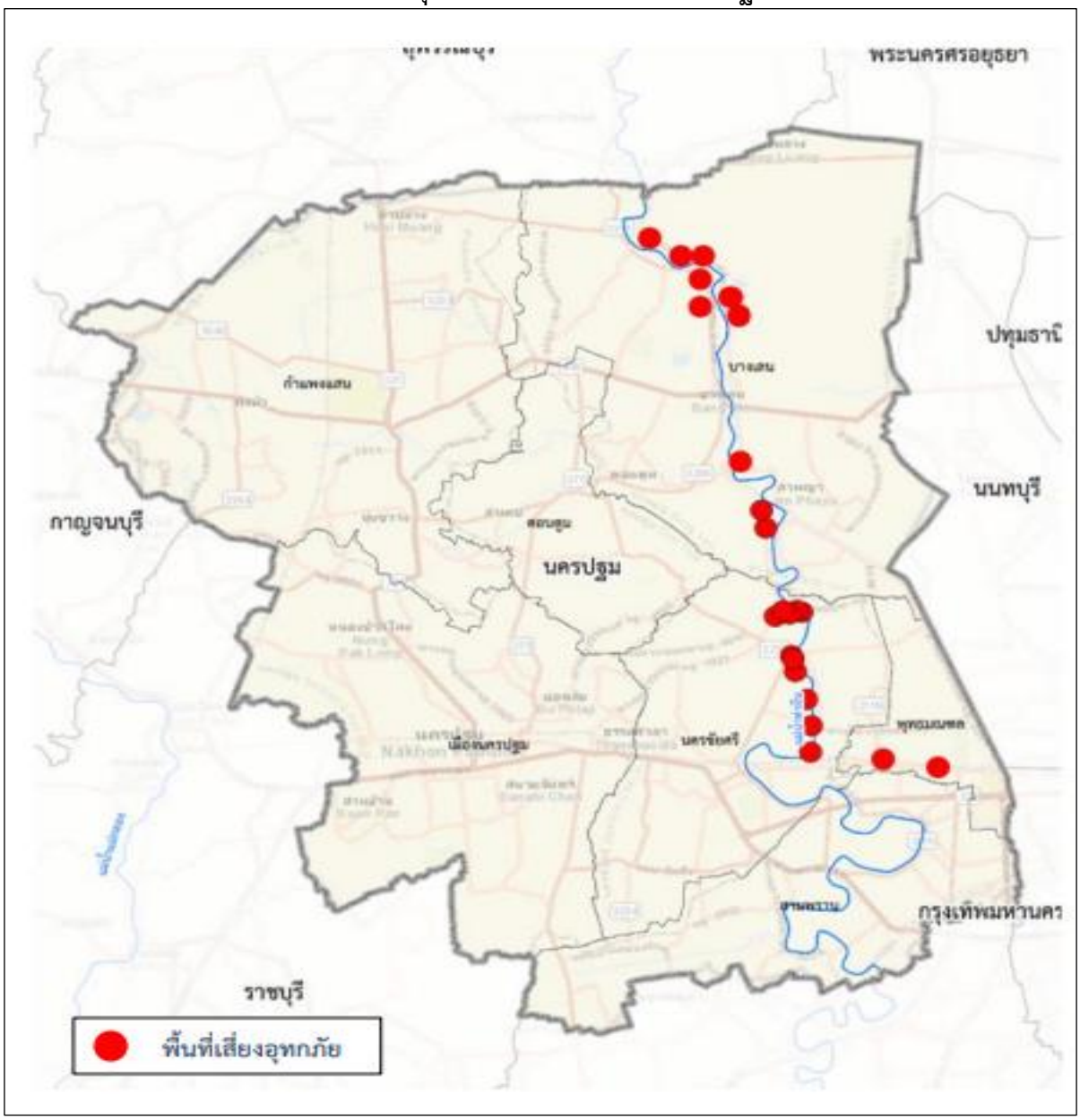

สถานการณ์โรคระบาดในพืช ปศุสัตว์ และสัตว์น้ำ

- โรคในพืช จังหวัดนครปฐมไม่พบการระบาดของโรค/ศัตรูพืช (ที่มีความเสียหายในระดับเศรษฐกิจ) แต่ยังคงมีการติดตามเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปีโดยพบศัตรูมะพร้าว ได้แก่ หนอนหัวดำมะพร้าว ไรสี่ขามะพร้าว ด้วงแรดมะพร้าว และในพืชผัก ได้แก่ ด้วงหมัดผัก เพลี้ยแป้ง เพลี้ยไฟ ด้วงเต่าแตง ทั้งนี้ มีการติดตามเฝ้าระวังและปล่อยศัตรูธรรมชาติเพื่อควบคุมพื้นที่ไม่ให้มีการระบาดอย่างต่อเนื่อง ส่วนสถานการณ์เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลคาดว่าการระบาดจะไม่รุนแรงมากนัก เนื่องจากมีการควบคุมปริมาณการจัดสรรน้ำเพื่อการปลูกข้าวในเขตพื้นที่ภาคกลางหลายจังหวัด ส่วนสถานการณ์การระบาดของศัตรูมะพร้าวได้ดำเนินการให้คำแนะเกษตรกรให้มีการจัดการโดยวิธีผสมผสาน การทำความสะอาดแปลงมะพร้าวและเก็บทางมะพร้าวให้เป็นระเบียบการตัดแต่งทางมะพร้าวให้สะอาดและโล่ง เพื่อกำจัดแหล่งขยายพันธุ์และแนะนำการใช้แตนเบียนในการควบคุมและควบคุมพื้นที่การระบาดของหนอนหัวดำแบบครอบคลุมพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

- โรคในปศุสัตว์ปัจจุบันยังไม่พบการระบาดของโรคทั้งนี้ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดได้มีการรณรงค์ฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย (FMD) ในโคนมเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน และได้ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ให้สังเกตอาการสัตว์เลี้ยงอย่างใกล้ชิด เพราะอากาศแปรปรวนอาจจะทำให้สัตว์เกิดโรคต่างๆได้ง่าย เช่น โรคปากและเท้าเปื่อย โรคไข้หวัดนก เป็นต้น

- โรคในสัตว์น้ำ ปัจจุบันยังไม่พบการระบาดของโรคในสัตว์น้ำ ทั้งนี้ สำนักงานประมงจังหวัดนครปฐมได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนสถานการณ์สภาพอากาศและให้คำแนะนำป้องกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังและเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำ

การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์อุทกภัยจังหวัดนครปฐม

จังหวัดนครปฐม โดยศูนย์ติดตามและแก้ไขปัยหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัดนครปฐม ได้จัดทำแผนการดำเนินงานเตรียมรับสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตรในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๘ เพื่อเป็นการเตรียมรับสถานการณ์ภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูฝนอย่างเป็นระบบ โดยได้กำหนดมาตรการลดความเสี่ยงจากอุทกภัยด้านการเกษตร แบ่งเป็น ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติงานและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกัน และช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๑. ก่อนเกิดเหตุ

๑) การติดตามสภาพอากาศ สถานการณ์น้ำ การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงสภาพอากาศและสถานการณ์น้ำ เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำและแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันเหตุการณ์

๒) การเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม และการจัดการน้ำหลากที่ไม่สามารถควบคุมได้ โดยติดตาม เฝ้าระวัง และคาดการณ์สถานการณ์น้ำที่จะเกิดขึ้น พร้อมแจ้งเตือนเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมเตรียมการป้องกันเพื่อลดผลกระทบ หรือให้การช่วยเหลือในเบื้องต้น

๓) การกำจัดสิ่งกีดขวางทางน้ำ การกำจัดวัชพืช และบำรุงรักษาคลองระบายน้ำชลประทานเพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) การขุดลอก ปรับปรุงแหล่งน้ำในพื้นที่ ส.ป.ก.

๕) การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรด้านพืช ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ ให้เป็นปัจจุบันเพื่อการช่วยเหลือที่รวดเร็ว

๖) การตรวจติดตามสถานที่ฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์ดุร้ายให้มีความมั่นคง ปลอดภัย ไม่ให้สัตว์หลุดรอดออกไปได้เมื่อเกิดน้ำท่วม

๗) การวางแผนอพยพสัตว์ จุดอพยพสัตว์

๘) การจัดทำบัญชีทรัพยากร การจัดเตรียมยานพาหนะ เครื่องจักรกล เครื่องมือ อาหารสัตว์ เวชภัณฑ์สัตว์ และเมล็ดพันธุ์พืช

๙) การสร้างความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนภัยในพื้นที่เสี่ยงเกิดอุทกภัย

๒. ขณะเกิดเหตุ

๑) ติดตั้งเครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ เพื่อเร่งระบายน้ำในพื้นที่ประสบอุทกภัย

๒) เร่งซ่อมแซม เสริมคันกั้นน้ำ ให้มีความมั่นคงแข็งแรง

๓) อพยพเคลื่อนย้ายสัตว์ในพื้นที่ประสบภัย

๔) สนับสนุนอาหาร เวชภัณฑ์สัตว์ช่วยเหลือสัตว์ในพื้นที่ประสบภัย

๕) ดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรค หากเกิดโรคระบาด

๖) จัดหน่วยเฉพาะกิจลงพื้นที่ประสบภัย เพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกร รวมทั้งประเมินความเสียหาย และความต้องการความช่วยเหลือ

๓. หลังเกิดเหตุ

๑) เร่งสำรวจพื้นที่การเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ภายหลังน้ำลด เพื่อประเมินความเสียหายและกำหนดแนวทางให้ความช่วยเหลือ

๒) เร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่เกษตรที่ถูกน้ำท่วม

๓) ตรวจ วินิฉัย ป้องกัน และกำจัดโรคพืช ประมง ปศุสัตว์ เพื่อไม่ให้เกิดการระบาดในพื้นที่ประสบอุทกภัย

๔) สนับสนุนเวชภัณฑ์เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคที่เกิดจากน้ำ

๕) บำบัดน้ำเสียโดยใช้น้ำหมักชีวภาพ พด.๖

๖) สนับสนุนการฟื้นฟูพื้นที่ประกอบกิจการด้านการเกษตร

๗) ให้ความช่วยเหลือและเยียวยาเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ตามระเบียบกระทรวงเการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒

บัญชีทรัพยากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครปฐม

รายการ	จำนวน	หน่วยงาน	สถานที่ตั้ง
๑. เครื่องจักรเครื่องมือ อุปกรณ์			
๑.๑ เครื่องสูบน้ำ	๑ เครื่อง	โครงการชลประทานนครปฐม	ต.ทัพหลวง อ.เมืองฯ จ.นครปฐม
(สามารถขอสนับสนุนเพิ่มเติม)	๙๑ เครื่อง	สำนักงานชลประทานที่ ๑๓	ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี
(สามารถขอสนับสนุนเพิ่มเติม)	๕๒ เครื่อง	ส่วนบริหารเครื่องจักรกลที่ ๖	ต.บางตลาด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
๑.๒ รถขุด (สามารถขอสนับสนุนเพิ่มเติม)	๔ คัน	สำนักงานชลประทานที่ ๑๓	ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี
	๙๖ คัน	ส่วนบริหารเครื่องจักรกลที่ ๖	ต.บางตลาด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
๑.๓ รถแทรกเตอร์ (สามารถขอสนับสนุนเพิ่มเติม)	๑๒ คัน	สำนักงานชลประทานที่ ๑๓	ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วงจ. กาญจนบุรี
	๙๗ คัน	ส่วนบริหารเครื่องจักรกลที่ ๖	ต.บางตลาด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
๑.๔ รถบรรทุก (สามารถขอสนับสนุนเพิ่มเติม)	๓๒ คัน	สำนักงานชลประทานที่ ๑๓	ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี
	๖๓ คัน	ส่วนบริหารเครื่องจักรกลที่ ๖	ต.บางตลาด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
๑.๕ รถบรรทุกน้ำ (สามารถขอสนับสนุนเพิ่มเติม)	๖ คัน	สำนักงานชลประทานที่ ๑๓	ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี
	๑๒ คัน	ส่วนบริหารเครื่องจักรกลที่ ๖	ต.บางตลาด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
๑.๖ รถยนต์ราชการ	๑๐ คัน	หน่วยงานในสังกัด กษ. จังหวัดนครปฐม	
๑.๗ เรือขุดกำจัดวัชพืช (สามารถขอสนับสนุนเพิ่มเติม)	๒ ลำ	สำนักงานชลประทานที่ ๑๓	ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี
๑.๘ เรือขุด (สามารถขอสนับสนุนเพิ่มเติม)	๑๐ ลำ	ส่วนบริหารเครื่องจักรกลที่ ๖	ต.บางตลาด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
๒. น้ำหมัก พด.๖	๑๐,๐๐๐ ลิตร	สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม	ต.ทุ่งขวางอ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
๒. เมล็ดพันธุ์พืช (กระเจี๊ยบเขียว กวก.กาญจนบุรี.๑)	๑๐ ก.ก.	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม	ต.ทุ่งขวางอ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
๓. ด้านปศุสัตว์		สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม	ต.พระปฐมเจดีย์อ.เมืองฯ จ.นครปฐม
- จุดอพยพสัตว์	๑๓ แห่ง		
- คลังเสบียงอาหารสัตว์	๑ แห่ง		
- หญ้าแห้ง	๑๒ตัน		
- ยาเวชภัณฑ์สัตว์	๓,๐๐๐ ซอง		

การติดต่อประสานงาน

หน่วยงาน	โทรศัพท์	โทรสาร
ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครปฐม)	๐๓๔-๓๔๐๐๓๘	๐๓๔-๓๔๐๐๓๘
สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม	๐๓๔-๒๕๔๗๔๐	๐๓๔-๒๑๘๗๕๖
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม	๐๓๔-๒๕๗๗๐๕ ต่อ ๑๐๙	๐๓๔-๒๕๗๗๐๕ ต่อ ๑๐๒
สำนักงานประมงจังหวัดนครปฐม	๐๓๔-๓๔๐๐๓๕	๐๓๔-๓๔๐๐๓๖
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครปฐม	๐๓๔-๒๔๑๖๓๒ ต่อ ๑๑	๐๓๔-๒๔๑๒๘๕
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครปฐม	๐๓๔-๒๔๒๗๑๓	๐๓๔-๒๕๐๘๗๖ ต่อ ๑๐๒
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครปฐม	๐๓๔-๒๗๒๐๔๐-๒	๐๓๔-๒๗๒๐๔๑
โครงการชลประทานนครปฐม	๐๓๔-๒๖๒๒๙๖ ต่อ ๑๑	๐๓๔-๒๙๐๘๗๒
สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม	๐๓๔-๓๕๕๑๘๖-๗	๐๓๔-๓๕๕๑๘๙
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม	๐๓๔-๓๕๑๔๘๖-๗	๐๓๔-๓๕๑๔๘๗
ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี	๐๓๒-๙๑๙๙๓๙	๐๓๒-๙๑๙๙๓๙
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑๐ จังหวัดราชบุรี	๐๓๒-๓๓๗๙๕๑	๐๓๒-๓๓๗๙๕๑
สำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดนครปฐม	๐ ๓๔๒๕ ๔๒๑๗	๐ ๓๔๒๔ ๒๕๓๓
ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ กาญจนบุรี	๐ ๓๔๙๑ ๙๗๐๗	๐ ๓๔๙๑ ๙๗๐๗
การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดกาญจนบุรี	๐ ๓๔๖๐ ๐๒๓๑	๐ ๓๔๖๐ ๐๒๓๒
สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนครปฐม	๐ ๓๔๓๔ ๐๒๓๐	๐ ๓๔๓๔ ๐๒๓๐
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครปฐม	๐ ๓๔๓๔ ๐๐๒๕ - ๒๖	๐ ๓๔๓๔ ๐๐๒๕ - ๒๖
สถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม	๐ ๓๔๓๕ ๑๙๔๕	๐ ๓๔๓๕ ๑๙๔๕

ส่วนที่ ๔
แผนป้องกันและเผชิญเหตุสาธารณภัยด้านการเกษตร
เดือนมิถุนายน – ธันวาคม ๒๕๖๘

๑. แผนป้องกันและเผชิญเหตุปัญหาอุทกภัย

กิจกรรม	เป้าหมาย		พื้นที่	๒๕๖๘							หน่วยงาน
	จำนวน	หน่วยนับ	ดำเนินการ	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
ก่อนเกิดภัย											
<u>การป้องกันและลดผลกระทบ</u> **๑. สร้างการรับรู้เพื่อลดความเสี่ยง** ๑.๑ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อป้องกันเตรียมรับมือ และลดผลกระทบจากภัย - เจ้าหน้าที่ศูนย์ติดตามฯ จังหวัดนครปฐม รวบรวมข้อมูลข่าวสาร สภาพอากาศ สถานการณ์น้ำ สถานการณ์โรคพืช สัตว์ ประชาสัมพันธ์ ผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรรับทราบ	๒๐ ครั้ง	ต่อเดือน	๗ อำเภอ	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	ศูนย์ติดตามฯ จังหวัดนครปฐม
- เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ ประมงอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ตลอดจนเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม และเจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม ลงพื้นที่สร้างการรับรู้ ให้คำแนะนำทางวิชาการ (ด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ ดิน) วิธีการปรับตัว/การวางแผนการดูแลรักษาผลผลิตในช่วงฤดูฝนให้แก่เกษตรกร	๑ ครั้ง	ต่อเดือน		↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม สนง.ประมงจังหวัดนครปฐม สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม
- เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนการระบาด เฝ้าระวังโรคและแมลงศัตรูพืช ประจำเดือน	๑ ครั้ง	ต่อเดือน	๗ อำเภอ	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม
- เจ้าหน้าที่ประมงอำเภอ ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือน	๑ ครั้ง	ต่อเดือน		↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	สนง.ประมงจังหวัดนครปฐม

กิจกรรม	เป้าหมาย		พื้นที่	๒๕๖๘							หน่วยงาน
	จำนวน	หน่วยนับ	ดำเนินการ	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
เกษตรกรถึงช่วงเวลาหรือภาวะภัยที่จะมาถึง และการเฝ้าระวังโรคสัตว์น้ำในช่วงฤดูฝน											
- เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์อำเภอ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการเตรียมการป้องกันภัย โดยการสำรองเสบียงสัตว์ เวชภัณฑ์ การทำวัคซีน	๑ ครั้ง	ต่อเดือน		↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม
- เจ้าหน้าที่ชลประทานประชาสัมพันธ์สถานการณ์น้ำของจังหวัดนครปฐมให้เกษตรกรและประชาชนรับทราบ	๓๐	วัน	๗ อำเภอ	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	โครงการชลประทานนครปฐม
- เจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำด้านการจัดทำบัญชี เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำบัญชี นำไปใช้เพื่อวางแผนการใช้จ่ายเงิน วางแผนต้นทุนอาชีพให้แก่เกษตรกร				↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์นครปฐม
๑.๒ การลงพื้นที่/ออกหน่วยให้บริการเกษตรกร - เจ้าหน้าที่ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรีออกให้บริการด้านวิชาการ ถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษา ติดตามสถานการณ์ข้าว และช่วยเหลือเกษตรกร	๗	ครั้ง	๗ อำเภอ	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี
- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครปฐม ออกหน่วยให้บริการด้านการเกษตรในโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯสยามมกุฎราชกุมาร (ประเด็นการรับมือกับสถานการณ์ในช่วงฤดูฝน แจ้งสถานการณ์และวิธีการปรับตัว ข้อมูลการให้ความช่วยเหลือต่างๆ)	๒	ครั้ง	๒ อำเภอ		↔					↔	หน่วยงานในสังกัด กษ.จ.นฐ.
- เจ้าหน้าที่ตรวจบัญชีสหกรณ์นครปฐม ออกหน่วย	๒	ครั้ง	๒ อำเภอ		↔					↔	สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์นครปฐม

กิจกรรม	เป้าหมาย		พื้นที่	๒๕๖๘							หน่วยงาน
	จำนวน	หน่วยนับ	ดำเนินการ	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
ในโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ให้บริการถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษา สอนแนะการจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพให้แก่เกษตรกร ส่งเสริมการใช้ SmartMe ในกรณีที่เกษตรกรมีความพร้อม สามารถทำบัญชีด้วย Smart Phone ส่งเสริมให้ใช้แอพพลิเคชั่น SmartMe หากยังไม่พร้อมให้บันทึกบัญชีด้วยมือ โดยใช้สมุดบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและสมุดบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์											
- เจ้าหน้าที่ตรวจบัญชีสหกรณ์นครปฐม ลงพื้นที่พัฒนาฐานเรียนรู้ด้านบัญชีและจัดทำข้อมูลต้นทุนอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของ ศพก. และมีครูบัญชีอาสาประจำศูนย์การเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและสมุดบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๗	ครั้ง	๗ อำเภอ	←						→	สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์นครปฐม
๒. การติดตาม เฝ้าระวัง สถานการณ์											
๑) เจ้าหน้าที่ชลประทาน ติดตาม เฝ้าระวัง และรายงานสถานการณ์น้ำ จุดเฝ้าระวัง และตั้งจุดติดตั้งเครื่องระบายน้ำเครื่องผลักดันน้ำ	๗	ครั้ง	๗ อำเภอ	เมื่อเกิดภัย							โครงการชลประทานนครปฐม
๒) เจ้าหน้าที่สถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม ติดตามสภาพอากาศ ปริมาณฝน และรายงานสถานการณ์ให้ประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ	๗	ครั้ง	๗ อำเภอ	←						→	สถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม
๓) เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด ลงพื้นที่ติดตามสถานการณ์น้ำ แจ้งเตือนเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิต	๑ ครั้ง	เดือน	๗ อำเภอ	←						→	สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม

กิจกรรม	เป้าหมาย		พื้นที่	๒๕๖๘							หน่วยงาน
	จำนวน	หน่วยนับ	ดำเนินการ	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
ให้แล้วเสร็จก่อนน้ำท่วม แจ้งเตือนเฝ้าระวังผลผลิตที่ยังไม่ได้เก็บเกี่ยว การติดตามศัตรูพืชระบาดอย่างเป็นระบบ โดยจัดให้มีแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชเพื่อการเฝ้าระวัง ร่วมกับเจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม											
๔) เจ้าหน้าที่ประมงอำเภอ/จังหวัด ออกพื้นที่ติดตามเฝ้าระวังการเลี้ยงจระเข้/ตรวจสอบความแข็งแรงสถานที่เลี้ยงจำนวนจระเข้ พร้อมจัดทำบัญชี	๖	ครั้ง	๖ อำเภอ	←	—	—	—	—	—	→	สนง.ประมงจังหวัดนครปฐม
๓. การบริหารจัดการน้ำ ๑) เจ้าหน้าที่ชลประทาน เฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงภัยในแม่น้ำท่าจีน บริหารจัดการน้ำ/ระบายน้ำ	๓๐	วัน	๗ อำเภอ	←	—	—	—	—	—	→	โครงการชลประทานนครปฐม
๔. การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาการเกิดภัย ๑) สำนักงานชลประทาน ดำเนินการการขุดลอก กำจัดวัชพืช ปรับปรุงแก้ไขสิ่งกีดขวางทางน้ำ คลองชลประทาน คลองส่งน้ำ ในพื้นที่ชลประทานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรับน้ำ/ระบายน้ำ	๗	อำเภอ	๗ อำเภอ	←	—	—	—	—	—	→	โครงการชลประทานนครปฐม
๒) เจ้าหน้าที่ชลประทานเฝ้าระวังพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก พร้อมทั้งเตรียมแผนและตรวจสอบเครื่องมือ เครื่องจักรในการสนับสนุนการรับมือในสถานการณ์ฤดูฝน	๓	อำเภอ	๓ อำเภอ	←	—	—	—	—	—	→	โครงการชลประทานนครปฐม
<u>การเตรียมความพร้อม</u> **๕. การเตรียมความพร้อมศูนย์ฯ จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**											

กิจกรรม	เป้าหมาย		พื้นที่	๒๕๖๘							หน่วยงาน
	จำนวน	หน่วยนับ	ดำเนินการ	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
๑) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครปฐม จัดประชุมคณะกรรมศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร (ในรูปแบบต่างๆ) เพื่อติดตามสถานการณ์ภัยและเตรียมความพร้อม	๑	ครั้ง		←	—	—	—	—	—	→	ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด
๒) สำนักงานปศุสัตว์จัดประชุมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่	๑	ครั้ง	พื้นที่เหมาะสม	←	→						สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม
๖. การวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัยและเตรียมพร้อมพื้นที่											
๑) ศูนย์ติดตามฯ จังหวัดนครปฐมวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย (น้ำท่วม)	๗	อำเภอ	๗ อำเภอ	←	—	—	—	—	—	→	ศูนย์ติดตามฯ จังหวัดนครปฐม
๒) สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐมวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมและการจัดทำฐานข้อมูลครัวเรือนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในพื้นที่เสี่ยง	๑๑,๐๐๐	ครัวเรือน	๑๐๗ ตำบล	←	—	—	—	—	—	→	สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม
๓) สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม วิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก และจัดทำฐานข้อมูลครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว พืชผัก ผลไม้ในพื้นที่เสี่ยง	๖	ครั้ง	๖ อำเภอ	←	—	—	—	—	—	→	สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม
๗. การจัดทำข้อมูลทะเบียนเกษตรกร											
๑) สำนักงานเกษตร ประมง ปศุสัตว์ จัดทำข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ ให้เป็นปัจจุบัน โดยการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรมาขึ้น/ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	๑	ครั้ง	๗ อำเภอ	←	—	—	—	—	—	→	สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม สนง.ประมงจังหวัดนครปฐม สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม
๘. การเตรียมความพร้อมยานพาหนะ เครื่องจักรกล เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ											

กิจกรรม	เป้าหมาย		พื้นที่	๒๕๖๘							หน่วยงาน
	จำนวน	หน่วยนับ	ดำเนินการ	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
๑) ศูนย์ติดตามฯ จังหวัดนครปฐมจัดทำฐานข้อมูลบัญชีทรัพยากรเครื่องจักรกล เครื่องมือ อุปกรณ์	๑	บัญชี		↔							ศูนย์ติดตามฯ จังหวัดนครปฐม
๒) โครงการชลประทานจัดการเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์เครื่องสูบน้ำ				↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	โครงการชลประทานนครปฐม
	๗๑	เครื่อง	ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำท่าจีน (หรือฝั่งซ้ายของแม่น้ำท่าจีน) ในเขตสำนักงานชลประทานที่ ๑๑								
	๑๕	เครื่อง	ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำท่าจีน (หรือฝั่งขวาของแม่น้ำท่าจีน) ในเขตสำนักงานชลประทานที่ ๑๓								
	๒	เครื่อง	ประตูระบายน้ำคลองบางพระ ต.บางพระ อ.นครชัยศรี (ติดตั้งถาวรที่ประตูระบายน้ำ)								
	๒	เครื่อง	ประตูระบายน้ำคลองบางพระ ต.บางพระ อ.นครชัยศรี (ติดตั้งถาวรที่ประตูระบายน้ำ)								
	๒	เครื่อง	ประตูระบายน้ำคลองสัมปทวน ต.สัมปทวน อ.นครชัยศรี (ติดตั้งถาวรที่ประตูระบายน้ำ)								
	๑	เครื่อง	ประตูระบายน้ำคลองใหม่ ต.คลองใหม่ อ.สามพราน (ติดตั้งกึ่งถาวรที่ประตูระบายน้ำ)								
	๒	เครื่อง	คลองเจดีย์บูชา								
	๖	เครื่อง	ปากคลองจินดา								
๓) การสำรองปัจจัยการผลิต - ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐมสำรองเมล็ดพันธุ์พืชผัก (กระเจี๊ยบเขียว กวก.กาญจนบุรี.๑)	๑๐	ก.ก.	๗ อำเภอ	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม
- สถานพัฒนาที่ดินนครปฐม เตรียมน้ำหมัก พด.๖ เพื่อบำบัดน้ำเน่าเสีย	๑๐,๐๐๐	ลิตร	๗ อำเภอ	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม
- สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐมเตรียมสนับสนุนเชื้อจุลินทรีย์พร้อมใช้เพื่อควบคุมศัตรูพืช	๗	ศูนย์	๗ อำเภอ	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม
- สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐมสำรองเสบียงสัตว์/ยาเวชภัณฑ์											
+ เสบียงสัตว์ เช่น หญ้าแห้ง/ฟางแห้ง	๑๕	ตัน	๗ อำเภอ	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม
+ การจัดเตรียมยาเวชภัณฑ์ เช่น ยาปฏิชีวนะ	๒,๐๐๐	ซอง	๗ อำเภอ	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม

กิจกรรม	เป้าหมาย		พื้นที่	๒๕๖๘							หน่วยงาน
	จำนวน	หน่วยนับ	ดำเนินการ	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
๔) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดการเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยด้านปศุสัตว์											
- จุดอพยพสัตว์ (ยกเว้น อ.พุทธมณฑล)	๑๓	แห่ง	๖ อำเภอ	←						→	สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม
- คลังเสบียงอาหาร (อ.บางเลน , อ.กำแพงแสน)	๔	แห่ง	๒ อำเภอ	←						→	สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม
- พัฒนาเครือข่ายเกษตรกรอาสาปศุสัตว์/เครือข่าย											
+ สร้างเครือข่ายเกษตรกรอาสาปศุสัตว์/เครือข่าย	๗	แห่ง	๗ อำเภอ	←						→	สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม
+ จัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายเกษตรกรอาสาปศุสัตว์	๗	ครั้ง	๗ อำเภอ	←						→	สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม
ขณะเกิดภัย											
<u>การเผชิญเหตุ</u>											
๑. การแจ้งเตือนภัยและประชาสัมพันธ์											
๑) เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แจ้งเตือนสถานการณ์น้ำ แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร/สถานการณ์น้ำผ่านช่องทางต่างๆให้เกษตรกรได้รับทราบ		ทุกวัน	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อเกิดภัย							หน่วยงานในสังกัด กษ. จ.นฐ.
๒) เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตาม ประเมินสถานการณ์การระบาดโรค/ศัตรูพืช และแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรทราบอย่างทั่วถึงในพื้นที่ระบาดและพื้นที่ใกล้เคียงผ่านสื่อต่างๆ ตลอดจนประชาสัมพันธ์แนะนำวิธีการควบคุมที่ถูกต้องให้เกษตรกร		ทุกวัน	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อพบการระบาด							ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม
๓) เจ้าหน้าที่ตรวจบัญชีสหกรณ์นครปฐม ติดตามแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำผ่านครูบัญชีอาสารวมทั้งเว็บไซต์ของหน่วยงาน		ทุกวัน	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อเกิดภัย							สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์นครปฐม

กิจกรรม	เป้าหมาย		พื้นที่	๒๕๖๘							หน่วยงาน
	จำนวน	หน่วยนับ	ดำเนินการ	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
๒. การบริหารจัดการน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัย											
๑) เจ้าหน้าที่ชลประทานปรับแผนการจัดสรร/ระบายน้ำ เพื่อลดผลกระทบด้านปัญหาอุทกภัย		ทุกวัน	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อเกิดภัย							โครงการชลประทานนครปฐม
๓. การส่งกำลังบำรุง จัดหน่วยเคลื่อนที่ให้บริการ/ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรเฉพาะหน้า											
๑) ให้การสนับสนุนเครื่องสูบน้ำ เครื่องผลักดันน้ำ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัยด้านการเกษตร		ทุกวัน	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อเกิดภัย							โครงการชลประทานนครปฐม
๒) สนง.ประมงจังหวัดนครปฐม ติดตาม ตรวจสอบ เฝ้าระวังการหลุดรอดของจระเข้ที่เลี้ยงในพื้นที่ประสบภัย	๓ วัน	ต่อสัปดาห์	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อเกิดภัย							สนง.ประมงจังหวัดนครปฐม
๓) เจ้าหน้าที่ประมงอำเภอลงพื้นที่ติดตามให้คำแนะนำด้านประมง และเฝ้าระวังโรคสัตว์น้ำ	๑ วัน	ต่อสัปดาห์	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อเกิดภัย							สนง.ประมงจังหวัดนครปฐม
๓) เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอลงพื้นที่ติดตามให้คำแนะนำด้านการเกษตร และเฝ้าระวังโรคพืช	๑ วัน	ต่อสัปดาห์	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อเกิดภัย							สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม
๔) เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์อำเภอลงพื้นที่ติดตามให้คำแนะนำด้านปศุสัตว์ เฝ้าระวังโรคสัตว์ สนับสนุนอาหารสัตว์และเวชภัณฑ์สัตว์	๑ วัน	ต่อสัปดาห์	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อเกิดภัย							สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม
๕ เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนา ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี ลงพื้นที่เฝ้าระวังโรคพืชข้าว และโรคพืช	๑ วัน	ต่อสัปดาห์	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อเกิดภัย							ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี
๖) เจ้าหน้าที่เกษตรจังหวัดออกรถหน่วยบริการเคลื่อนที่ (อารักขาพืช) เพื่อแก้ไขปัญหาเบื้องต้น	๔ วัน	ต่อสัปดาห์	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อพบการระบาด							สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม
๔. การติดตามและรายงาน											
๑) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องออกสำรวจ/ประเมินผลกระทบ	๑ ครั้ง	ต่อสัปดาห์	พื้นที่	เมื่อเกิดภัย							สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม

กิจกรรม	เป้าหมาย		พื้นที่	๒๕๖๘							หน่วยงาน
	จำนวน	หน่วยนับ	ดำเนินการ	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
รายงานสถานการณ์และการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นของหน่วยงานไปยังกรมต้นสังกัด และศูนย์ติดตามฯ จังหวัด			ประสบภัย								สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม สนง.ประมงจังหวัดนครปฐม
๒) ศูนย์ติดตามฯ จังหวัดติดตาม/รายงานสถานการณ์และการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ ไปยังศูนย์ติดตามฯ กระทรวงเกษตรฯ	๑ ครั้ง	ต่อสัปดาห์	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อเกิดภัย							ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด
หลังเกิดภัย											
<u>การฟื้นฟู</u> **๑. การสำรวจและประเมินความเสียหาย** ๑) เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสำรวจและประเมินความเสียหายของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย/โรคระบาดพืช/สัตว์	๑	สัปดาห์	พื้นที่ประกาศเขตฯ	←						→	สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม สนง.ประมงจังหวัดนครปฐม
๒. การช่วยเหลือเกษตรกรตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ ๑) การเสนอขอรับการช่วยเหลือ โดยผ่าน ก.ช.ภ.อ./ก.ช.ภ.จ. ตามระเบียบทางราชการ	๙๐	วัน	พื้นที่ประกาศเขตฯ	←						→	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครปฐม สนง.เกษตรจังหวัด สนง.ประมงจังหวัด สนง.ปศุสัตว์จังหวัด
๓. การฟื้นฟูพื้นที่การเกษตร และอาชีพให้แก่เกษตรกร ๑) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว/พันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์ รวมถึงเสบียงสัตว์/เวชภัณฑ์ ตามความเหมาะสม ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือการฟื้นฟูอาชีพ	๑	สัปดาห์	พื้นที่ประสบภัย	←						→	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี สนง.เกษตร ประมง ปศุสัตว์จังหวัด
๒) เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินให้การช่วยเหลือฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงดินพื้นที่การเกษตร โดย - สนับสนุนสารเร่งซุปเปอร์ พด. ต่างๆ , น้ำหมัก	๑	สัปดาห์	พื้นที่ประสบภัย	←						→	สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม

กิจกรรม	เป้าหมาย		พื้นที่	๒๕๖๘							หน่วยงาน
	จำนวน	หน่วยนับ	ดำเนินการ	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
ชีวภาพ และปุ๋ยหมัก เพื่อการปรับปรุงบำรุงดิน - ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน - บริการตรวจวิเคราะห์ดินด้วย LDD Test Kit											
๔. การให้ความช่วยเหลือด้านหนี้สินแก่เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ๑) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครปฐม สนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจากกองทุนพัฒนาสหกรณ์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร - สำรวจความต้องการใช้เงินกองทุนฯ เพื่อนำไปช่วยเหลือสมาชิกที่ได้รับผลกระทบ - ให้สหกรณ์แจ้งความประสงค์ใช้เงินกองทุนฯ พร้อมแผนการใช้เงินในการช่วยเหลือสมาชิก - แจ้งผลการจัดสรรวงเงินที่สหกรณ์จะได้รับการสนับสนุนไปช่วยเหลือสมาชิกให้สหกรณ์ฯ ทราบ - สหกรณ์ฯ จัดทำคำขอกู้เงินกองทุนฯ พร้อมเอกสารประกอบ - จัดประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาเงินกู้ฯ เพื่อพิจารณาแผนการใช้เงินเพื่อช่วยเหลือสมาชิกของสหกรณ์ - อนุมัติเงินกู้ให้แก่สหกรณ์ที่ได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการใช้เงินเพื่อนำไปช่วยเหลือสมาชิก - สหกรณ์ฯ จัดทำสัญญากู้ยืมเงิน และสัญญาค้ำประกัน หรือจดจำนองที่ดินเป็นประกัน (ถ้ามี)	๓	เดือน	พื้นที่ประสบภัย			↔	↔	↔	↔	↔	สนง.สหกรณ์จังหวัดนครปฐม

กิจกรรม	เป้าหมาย		พื้นที่	๒๕๖๘							หน่วยงาน
	จำนวน	หน่วยนับ	ดำเนินการ	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
- กรมส่งเสริมสหกรณ์โอนเงินกู้ยืมจากกองทุนฯ ให้สหกรณ์ฯ นำไปช่วยเหลือสมาชิก								↔	↔	↔	
๒) สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน ช่วยลดภาระหนี้สินสมาชิกกองทุนปฏิรูปที่ดินแก่กลุ่มเกษตรกรที่ประสบภัย	๓	เดือน	พื้นที่ประสบภัย	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	สนง.การปฏิรูปที่ดินนครปฐม
๓) โครงการประกันภัยพืชผลทางการเกษตร	ตามความเหมาะสม		พื้นที่ประสบภัย	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	สนง.ธ.ก.ส.จังหวัดนครปฐม
๔) โครงการผลัดผ่อนชำระหนี้/การปรับปรุงโครงสร้างหนี้	ตามความเหมาะสม		พื้นที่ประกาศเขตฯ	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	สนง.ธ.ก.ส.จังหวัดนครปฐม
๕) มาตรการให้ความช่วยเหลือ (ลด/งด ดอกเบี้ย) แก่เกษตรกรกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน	ตามความเหมาะสม		พื้นที่ประกาศเขตฯ	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครปฐม สนง.ธ.ก.ส.จังหวัดนครปฐม
๕. การติดตามและรายงาน											
๑) หน่วยงานในสังกัด กษ. จ.นฐ. รายงานผลการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือไปยังศูนย์ติดตามฯ จังหวัด	๑ ครั้ง	ต่อเดือน	พื้นที่ประกาศเขตฯ	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	หน่วยงานในสังกัด กษ. จ.นฐ.
๒) ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด ติดตามเร่งรัดการให้ความช่วยเหลือ/รายงานผลการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปยังศูนย์ติดตามฯ กระทรวงฯ	๑ ครั้ง	ต่อเดือน	พื้นที่ประกาศเขตฯ	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด

๒. แผนป้องกันและเผชิญเหตุปัญหาศัตรูพืชระบาด

กิจกรรม	เป้าหมาย		พื้นที่	๒๕๖๘							หน่วยงานรับผิดชอบ
	จำนวน	หน่วยนับ	ดำเนินการ	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
ก่อนเกิดภัย											
<u>การป้องกันและลดผลกระทบ</u> **๑. การเฝ้าระวัง และแจ้งเตือนภัย** ๑) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชระบาดอย่างเป็นระบบโดยจัดให้มีแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชเพื่อการเฝ้าระวังโรคและแมลงศัตรูพืชประจำเดือน	๗	ครั้ง	๗ อำเภอ	สำรวจทุกเดือน							สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม
๒. สร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและชุมชนในการจัดการศัตรูพืช ๑) เจ้าหน้าที่เกษตรจังหวัด สร้างความเข้มแข็งการดำเนินงานหมอพืชชุมชน	๑	ครั้ง	๗ อำเภอ								สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม
๓. การประชาสัมพันธ์ ให้คำแนะนำทางวิชาการ ๑) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดความรู้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้องตามหลักวิชาการให้เกษตรกร	๑	ครั้ง/เดือน	๗ อำเภอ								สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี
<u>การเตรียมความพร้อม</u> **๔. การเตรียมความพร้อมด้านปัจจัยในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช** ๑) การผลิตขยายหัวเชื้อไตรโคเดอร์มา	๑๐๐	ก.ก.	๗ อำเภอ								สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม
๒) การผลิตขยายหัวเชื้อราบิวเวอร์เรียและเมตาไรเซียม	๑๐๐	ก.ก.	๗ อำเภอ								สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม

กิจกรรม	เป้าหมาย		พื้นที่	๒๕๖๘							หน่วยงานรับผิดชอบ
	จำนวน	หน่วยนับ	ดำเนินการ	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
ขณะเกิดภัย											
<u>การเผชิญเหตุ</u> **๑. การแจ้งเตือนภัยและประชาสัมพันธ์** ๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามประเมินสถานการณ์การระบาด และแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรทราบอย่างทั่วถึงในพื้นที่ระบาดและพื้นที่ใกล้เคียงผ่านสื่อต่างๆ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ แนะนำวิธีการควบคุมที่ถูกต้องให้เกษตรกร	๑ ครั้ง	ต่อสัปดาห์	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อพบการระบาด							ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม
๒. การตัดวงจรการแพร่ระบาดและจำกัดพื้นที่ระบาดของศัตรูพืช ๑) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการควบคุมการระบาดศัตรูพืช โดยใช้วิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ (Area-wide integrated Pest Management) - ควบคุมหนอนหัวดำแบบครอบคลุมพื้นที่ + ควบคุมและกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ) แบบครอบคลุมพื้นที่ โดยการฉีดสารเคมีเข้าลำต้น ระยะที่ ๒ + ปล่อยแตนเบียนหนอนหัวดำมะพร้าว (Bracon hebetor)	๑ ครั้ง	ต่อสัปดาห์	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อพบการระบาด							สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี
- ควบคุมแมลงดำหนาม + ปล่อยแตนเบียนแมลงดำหนาม (Asecodes hispinarum)	๑ ครั้ง	ต่อสัปดาห์	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อพบการระบาด							สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี
- ควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล	๑ ครั้ง	ต่อสัปดาห์	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อพบการระบาด							

กิจกรรม	เป้าหมาย		พื้นที่	๒๕๖๘							หน่วยงานรับผิดชอบ
	จำนวน	หน่วยนับ	ดำเนินการ	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
- ควบคุมหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด	๑ ครั้ง	ต่อสัปดาห์	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อพบการระบาด							สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี
๒) เจ้าหน้าที่เกษตรจังหวัดจัดหน่วยเคลื่อนที่เร็ว (Mobile Unit) ปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาเบื้องต้น	ตามความเหมาะสม		พื้นที่ประสบภัย	เมื่อพบการระบาด							สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม
หลังเกิดภัย											
<u>การฟื้นฟู</u> **๑. การสำรวจและประเมินความเสียหายของเกษตรกรผู้ประสบภัย** ๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสำรวจและประเมินความเสียหายของเกษตรกรผู้ประสบภัย	๓๐	วัน	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อพบการระบาด /ประกาศเขตฯ							สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม
๒. การให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนตามระเบียบราชการ ๑) การให้ความช่วยเหลือโดยใช้เงินทดรองราชการตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ	๓	เดือน	พื้นที่ประสบภัย	เมื่อพบการระบาด /ประกาศเขตฯ							สนง.เกษตรจังหวัดนครปฐม

ภาคผนวก

ก. พื้นที่การเกษตรที่เกิดน้ำท่วมซ้ำซาก จังหวัดนครปฐม
ข. ฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้จังหวัดนครปฐม

ภาคผนวก ก

พื้นที่การเกษตรที่เกิดน้ำท่วมซ้ำซาก จังหวัดนครปฐม

อำเภอ	ตำบล	หมู่ที่	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)
เมืองนครปฐม	บ้านยาง	๖	๘๗	๓๕๕
		๗	๙๕	๒๕๗.๕
		๑๑	๓๓	๑๒๑
	หนองปากโลง	๓	๙๘	๒๐๗.๕
	วังตะกู	๘	๗๓	๑๖๗.๕
	หนองงูเหลือม	๘	๘๑	๓๐๒.๗๕
		๑๐	๗๐	๒๖๙.๗๕
	ลำพยา	๔	๖	๖
		๗	๑๗	๑๘
	สวนป่าน	๖	๗๘	๕๔๖
	สามควายเผือก	๑	๘๙	๖๑๓
		๗	๖๙	๓๗๓.๕
		๘	๑๐๑	๖๔๐.๕
	รวม	**๑๓**	**๘๙๗**	**๓,๘๗๘**
กำแพงแสน	ห้วยม่วง	๕	๔๐	๕๐๐
		๗	๓๒	๓๕๓
		๑๑	๕๗	๔๒๕
	รวม	**๓**	**๑๒๙**	**๑,๒๗๘**
สามพราน	หอมเกร็ด	๑	๑๐๐	๑,๐๐๕
		๕	๕๘	๒๔๖
	คลองใหม่	๖	๓๒	๒๘๘
	ไร่ขิง	๓	๓๗	๑๘๐
		๔	๓๖	๒๖๕
		๖	๑๙	๑๕๓
		๘	๓๗	๑๓๕
	ท่าตลาด	๘	๔๙	๒๑๐
		๙	๒๐	๑๒๕
	ยายชา	๓	๓	๗.๗๕
		๖	๔๔	๒๖๓
	สามพราน	๑	๓๓	๒๔๖
		๙	๒๕	๑๐๘
	ทรงคนอง	๑	๑๕๐	๑,๔๓๗

		๒	๕๘	๓๑๗
		๓	๖๓	๒๐๑
		๔	๕๐	๓๒๔
		๕	๙๐	๗๒๔
	บางเตย	๓	๔๗	๒๘๕
		๔	๓๖	๒๑๐
		๕	๓๐	๒๒๓
	รวม	**๒๑**	**๑,๐๑๗**	**๖,๙๕๓**
นครชัยศรี	ท่าพระยา	๑	๑๒	๔๖.๒๕
		๕	๓๘	๑๘๖.๒๕
	ศรีมหาโพธิ์	๓	๑๗๔	๑,๖๑๑.๔๘
		๔	๑๘๙	๒,๕๖๖.๖๑
		๕	๗๔	๕๗๒
	บางกระเบา	๑	๓๑	๑๕๘.๕
		๒	๒๘	๕๗๒.๕
		๓	๒๑	๒๐.๗๔
	สัมปทวน	๔	๖๙	๕๗๒.๕
		๕	๑๙๙	๑,๐๑๐.๖๓
		๖	๑๐๘	๑,๓๖๗.๒๕
	บางแก้ว	๓	๘๘	๒๗๕
		๔	๕๓	๑๑๑.๓๘
	ท่ากระชับ	๑	๖๖	๑๒๐.๕
		๔	๕๓	๔๖๒.๖๓
	บางพระ	๑	๑๗	๓๒.๕๑
		๒	๑๖๒	๒,๐๖๒.๒๕
	รวม	**๑๗**	**๑,๓๘๒**	**๑๑,๗๔๘.๙๘**
ดอนตูม	สามง่าม	๖	๕๗	๗๑๒
	ดอนพุทรา	๘	๑๕	๑๒
		๙	๓๘	๕๓๓
	รวม	**๓**	**๑๑๐**	**๑,๒๕๗**
บางเลน	หินมูล	๑๒		
		๓		
		๔		
		๕		
		๖		
		๗		
		๘		

		๙		
	บางหลวง	๑๓		
		๑๔		
		๑๕		
	บัวปากท่า	๘		
		๙		
	บางปลา	๑		
		๒		
		๓		
		๔		
		๕		
		๖		
	บางระกำ	๒		
		๖		
		๘		
		๑๐		
	ลำพญา	๑		
		๒		
		๓		
		๔		
		๕		
		๖		
		๗		
		๘		
		๙		
	ดอนตูม	๑		
		๒		
		๓		
		๔		
		๕		
		๖		
		๗		
	บางไทรป่า	๓		
	รวม	**๓๙**	**๑,๖๕๖**	**๒๐,๖๐๕.๗๕**
รวม ๖ อำเภอ	**๓๓**	**๙๕**	**๕,๑๙๑**	**๔๕,๗๒๐**

ภาคผนวก ข

ฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ จังหวัดนครปฐม

ลำดับที่	ที่ตั้งฟาร์ม			จำนวน (ตัว)	
	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	น้ำจืด	น้ำเค็ม
๑	๑	ห้วยหมอนทอง	กำแพงแสน	๑,๓๐๐	
๒	๖	ห้วยหมอนทอง	กำแพงแสน	๔๕	
๓	๘	ห้วยหมอนทอง	กำแพงแสน	๗๕๑	๑๘๕
๔	๑	ดอนข่อย	กำแพงแสน	๕๐	
๕	๕	ห้วยขวาง	กำแพงแสน	๑๑๓	
๖	๗	ทุ่งขวาง	กำแพงแสน	๔,๗๖๒	
๗	๓	ทุ่งลูกนก	กำแพงแสน	๓๕	
๘	๔	ทุ่งลูกนก	กำแพงแสน	๒๗๖	๘๑๑
๙	๑๙	ทุ่งลูกนก	กำแพงแสน	๑๐๓	
๑๐	๑๙	ทุ่งลูกนก	กำแพงแสน	๑๒๐	
๑๑	๑	หนองกระทุ่ม	กำแพงแสน	๑,๐๒๐	
๑๒	๒	วังน้ำเขียว	กำแพงแสน	๕,๔๔๙	๒,๖๙๘
๑๓	๑๖	สระสี่มุม	กำแพงแสน	๑๐๐	
๑๔	๓	สามสง่า	ดอนตูม	๒๐	

ลำดับ	ที่ตั้งฟาร์ม			จำนวน (ตัว)	
	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	น้ำจืด	น้ำเค็ม
๑๕	๙	สามสง่า	ดอนตูม	๒,๙๔๐	๔๑๐
๑๖	๙	สามสง่า	ดอนตูม	๒,๖๙๔	๑,๙๑๐
๑๗	๓	ลำลูกบัว	ดอนตูม	๒๕	
๑๘	๖	สัมปทวม	นครชัยศรี	๑	
๑๙	๔	งิ้วราย	นครชัยศรี	-	
๒๐	๒	ท่าพระยา	นครชัยศรี	๙	
๒๑	๗	คลองนกกระทุง	บางเลน	๓๐๐	๖
๒๒	๘	ดอนตูม	บางเลน	๓๗๘	
๒๓	๘	ไทรงาม	บางเลน	๒๙๓	
๒๔	๖	วังตะกู	เมืองนครปฐม	๔๓๒	
๒๕	๕	วังตะกู	เมืองนครปฐม	๕๐	
๒๖	๕	หนองงูเหลือม	เมืองนครปฐม	๕๐๐	
๒๗	๕	หนองงูเหลือม	เมืองนครปฐม	๑๘,๓๑๔	๑,๐๑๐
๒๘	ซ.๔ ถนนเพรชเกษม	พระประโทน	เมืองนครปฐม	๓,๔๑๙	
๒๙	๒	บางช้าง	สามพราน	๑๕๐	๖
๓๐	๖	ท่าข้าม	สามพราน	๓,๕๔๑	๒๖๙

ลำดับ	ที่ตั้งฟาร์ม			จำนวน (ตัว)	
	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	น้ำจืด	น้ำเค็ม
๓๑	๑	ทรงคนอง	สามพราน	๒	
๓๒	๒	ท่าตลาด	สามพราน	๑๓	๓
รวม	**๓๒**	**๒๓**	**๖**	**๔๗,๒๐๕**	**๗,๓๐๘**

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครปฐม